

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno 29.—
za ostalo inosomstvo 35.—

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt " " 5.60
za en mesec " " 1.90
za pošiljanje na dom 20 v. na
mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za več kot trikrat 9 "

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnosti
objavljenja primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona šte. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona šte. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Na samoobrambo!

Kočevcem na Kranjskem se godi pre-
dobro. Ni je v Avstriji narodne manjšine,
ki bi uživala toliko enakopravnosti in svo-
bode, kakor kočevska peščica v kranjski
deželi. Kočevcem se godi celo boljše ka-
kor Slovincem v lastni domačiji. Vse
imajo, kar hočejo in vlada jih čuva tako
skrbno, da bi jim dala celo vseučilišče, če
bi jih bilo saj še enkrat toliko in bi čutili
tako potrebo.

Vse prav. Toda stvar ima še dru-
gačno lice. Nikoder ne prodirajo Slovenci
v kočevsko ozemlje, narobe pa stojimo da-
nes pred nevarnostjo, da prodro Kočevci
v slovensko ozemlje. Draga, Trava, Stari-
kot, odnekaj slovenske vasi, so danes v
nemških rokah. Slovincem se na lastnih
tleh branijo šole, tlači se jih in šikanira pri
dokladah, schuilverinske šole rastejo ka-
kor gobe iz tal in ubogi slovenski kmetje
tako trpe, da si žele pod hrvaško vlado!

Ali ni to za nas sramota, da bi se člo-
vek najrajši skril pod zemljo, da ga ne vidi
solnce, da je slovenske matere sin? Ali
nam je tega treba bilo, da manjvredni ko-
čevski element Slovence na Kranjskem
izpodriva? Ampak narodni Slovenci te
sramote ne bomo trpeli in kdor količjak
narodno čuti, naj bo tega ali onega mišlje-
nja, se mora po robu postaviti!

Nemci iz Kočevja vun tako sistema-
tiško pomenujejo slovenski živeli, da se
bo e članu kranjskega deželnege šolskega
sveta izročiti v pregled akte o svojih šul-
vereinskih šolah, ki so se zakotno ustano-
vile in zakotno ter nekontrolirano delu-
jejo!

V Celovcu zapirajo Slovence, ki za-
htevajo v slovensčini vozne listke, na
Kranjskem pa gadiamo kočevske Nemce,
da nam lastne otroke pomenujejo in jem-
ljó občno za občno!

Včeraj smo dobili vest, da so v Talčl-
vrhu, čisto slovenski občini, zmagali pri
volitvah Kočevci!

Dokler Nemci ne bodo poznali in iz-
vajali enakopravnosti nasproti Slovincem
na Koroškem in Štajerskem, tako dolgo je
naroden greh, Kočevcem skozi prste gle-
dati! Volja celokupnega slovenskega ljud-
stva je, da se Kočevcem pokaže, kje so,
in da se prepreči njihovo ekspanzijo v slo-
vensko ozemlje z vsemi sredstvi, ki jih
imamo na razpo'ago.

Liberalci in Nemci dobro vedo, zakaj
skrivaajo svojo prvo pogodbo. V tej po-
godbi se prog aša Kočevje za nedotakljivo
in v resnici je za časa liberalne vlade v

deželi kočevska stran uživala pravo in po-
polno avtonomijo, popolnoma neutemelje-
no in preko zakonov. Zato se je dr. Tav-
čar v zadnjem deželnozbornem zasedanju
tako toplo zavzel za kočevsko narodno
avtonomnost, ko je šlo za lex Jarc!

Pod vlado S. L. S. pa se mora to ne-
hati in Kočevje ne sme biti več eksceptno
ozemlje, temmanj, ker se v njem kotijo in
vali o vsenemška jajca in podpira vse-
nemška ekspanzija proti jugu. Kočevje bo
postalo še prokletstvo jugoslovanstva, ako
se ne ustavi pravočasno njega nacinčno
jačenje! Zlasti pa to zahtevamo, da se
strogo pazi na kočevsko šolstvo, ki je že
danes v službi Südmärke in Volksratov!

Vse merodajne faktorje, zlasti pa de-
želno zastopstvo, pozivljamo, da pazno
zasledujejo kočevsko prodiranje, da gle-
dajo na njihove občine in šole in lojalnost
ter honetnost zamenjajo s strogo in brez-
obzirno pravičnostjo! Naša narodno-
obrambna organizacija pa bo kočevsko-
slovenski mejni na Kranjskem posvetila po-
seбно pozornost!

Denuncianti.

Nek ljubljanski Nemec, pristen ali ne-
pristen, je znesel v nekem nemškem listu
smrdljivo jajce o »panslovanski vzgoji«
naše srednješolske mladine. Povod svo-
jemu izbruhu proti slovenskemu narodu
pa je našel v Gajevi slavnosti gimnazijske
mladine v Kranju. Mladina, ki slavi z mlá-
deniško vnmom velmože svojega naroda,
može, ki so sodelovali pri priporodu slo-
venskega slovstva, je po njegovi sodbi
zapeljana po svojih učiteljih, zlorabljená
v politiške namene. Človek, ki je zmoeen
takega sumničenja, nosi na čelu pečat
podle duše in denuncianta po poklicu.

Ljubljanski Nemci, ki sumničijo zem-
ljo, ki jih je rodila, ali pa jim reže milostno
beli kruh kot svojim gostom, delajo zato
»pour le rei de Prussie«, kranjski Nemci,
ki porabljajo vsako najmanjšo priliko,
da odkrivajo svoje po »Alldeutschländ«
hrepeneče srce, nam očitaajo veleizdajo,
sumničijo naše rodoljubje! Zemljo, sveto
našo slovensko zemljo, katero smo oteli s
potoki srčne krvi slavnih habsburški dina-
stiji, sramote po umazanih prusaških listih
ti brezdomovinci, — in mi naj stojimo s
prekrižanimi rokami in naj zremo, kako
se podira stebler za stebrom nekdanj
mogocene Avstrije, kako se zida preko naših
glav nemški most od Belta do Adrije!

Nikdar! Naša sveta dolžnost je, da
ostanemo vestni čuvaji na rumenožolti
meji, na križnoji avstrijskih, oziroma slo-
vanskih in pruskih interesov.

In kaj je stebler bodočnosti naše slo-
venske domovine, kaj stebler avstrijske
države? Mladina. Naša mladina je naš
up; mladina je biser vsakemu narodu, ki
ga čuva z vso silo svojega uma, ki ga
vzgaia že v mladosti v duhu domoljubja.
Hvala zato našim odgojiteljem mladine, da
so se spomnili ob Gajevi slavnosti svoje
jim izročene mladine, da so ji pokazali
vzglede velmože, vzvišenega nad najmanj-
šo senco političnih tendenc, osivelega v
duševnem, nesebičnem delu za svoje
vzvišene ideje!

»Hands off!« ljubljanski Nemci, proč
z rokami, onesnaženimi od pruskih mark,
od naše slovenske mladine!

Narod, ki svojih slavnih mož ne slavi,
zaničuje se sam. In delo, resno delo je
vzor slovenskih mož. Da bi se pa to po-
šteno in nesebično delo, ki je Avstriji in
njeni dinastiji le v prid, pred svetom obla-
tilo, zato se prizadevajo naši zaslepljeni
nemškištarski sorošaki, ki niti toliko finega
čuta ne poznajo, da ne vedo, da jih obsoja
ves omikan svet, če grajaajo vzgojo mla-
dine v narodnem duhu.

»Ophelia, geh' ins Kloster!« Potresaj
si s pepelom svojo grešno glavo, ljublan-
sko nemštvo! Vzgaiaj v avstrijskem duhu
svojo, že v nežni mladosti s »hajlanjem«
pohujšano mladino, ki zvesto stopica po
zgrešenih potih svojih brezznačajnih oč-
etov. Veliko so v preteklih letih storili za
čast naše kranjske domovine grofi Barbo,
Auerspergi, Margheri itd., sukali so meče
v bran zoper sovražnike Avstrije in Kranj-
ske in ponesli naše ime doli do najnižnej-
ših meja. — Kaj pa potomci? — Pišejo v
nemške liste, da naše ime — ponižujejo...

Nekaj spominskih črtic iz so- dobne liberalne zgodovine.

Liberalni shodi v Belikrajini.

Dne 31. oktobra t. l. je priredila libe-
ralna stranka v Belikrajini kar tri shode,
o katerih pa je »Slovenski Narod« marsi-
katero bridko resnico zamolčal. Krasno so
se ljudje zabavali zlasti v Črnomlju.

Ko je dr. Oražen končal svoj dolgo-
vezni, bobneči govor, v katerem je svo-
jim maoštevniim poslušalcem vse mo-
goče reči obetal, da jim bo naredil želez-
nico, popravil ceste, zboljšal gospodar-
stvo itd., tedaj se je vzdignil mož, ki je
bil liberalce, ter je zbrani gospodi zapel
skelečo žalostno pesem: Kaj se boste
ustili in hlinili, obetati in prav farizejsko
hinavščino uganjali, kaj boste vse za nas
storili. Preje niste nič storili, ko ste vse
v rokah imeli, pa zdaj tudi nič ne boste
storili, saj ne morete, ko nimate nobene

moči v rokah. Ne zapeljajte ljudi, da se ne
bodo še danes nad vami maščevali. Po-
vem vam, da sem bil liberalce, a od danes
naprej nisem več, ko vidim, da samo bur-
ke uganjate in imate le prazne besede za
nas. Z Bogom!

Pa to še ni vse, kar jih je moral dr.
Oražen požrti od svojih zvestih prista-
šev, pride še več. Ko je Oražen, še bolj
pa Fetič razk adal svojo modrost o be-
lokranjski železnici, tedaj je bilo staremu
liberalnemu korenjaku g. Šetini že preveč
ter se je v svoji veliki užaljenosti razljutil
nad liberalno farbarijo ter je obema go-
vornikoma povedal, da sta v tej stvari zelo
slabo poučena in da naj rašijo lepo molčita
o tem, on da že ve, kako se pride do že-
leznice. Šetina je pohvalil »klerikalce« in
rekel, da so se zelo »klerikalci« potrudili
za zgradbo belokranjske železnice.

Uspeh shoda v Črnomlju: Oba govor-
nika sta odnesla zelo dolge nosove v Gra-
dac, kjer so jih jima še podaljšali. Kako?
Na kakšen način? Čujte, gospod urednik
in cenjeni bravci, kaj se je zgodilo dne
31. oktobra v Gradcu. Ko je zopet dr.
Oražen govoril in sebi sekal lavorike s
tem, da je udrihal z neresnicami po dež,
glavarju, ki da je pristranski, krivičen,
krut, da nima nobenih zaslug in da je ne-
vreden, da se mu izreče nezaupnica, te-
daj pa se vzdigne vse časti vredni sivolá-
si gosp. Višnikar ter v obraz pove gospo-
dom iz Ljubljane, kakor tudi vsem navzo-
čim kmetom in škricem: Gospod deželni
glavar pl. Šuklje ima velike zasluqe za
Belokrajino, kakor tudi za celo kranjsko
deželo, zasluqe, katerih Oražen nikoli ne
bo imel in mu jih tudi vzeti ne more. —
Kmetje so se nato spogledavali in gledali
liberalno komedijo: predstavljali in izre-
kali so liberalci — Šukljetovi nevolivci —
k ljub Višnikarjevemu ugovoru in dokazu,
da ima Šuklje velike zasluqe — samim
sebi nezaupnico z vsemi glasovi razun
Višnikarjevega in nekaterih kmetov.
Kmetje so rekli: Liberalci imajo pa res
vsak svojo vero. Oražen, Žrjav pridigu-
jeta, Višnikar pa ne verjame.

Francoszi v Metliki dne 31. oktobra t. l.

Ko so istega dne zborovali »mladi in
stari« (namreč liberalci) v Metliki in je
dr. Žerav na dolgo in široko, na debelo
in drobno zabavljaj čez farje, cerkev, čez
klerikalni deželni odbor, ter prerokoval,
da treba pri nas cerkvene razmere libe-
ralno preurediti, tedaj se oglasi Vraničar
Jure: Da, da, gospodine, vi bi radi tako
naredili, kakor so na Francoskem delali.
Vi bi bili radi francoski advokat — pa ne
bo šlo!

Pravijo, da je Žrjav hripavo dalje go-

LISTEK.

Izpod Kuma.

Dr. Leopold Lénard.

Prijateljca.

Naše noči so opojne kakor vino. Mo-
ral bi iti ponoči gor ob Molariji, ko se
mesečna svetloba vpre ob pečine Starega
gradu. Nad tabo šume starodavni kosta-
nji, pred tabo se razpenjajo po klancu vi-
nogradi z nizkimi trtami, s Starega gradu
ti pa strče nasproti velike bele pečine, ka-
kor velikani v svetli bojni opravi. In na
skali, strči iz Starega gradu nad prepadi,
se dviga cerkev sv. križa in okrog nje ob-
zidano pokopališče. Ura udarja počasi ob
zvon in tebi se zdi, da kliče mrtve, naj
gredo pogledat, kaj delajo potomci.

Mesečna svetloba in šumenje goz-
dov, v drevje zakrite hišice, raztresene
pod klanci in srebrne pečine, strčeče nad
prepadi, vse se zliiva skupaj v eno mogoče-
no pesem, ki te prevzame, omami in opi-
lani.

Bil je čas košnje in Magolniški Fran-
celj in Predložki Janez sta delala cel dan
v potu svojega obraza. Prišla je noč, jas-
na, čarobna poletna noč. Cel dan sta de-
lala kot živini. zdaj hočeta uživati svet,

Nista občutila zmučenosti in utrujenosti.
Poezija noči jima je zabila vse telesne
občutke, ju omamila in opijanila.

Na svetu ni bilo boljših prijateljev kot
sta bila Magolniški Francelj in Predložki
Janez. Kjer je bil eden, tam je moral biti
tudi drugi. Skupaj sta delala v gozdu in
na travniku, skupaj sta korakala v nedeljo
doli k maši, skupaj sta pila in skupaj vaso-
vala. Bila sta približno enake starosti in
enake rasti, oba krepka in kipeča življe-
nja, jasni pogledov in svežih obrazov.
Kadar sta bila skupaj, sta govorila malo,
toda razumela sta se popolnoma in pre-
pričan sem, da bi drug za drugega skočila
v ogenj ali vodo, dasiravno si nista pove-
dala nikdar kake ljubeznjivosti. Kadar
sem ju pogledal sem se spomnil na bukve
ki rastejo pri Beli vodi: grčave, košate,
neupogljive in nezdroljive, polne binjega
zelenja v katerem gnezde jastrebi in kra-
gulji.

Magolniški Francelj je zaukal na Ma-
golniku in Predložki Janez mu je odvris-
kal na Predlogu. Kmalu sta bila skupaj in
čez predlog in Kote sta šla čez Počakovó
doli proti Češnjicam. Kolikor dalje sta šla,
toliko bolj ju je opajala noč. Doli pod Češ-
njicami sta postala že popolnoma pijana
in se nista mogla več premagovati. »Poj-
deva klicat Polonico« — reče Francelj, in
šla sta.

Francelj je skočil na skladišče drv

pod oknom in Polonica je odprla okno in
začel se je polglasen pogovor.

»Danes je bilo pa vroče,« — reče Po-
lonica.

»Jako vroče, otava se bo lepo sušila,
samo, če bi ne bilo kakšne nevihte. Kaj
ste pa pri vas delali danes?«

»Pri nas pa še z ajdovo setvijo nismo
gotovi. En vol se je nekaj zboldel v nogo,
pa je bil cel teden šantav, da še orati ni-
smo mogli. Zdaj bomo pa začeli krompir
kopati. Jako lep bo letos, samo če ne bo
gnil.«

»Krompirja bo tudi pri nas, kakor ka-
že, košnja je bila pa slaba. Preveč je pri-
tisnila suša. Kaj pa, ali pojdeš v nedeljo
na Prelesje na žeganje?«

»Če me bodo pustili. — Samo ne
vem, kdo bo ostal doma radi živadi? —
Kaj pa šumi tako?«

»Kostanji šume v gozdu, veter je za-
pihal od juga, da bi nam le ne namočilo
sena!«

»Mene postaja strah!«

»Kaj te bo strah, saj je noč jasna, sko-
raj kakor dan!«

»Saj res! poglej, kako leno se vidi
doli!«

Francelj se nehote ozre nazaj. Ščip
mu je sijal ravno nad glavo, skale na po-
bočju so bile jasne, kot srebro, samo od
gozda je prihajal šum. Pogleda na dolino
pod sabo in na pobočje Starega gradu, ki

se je tako skrivnostno razgrinjalo pred
njim. Za njim prečudna noč, polna skriv-
nosti in življenja, pred njim mlado, bujno
kipeče dekle! V njegovem srcu je nastal
boj in trenutek je omahoval. Toda samo
trenutek. Potem je čaroba noči zmagala
nad privlačno silo dekleta in Francelj je
s skladnice skočil nazaj v mesečno noč.
»Z Bogom, Polonica!
»Z Bogom! pazi, da se ti kaj ne
zgodí.«

Nato sta šla dalje proti Jagnjenici, po-
polnoma pijana noči in kar izven sebe.
Ko sta prišla na Slekáčo, od koder se od-
pira prekrasni razgled na Sopoto in na
ono stran na Studence, čez Veterni vrh in
Sičkovino gori do Klučevce in do Kuma,
na drugo stran pa do molččega Žebnika
in zelenega Močilnika, sta se vstavila in
pogledala drug drugega z velikimi, pija-
nimi očmi.

»Kaj pa ti!« — zavpije Francelj.

»Kaj pa ti!« — odvrne Janez.

»Kaj pa!!« — zakriči Francelj.

»Kaj pa!!« — odvrne Janez.

»Kaj!!!« — zadere se Francelj.

»Kaj!!!« — odvrne Janez.

Pri tem sta si prišla vedno bližje, ta-
ko, da je Janez začutil na svojem obrazu
vročo sapo Franceljevo. Janezu je zmanj-
kalo besed in prijel je Francelja s krepke
pestjo za ramo. Francelj je pa zagrabil
njega za prsi. Tako sta se dajala, kakor

voril, ko je slišal, kaj mu je belokranjski Jure povedal.

Višnikar pa se je baje na vrh Gorjancev, ko se je peljal nazaj, natihome zaklel, da z Žerjav-hripavi se v Belokrajino več vozil ne bo, dokler dolenškim meščanom on poslančeval bo. X. Y.

Nova struja v liberalni stranki.

V »Narodnem domu« se vsak teden najmanj enkrat shaja mlaži »Izvrševalni odbor liberalne stranke«, na čelu dr. Žerjav in Ribnikar. V delu imajo novo liberalno oporo. Za naslov se še niso zedinili. Dr. Žerjav pravi, da naj se glasi: »Kdo naj bo novi komandant v liberalni stranki?« Ribnikar zahteva, naj se zove: »Naše korito je premajhno!« Pavel Grošelj pravi, da naj bo drama v vprašalnih verzih: »Kdo bo šel na liberalne shode?« — Profesor Jug in dr. Cerk sta proti zadnjemu predlogu. Prof. Jug predlaga: »Pustite me v miru.« dr. Cerk paželi: »Liberalna stranka in terorizem, to je neznosno.« Ko bo nova lib. opera končana, vam sporočimo vsebino. Toliko že danes vemo, da neki ptič, žrjav, bi imel rad glavno vlogo v celi trilogiji in da hoče zato tudi pevce »Glasbene Matice« zase pridobiti, ker ima sam še preslab glas.

Boj za šolo v Franciji.

Zadnja predrzna in nesramna nakana francoske frimasonske vlade, ki gre za tem, da iztrga katoličanom najdragocenejšo svetinjo: otroke ter jih v svojih protiverskih šolah preparira za podlo prostozidarstvo, ki tako neusmiljeno razjeda mozeg francoskega naroda — ta nakana je končno zbudila še verno ljudstvo k odporu. Na celi črti se dvigajo ljudske množice k slovesnim zborovanjem in protestom ter prisegajo na prapor cerkve, največje dobrotnice in zaščitnice Francije. Tako se je nedavno vršil kongres »Katoliške Unije« za škofijo Mont-de-Marsan, ki je bil silajno obiskan in ki je vladil pošlad sledeče krepko izražene zahteve: »Zahtevamo celo in polno svobodo, ki gre vsakemu Francozu. Katoličani smo, da, a nikdar brezpravni sužnji. Najsvetejša, najnedotakljivejša svoboda je svoboda vesti. Otroci se morajo vzgajati v smislu njih krstnih obljub. Spoštovanje pred dobrimi nauki, zaničevanje pa slabim in prepovedanim knjižam. Cesarizem v politiki je zaničevanje vreden, a neprimerno bolj še cesarizem v šoli. Prisegamo, da se ne bomo nikdar pokorili krivičnim postavam. Boljši je klic bolečin pod nožem, kot pa mutasti molk pod kloroformom.« To so krepke in jasne besede, o katerih naj frimasonstvo ne misli, da so govorjene vtru... Francosko ljudstvo, enkrat užaljeno v dnu svoje vesti, — ne bo mirovalo, dokler te sramote, te žalitve ne maščuje in ne izpere s svojega narodnega telesa. Ne bo sicer lahek njegov boj, predolgo je spalo, predolgo s prekrizanimi rokami gledalo gospodarstvo strupenega internacionalnega frimasonstva, ki si je ravno v njegovi sredi napravilo svoje gadjie gnjezdo, od koder sika sedaj svoj strup na vse strani sveta ter se pase na zdravju in krvi francoskega ljudstva. Ne bo lahko spraviti kliko iz tega gorkega, razkošnega gnjezda, toda toliko je gotovo, da je ljudska vest, enkrat vzbujena, nepremagljiva, njena zmaga nevzdržna. Upati smemo in moramo, da ni daleč čas, ko se internacionalno svobododomiselstvo, gnili liberalizem ne bo mogel več bti ob prsi in kazati na svojo Francijo, da, ni več daleč čas, ko se zruši njea prestol v zgodovinskih pariških državnih palačah...

Z velikanskim navdušenjem je fran-

cosko ljudstvo sprejelo besede sv. očeta Pija X., s katerimi se je obrnil na francoske romarje ob svojem škofovskem jubileju in ki so veljale vsemu francoskemu narodu kot poziv na odpor proti onim, ki mu hočejo vklemiti vest in ga oropati najsvečnejših pravic. Ne bo zastoj ta poziv, to je svet in to vedo tudi frimasoni. Pišejo o tem govoru sv. očeta, da je napoved boja; to pa ni res, marveč boj je napovedalo francosko frimasonstvo cerkvi, ki je šele sedaj v skrajnem trenutku boj sprejela, ker ga je morala sprejeti ali pa se pustiti poteptati. Neodvezna dolžnost cerke je bila, da je dvignila svoj glas za svobodo svojih vernikov, za časno in večno srečo njih nedolžnih otrok. Temu klicu sv. cerkve, temu glasu sv. očeta Pija X. je francosko ljudstvo radostno odprilo svojo dušo in se združilo pod prapornici in slavni svoj prapor: Za Boga, cerkev in domovino!

En glas gre danes med francoskimi katoličani: Ločitev šole od države! Po istem Briandovem načrtu, kakor se je kleru vzelo privatno premoženje, naj se razdeli premoženje državnih šol čisto nepristransko med okrožja in občine. Ravno tako nepristransko naj se razdeli državni proračun na vse šole, ki brezplačno sprejemajo revne učence. Francosko ljudstvo ni proti obveznosti šole in tudi ni protivno laiški šoli, ampak ono hoče svobodo vzgoje za svoje otroke in ne dopusti monopoliziranje šole v brezbožne frimasonske svrhe. Zato pa: ločitev šole od države! Ta odločni klic katoličanov je frimasonstvo popolnoma zmedel, kakor brez uma besne in groze cerkvi, ki da napoveduje boj. Toda gospoda naj bo uverjena, da je to šele začetek, glavni obračun bo ostrejši in neizprosnejši. Verno francosko ljudstvo šele zbira in urejuje svoje vrste in ko jih popelje v boj, ne bo poznalo šale z dosedanjimi svojimi zatiravci.

Gibanje francoskega ljudstva je tudi za nas Slovence silno zanimivo, prvič že zato, ker je gotovo, da bo padec frimasonske vlade na Francoskem silen udarec za vesoljno liberalstvo — tudi za naše domače; drugič pa je slovensko ljudstvo izvajalo enak boj na svoji zemlji — čeprav seveda v manjšem obsegu — kakor ga bide zdaj francosko ljudstvo. Zato so vse naše simpatije, vse naše zanimanje v sedanjem času pri francoskem ljudstvu, ki mu iz dna duše želimo skorajšne slavne zmage, kakor smo, hvala Bogu, tudi mi slavno potolkli naše domače liberalstvo.

Izpred sodi ča.

Smrdljivo meso iz Šiške pred sodiščem. V četrtek popoldne se je vršila pred ljubljanskim okrajnim sodiščem tretja razprava o tožbi šišenskih mesarjev proti železniškemu ad unktu Borštnerju, občinskemu odborniku v Šiški. Razpravo je vodil gospod sodni nadsvetnik Potrato, tožilce je zastopal dr. Novak, toženca pa dr. Vi. Pegan. — Helena Borštner, soproga železničarja v pok., pove, da je njej tožila pred štirimi ali petimi leti neka kmetica, da so ji pokrepali prešički. Enega je še v zadnjem trenutku zaklala in so ga doma pojedli; druge prešiče je pa vzel mesar Seidl iz Šiške. — Marija Bedina, žena kurjača državne železnice, izpove, da je že enajst let preteklo, odkar je imela štiri prešiče, izmed katerih je eden obolel. Živel je še nekoliko, a ga je mož za domačo rabo zaklal. Dva sta potem še crknila, a četrto svinjo je kupil mesar Seidl za 20 goldinarjev, češ, ker je še zdrava. — Marija Favaj, posestnica v Spodnji Šiški, izpove, da je Mihalevski, ki je poslo-

vodja v njeni mesariji, klal buše za prodajo. — Lucija Božička, posestnikova hči iz Ptujске gore pri Ptuj, je svoječasno služila pri Borštnerju. Hodila je vsak dan po meso k Mihalevskemu. Enkrat je bilo meso tako za nič, da ga je nesla v mesarijo nazaj, ker je preveč smrde o. Dostikrat je morala meso izpirati z jes'hom, da ni smrdelo. Služila je pri Borštnerju enajst mesecev. — Pavel Fugina, poduradnik državne železnice, je meseca oktobra t. l. kupil pri Mihalevskem meso. Meso je pa že smrdelo, in ga je žena namakala v jesihu in izpirala a ni mnogo pomagalo, tudi pečeno ni mogel jesti, ker je že smrdelo pri kosti. — Nekoč pa si je kupil jutraj k obaso pri istem mesarju, ko pa jo je čez dve uri v vlaku prerezal, se je kar vleklo meso, tako je bilo že gnilo. — Katarina Koprivec, žena železniskega delavca, izpove, da je nekoč prodala mesarju Golobu mladejšega prešiča za 34 goldinarjev, ker je obolel. Drugega prešiča, ki je tudi obolel, so pojedli doma. — Kompare, čuvaj južne železnice, pove, da je slišal govoriti, da je kupil mesar Golob od Koprivčeve bolnega prešiča in ga zaklal. — Matija Kogovšek, železniški vlakovodja v p., iz Kamnika, pove, da je že 25 let, kar mu je pravil neki kmet iz Gorjčan, kako je prodal crknjeno kravo mesarju »pri raci« v Šiški. — Tome, ki je sedaj gostilničar in mesar »pri raci« v Šiški, pravi, da takrat še ni bil v Šiški, ampak v Št. Vidu. — G. Borštner trdi, da pri »raci« v Šiški ni bilo nikoli drugega mesarja kot Tometa. — Ga. Draga Keršmanc, uradnikova soproga, izpove, da je kupila pred letom pri mesarju Golobu u 30 dkg do pol kg pljuč. Ko jih je prinesla domov in so jih razrezali, so našli v tem kosu pljuč — gotovo nad 50 več kot pol cm velikih črvov. — Anton Olster, železničar v p., je stanoval več let v hiši mesarja Seidla, in je večkrat gledal, kako so klali živino. Nekoč je videl, kako so zdravili neko bolno, napihnjeno kravo. Cel večer in drugi dan so jo zdravili, pa ni nič pomagalo, zato jo je pa Seidel zaklal in pripravil meso za prodajo. Mesogredca pa ni pustil prodajati tega mesa in tudi živino zdravnik Turk ne. Konjač je odpel al meso, a je Seidl prej še vso kožo razrezal, da bi ne imel konjač kakega dobička. — Pri Bedinovi so lani trije prešiči crknili, in je pravila Borštnerjevi, da so enega posušili doma, da bodo dali jesti poleti ženjam to meso, ker ga domači nočejo. — Bedinova trdi, da je Borštnerjevi gospej ravno tako povedala, kot je izpovedala pred sodiščem. — Priča Jurij Šulc, deavec v Spodnji Šiški, izpove, da je naročil z dvema tovarišema v gostilni »pri raci«, kjer je tudi mesarija, pred tremi meseci »ajmoht«. V tem »ajmohtu« pa so našli tri črve. Tako slastne jedi pa seveda niso več jedli, ko so našli črve. Tisti, ki je jedel, je zbolel in bil bolan 14 dni. — Ivan Klemenčič, delavec, je bil tudi eden onih, ki je naročil »ajmoht« v gostilni »pri raci«. Pačali so jed, a jedli niso, in odšli. Oni, ki je jedel, je bil 14 dni bolan, in ga je zdravil okrajni zdravnik dr. Lapajne v Št. Vidu. — Ana Gorišek, služkinja pri ge. Keršmancevi, izpove, da je nekoč prinesla k mesarju Mihalevskemu meso nazaj, ker je smrdelo. Pomočnik pa je dejal, da nima drugega mesa, ker vse smrdi. Odšla je brez mesa. — J. Slapničar, posestnica v Mostah, izpove, da so imeli pred petimi leti kravo, ki ni mogla storiti. Poslali so jo mesarja Bevca v Sp. Šiško, ki je kravo zaklal in jo v mraku odpeljal. — Marija Dittinger, 17 let stara, je kupila pri mesarju Golobu pljuča. Prinesla jih je domov, kjer so rekli, da so za nič. Imela so polno mehurjev, in ko so jih

prerezali, je teklo iz njih. — Al. Hva'ec, mesarski pomočnik pri Golobu, pravi, da se ne ve spominjati, da bi kdo poslal nazaj smrdljivo meso. — Nato se prebere sodnijski akt, iz katerega je razvidno, da je bil mesar Golob že pred dvema letoma obsojen pred deželnim sodiščem na 150 K globe, ker je naredil klobase iz crknjenega teleta. — Jožef Pečnikar, 73 letni hlapec pri mesarju Pustu v Vodmatu, je bil za hlapca pri Golobu in Favaju v Šiški. Prodajali so tudi meso od buš. — Mesar Golob zakliče: Saj je buša tudi žival! — Dr. Pegan: O, bolha je tudi! — Ludovik Pust, mesar v Vodmatu, je bil pred tremi leti pomočnik pri Golobu v Šiški. Ne more se spominjati nobenih nerednosti, kot one zaradi crknjenega teleta, zaradi katerega je tudi sam »po nedolžnem notri skočil«. — Dr. Novak razširja obtožbo pri gos. Borštnerju zaradi nekaterih vlog. — Sodni svetnik Potrato je odklonil tudi dr. Novakov predlog, da bi se še kake priče klicale, ker je dokazovanje bilo dovolj jasno. — Po govorih dr. Novaka in dr. Pegana, proglašajo sodnik g. Potrato sodbo, s katero se oprošča g. Borštnerja tožbe šišenskih mesarjev, češ, da jih je razžalil, ko je rekel v šišenski občinski seji, da prodajajo smrdljivo meso in je to škandalozno za Šiško. Dokazalo se je, da so nekateri mesarji res prodajali smrdljivo meso. Tožilci mesarji morajo plačati vse sodne stroške.

„Odreť se ne damo.“

(Študija z liberalnega shoda.)

Priromal sem v Ljubljano da si ogledam slovensko prestolico in spoznam njene dobre in slabe strani. Med drugim me je tudi zanimalo spoznati pristne ljubljanske liberalce, o katerih sem že veliko slišal. A kako? Sreča mi je bila mila. Pred dnevi čitam, da bo 24. t. m. pri Počivavniku na Sv. Petra cesti liberalen shod, na katerem govorita dr. Tavčar in pa Turk. Komaj sem prečital, sem tudi že sklenil, da na tem shodu ne smem manjkati. Malo nevarni so se mi sicer zdeli sedaj ob času himne »Odreť se ne damo« taki izleti, a mislil sem si: »Fant, saj si nepoznan in toliko fantazije imaš tudi, da se za nekaj ur umisliš v vlogo liberalca«.

Pa jo krenem v četrtek malo pred določeno uro na Sv. Petra cesto. Temnega pogleda in stisneno pest v žepu — tako sem si namreč predstavljaj liberalca v teh težkih časih — korakam proti Počivavniku. Temna je cesta Sv. Petra. Zdelo se mi je, kakor da tudi ona žaluje nad tužnimi dnevi, ki so prišli za ljubljanske liberalce. Pogledal sem še bolj srdito, pest sem stisnil še tesneje. Ko pridem do cilja, stopim odločnih korakov v sobo. Za trenutek sem moral svoje pesti nekoliko odpreti, da sem odložil povrniki, potem pa sedem, klobuk na očeh, ki so bile temne in srđite in položim že zopet stisneno pesti pred sebe na mizo. Pa se mi prismejlja natakarka z vprašanjem, ali hočem četrtno cavička. Gledal sem jezno, kakor še nikdar v življenju, a natakarka se je smehljala. Prosim Vas, v časih himne »Odreť se ne damo« se liberalne natakarice smehljajo. Pa pogledam nekoliko okrog sebe. Pri mizah v prvi sobi sedijo kakih 25 mož. A ti nimajo stisnjenih pesti in v njihovih očeh ni videti nič srđitosti in odpornosti, ampak veselega obraza zblajajo razne neduhovite šale. Ko mi prinese natakarka mojo četrtno, sem gledal za prilaznejše in pesti so se mi začele odpirati. Svoj pogled uprem na vrata v so sedno sobo, ker sem videl, da je tam tudi nekaj ljudi in gotovo tudi junaka dana

dva vola, pod njima se je pa tresla zemlja in njuni glasovi so odmevali od skal. Slednjič je zagrabil Francelj Janeza in ga treščil ob tla, da je z glavo priletel ob skalo. Potem mu jih je pa še nekaj pripeljal z debelo gorjačo, katero je imel s sabo.

»Zdaj imaš pa dovolj!«

Janez se ne gane.

Francelju je postalo hladno pri srcu in naenkrat se mu je zazdelo, kakor bi se zbudil iz sanj in bi se naenkrat našel popolnoma nag med ljudmi. Iztrezil se je popolnoma. Skloni se k Janezu in reče z mehkim glasom:

»Vstani, pojdeva domov, je že poznol!«

Janez se ne gane.

Francelj se skloni nad njim, dotakne se ga z roko in mu pogleda v blede od mesečine razsvetljeni obraz. V tem hipu zasliši tiho, pretrgano šepetanje:

»Ubil si me!«

Francelju je bilo, kakor bi mu zasadil nož v srce: »Ubil! tebe ubil! jaz ubil? Janez vstani!«

Janez se ne gane.

Francelj se skloni še nižje in ga skuša premakniti. V tem mu spet zazvoni na uho, tako žalostno in obupno, da mu je hotelo počiti srce:

»Ubil si me!«

»Janez! Janez! jaz te nisem ubil?«

kajne da te nisem?« — In pričele so mu debele solze kapati po licu.

»Ne bodi hud, Francelj, malo še živim. Samo, da bi te žandarji ne prišli!«

»Ali naj pokličem koga, da ti bo pomagal?«

»Ni treba, bi zvedeli žandarji! Samo zaveži me z ruto od vratu, da mi kri ne oteče.«

Francelj mu odveže ruto od vratu in zaveže ž njo zevajočo rano na glavi. Janez zašepče:

»Vode!«

Francelj skoči k potoku in mu prinese v klobuku vode, potem mu pa začne še namakati ružo in izpirati rano.

»Ali te močno boli?«

»Ni sile, samo, da bi žandarji ne zvedeli.«

Polagoma je prišel Janez toliko k sebi, da ga je Francelj mogel dvigniti in potem ga je peljal ali bolje vlekel k Podreberčevim.

Težko jih je sklical, ker so že spali, slednjič se mu je pa vendar posrečilo. Podreberčen je zaspano in jezno pogledal skozi okno. Cel dan je delal, kot črna živina, jutraj bo treba spet s svitlom na ajdovo setev, zato je hotel imeti mirno noč.

»Kaj pa je?« — zavpije.

»Ubili so ga,« — odvrne Francelj. Ko zasliši Podreberčen, da je človek v nevarnosti, ni več vprašal ne kdo ga je

ubil ne koga, ampak imel je samo misel: pomagati, kar se da. Urno odpahne vrata, prižge leščerbo in stopi ven. Kako mu je odleglo, ko je zapazil, da potolčenec še živi. Prišel ga je za drugo stran in bolj nesel, kot peljal v hišo. Med tem so se že zbudili Podreberčena mati, si pričeli meti oči in vprašali:

»Kaj pa je?«

»Nesreča!« — odgovori Podreberčen.

Beseda »nesreča«, jih je iztreznila v trenutku. Skočijo s postelje, vržejo nase neko obleko in prično ranjencu prirejati ležišče. Ko so ga položili na klop, preobvezali in izmili, rečejo mati:

»Janez, ali bi poslali po gospoda?«

Janez odmaja.

»Zakaj pa ne?«

»Bi zvedeli žandarji.«

»Kaj pa če bi umrl brez gospoda.«

Janez ni odgovoril ničesar. Ko so ga pa mati spet vprašali, ali naj pošljejo po gospoda, je spet odkimal.

»Ali se ne bojiš pekla?«

Janez je pokimal.

»Ali naj pošljemo po gospoda?«

Janez je odkimal.

Potem je pristopil Podreberčen:

»Ali naj grem v Radeče po zdravnika?«

Janez je odkimal.

»Zakaj pa ne, saj tvoj stari lahko plača?«

»Bi utegnili zvedeti žandarji.«

»Kaj pa, če bi umrl, ali se nič ne bojiš?«

Janez je pokimal.

Veliko več ni bilo spraviti iz njega vsaka beseda mu je prizadevala težave. Francelj je ostal ves čas pri njem, obvezal mu je glavo s platneno ruto, katero je prinesla Podreberčenka, ter jo izpral s svežim vodo. Ko mu je izpiral rano, so mu začele debele solze kapati po brazu, kakor otroku, dasiravno že ni jokal odkar so ga zadnjič natepli mati, ker jim je s kamnom ubil kokoš. Dva dni je ležal Janez pri Podreberčenu, da se ni gnil, ter se je boril z življenjem in smrtjo. Francelj se pa ni gnil od njegove postelje, izpiral mu je rano ter ga pital kot otroka. Njegov obraz je bil rudeč in zabuhel, oči pa vse zatekle. Ko ju je Podreberčenka pogledala, zasnil se ji je Francelj še bolj kot Janez, ker se ji je zdelo, da on še več trpi, ter je za mrmrala tiho:

»To bosta pa pomnila.«

Tretji dan je pa Janezu nekoliko odleglo. Zapregli so dva vola, naložili ga na lojternice in zapeljali k očetu. Francelj je šel za vozom potr kot bi šel za pogrebom, potem je pa ostal pri njem ves čas, dokler je ležal. Nikdo drug mu ni smel streči, še na mater je zakričal če je prišel

šnjega večera. Težko čakam, da se prične. Veselim se, da bom slišal krepke, odločne besede, primerne res težkemu položaju. In začne se. Dr. Švigelj vodi shod. Za trenutek mi šine v glavo misel, odkod mi je to ime tako znano, a že sem zopet na vse pozabil in strmim. Poslanec Turk ima besedo in že govori, jaz pa še vedno strmim. Prijatelji! ta Turk nima prav nič turškega na sebi, v tem smislu namreč kakor sem si jaz predstavljal Turke, ko sem se učil o turških vojskah. Niti sedaj, ob času himne »Odrete« se ne damo, nima srditih pogledov in stisnenih pesti, ampak smehlja se in smehljajo se poslušalci. Memi se nehotno odpirajo pesti in klobuk potisnem malo nazaj. Poslušam. Turk lepo govori, skoro bi rekel, kakor da rožice sadi. Posebno nekatere besede, t. j. nekatere rožice rad večkrat vsadi. Turk dolgo govori, a malo pove. Kdo bo tudi mučil uboge meščane v tem času, polnem skrbi in boja z novimi mislimi. Govori o čestnem zakonu in se smehlja. Govori o raznih obstrukcijah in se smehlja že bolj. Govori o tem, da je deželni glavar položil roko nanj, a mu ni odvrnil, kakor je zaslužil in se smehlja vedno bolj. Pove, da se ne boji ne birača ne hudica in se smeje in z njim vseh 50 meščanov. Moji pogledi postajajo prijaznejši, pesti so že skoraj odprte. Turk konča. Dr. Švigelj se zopet prikaže v vratih in pravi, da kdor bo hotel imeti kaka pojasnila, se lahko oglasi k besedi po dr. Tavčarjevem govoru. Zopet mi ime dr. Švigelj ne da miru. Vprašam sosed, odkod je to ime tako znano. »Z nekimi Windischerjem je imel nekaj opraviti.« »Že vem, hvala.« Dr. Tavčar se je prikazal v vratih. Zopet sem potegnil klobuk bolj na oči in pesti so se zopet stisnile, a le za nekaj časa. Tudi pri njem ni bilo nič, kar bi kazalo na čase opevane v že znani himni. Govoril je o škofovi brošuri, o deželnih financah in še o marsičem. Govoril je naivno, da sem se še jaz pričel smehljati. Komu bi se ne zaokrožile ustnice v smeh, ako sliši voditelja liberalne stranke, ko zatrjuje, da je vera za priprosto kmečko ljudstvo potrebna, ker mu daje upanje na boljšo bodočnost. Svoje dolge zastavim, da bi se ne mogli vzdržati smeha, ko bi slišali s prepričevalno resnostjo trditi, da je liberalna stranka varovala vero našega ljudstva proti samemu škofu. In potem naj kdo zahteva od mene, da se ne bi bil smel pustiti omehčati. Moj nasmeh je bil sicer »reci tajnost«. Ozri sem se tudi k svojemu sosedu na desno, ki sicer ni imel stisnjenih pesti, a ako bi jo bil stisnil z ozirom na moje smehljaje bi bilo gorje. Rekel je tudi, da je trdil dr. Krek v nedeljo na shodu v »Unionu«, da manjka liberalnemu meščanstvu inteligentnosti. In smejali in smehljali smo se vsi, samo gotovo ne iz enakega nagiba. Prosim Vas, ali naj se resno držim, če slišim, da hočejo neki hudobni ljudje meščane ugonobiti, da bodo na ta način pomagali kmetu; ne vidim pa niti temnih pogledov, ne stisnenih pesti, pač pa zadovoljne obraze s brezskrbnimi pogledi. Smehljaj sem se še večkrat, a vsega vam ne bom pravil. Dovolj je, ako vam povem, da se je na koncu smehljaj tudi dr. Tavčar. Končal je »Odrete« se ne damo, ne od škofa, ne od papeža» in se je smehljaj. Meni pa je postalo jasno, kakaj s tako gotovostjo povdarjajo svojo devizo in še jaz sem

se smehljaj. Kako tudi ne? U. podžupan ljubljanski dobro ve, da kdor bi se hotel oprijeti tega posla, bi moral imeti obrtnico. Te pa pri sedanjih razmerah na rotovžu ne dobi, zato so liberalci gotovi in se brez skrbi postavljajo s svojo himno in smehljajo. Dr. Švigelj, katerega zdaj že poznamo, zopet nastopi. Za njim nastopi neki meščan, ki v imenu zapuščenega št. peterskega konca protestira in izreka zaupanje.

Moji nasmehi so postali že zelo očitni. K sreči ima moj širokopleči desni sosed veliko opravila z litrom čevčka. Pri glasovanju za resolucijo, ki obsoja terorizem, pod katerim z nasmehom na ustnih ječijo, dvigajo meščani prste namesto trdo stisnenih pesti. Moje pesti so vsled tega tudi že popolnoma odprte. Potem nastopi še enkrat Bolčev Pepe. Tega vedno se smehljajočega človeka za svojo osebo ne morem več imenovati Turka. Zasadi zopet nekaj mokro - cvetočih rožic in med splošno veselostjo zaori mogočna himna:

»Odrete« se ne damo
še hočmo živeti,
brez nas bi pač bilo
dolgačasno na svet.«

Brez stisnenih pesti, klobuk nazaj, zapustim zame zanimiv shod. Temna in blatna je cesta Sv. Petra. Zdi se mi, da žaluje nad liberalci, ki še v odporu ne poznajo resnosti in močnatosti.

Prejšnje liberalno gospodarstvo v vrhniškem občinskem odboru.

(Poročilo z Vrhniške.)

Obljubili smo o tem daljši dopis. Tu sledi. — Večkrat smo čuli zadnji čas mučno godrnjanje nad sedanjim občinskim odborom, češ, saj pristaši S. L. S. še slabše upravljajo občinsko gospodarstvo, kakor so ga svoje dni liberalci; kajti občinske doklade so zdaj mnogo višje, nego so bile pod liberalnim občinskim odborom. Prav umestno je storil naš gospod župan dr. Marolt, da je pri zadnji občinski seji dne 14. novembra, teden dni kasneje pa na javnem političnem shodu natanko razjasnil občinsko gospodarstvo prejšnjih liberalnih odbornikov. Kar lasje so se nam ježili, ko nam je pripovedoval gospod župan, koliko dolgovi je prejšnji liberalni po receptu Gabriela Jelovška izvoljeni zastopniki napravili.

Ko je v očeh barona Heina vzorni prejšnji župan moral zapustiti županski stolček, zapustil je na njem tudi nad četrto milijona kron dolga. Ta dolg obstoji po izjavi g. dr. Marolta tako-le: 50.800 kron za vrhniški vodovod. Ta dolg bodo plačevali vrhniški tržani. Na šoli, katero obiskujejo le otroci iz Vrhniške, Stare Vrhniške in Verda, je bilo dolga 155.500 kron. To pa še ni vse. Kajti računi z graditeljem vodovoda Wagenführerjem in staviteljem šole Tönniesom še sedaj niso urejeni. Zadnja dva zahtevata še okoli 30.000 K. Poleg za šolo na Vrhniški imajo Starovrhničani dolga za svoj vodovod 21.500 kron. Za cesto k postaji na Verd mora prispevati cela občina — če tudi bodo imeli od te ceste koristi oni mogotci, ki imajo blizu postaje svoje gozde. Kljub temu, da so nekateri interesente že vplačali 38.000 kron, je prejšnji župan pustil še ravno to-

liko vsoto dolga, ki se zdaj z davki porokiva. Sedanji občinski odbor je v kratkem času svojega gospodarstva že precej zlažal ogromno breme neznosnih dolgovi, a kljub temu ima danes vrhniška občina 237.000 K dolga po enih 30.000 kron, vsled katerih se bo morala pravdati s podjetoj koma.

Prej imenovane podobčine morajo za obresti in odplačilo kapitala z davki zbrati vsako leto 21.600 kron, in to bodo morale zbrati celih trideset let, da bo dolg poplačan.

Podpore, katere je prejšnje županstvo dobivalo za javne zgradbe od države in dežele, uporabljalo je večinoma zato, da je do g. obrestovalo, ne pa da bi te podpore na račun dolga vračevalo. Potem so se lahko bahali: Poglejte, koliko koristnega smo napravili, in vendar so občinske doklade neizpremenjene!

Zanimivo je posebno, kako so se pobirale doklade na Stari Vrhniški. Tam morajo davkoplačevalci plačati 100odstotno doklado, da dolg obrestujejo in obenem vračajo. A kaj je storilo Jeovškovo županstvo? Napravilo je le 6- ali 7-odstotne naklade, tako da se je dolg vedno množil, mesto da bi se manjšal, ker se je 93 ali 94 odstotkov neplačanih obresti priklaplo vsako leto h kapitalu dolga. Davkoplačevalci so bili kruto varani. Zvijalni občinski odbor jim je vedno trobil, kako vzorno gospodarji, češ, da imajo le 50odstotno naklado, zraven je pa zamoščeval, koliko ima občina dolga in kako isti narašča.

Cetudi se je povpraševalo Jelovška, koliko ima občina dolga, nikdar nisi zvedel natančne vsote. Saj še celo pregledovalci letnih računov niso imeli drugega vpogleda, kakor v tekoči blagajnični račun istega leta. Šele g. dr. Marolt nam je po asnil žalostno stanje. Hvala mu!

Če bi se ne bil pravočasno izpodmaknil stolec prejšnjemu županu, prišlo bi posamezne občine v tak položaj, da bi imele v roku 20 let — če ne že prej — še enkrat toliko dolga. Po sedanjem načrtu pa bo ves dolg poplačan v 30 letih, sveda s primerno povišanimi nakladami.

To je jasna, resnična slika o od liberalcev zavoženem žalostnem stanju vrhniške občine. Gospod Kočevar, preštudirajte zdaj to stvar, da ne boste v svojih gostilniških prostorih z neresničnimi podatki begali ljudi. To bo bolj pristojalo vašemu »krstalnoočistemu« značaju!

Za ostno stanje občinskega gospodarstva je napotilo sedanji odbor, da je ustanovil »občinsko hranilnico«, ki začne poslovati z novim letom. Vrhničani, tu vam velja: Svoji k svojim! Priskočite na pomoč »občinski hranilnici«, ki ima v prvi vrsti namen celiti rane, ki so jih zadali naši občini bivši vrhniški liberalni paritari.

Idrijske novice.

I Kako priprosti rudar sodi o zeleni brošuri, smo čuli na zadnjem shodu. Po govoru g. dekana si je izprosil besedo navadni delavec ter izrekel te-le markantne besede: Iz vse liberalne gonje se jasno svita, da knezoškoči je iz najboljsega namena »zastonj« spisal potrebno knjižico za posebne vrste ljudi, liberalci pa iz nje dobiček delajo, ko je toliko razpečajo. Da oni vpijejo nad pohujšanjem, katerega je škof med slovenskim ljudstvom napravil,

je skrajno podlo in umazano, ker je škof delal iz ljubezni do svojega ljudstva, liberalcem je pa le za kšeft in obrekovanje. To je ob kratkem priprostege moža sodba in navzoči so z odobravanjem potrdili, da ž njim v po-nem obsegu soglašajo.

I Ponesrečil bi se bil kmalu v jami rudar Močnik, ker se je vsula na njega plast prsti, peska in drobnega kamenja in ga do prsi zasula. Revez je v takem stanju prebil dve in pol uri, preden so ga zamogli tovariši izkupati. K sreči se ni nič poškodoval, le veliko strahu je vžil, ko ga je od vseh strani stiskalo ter si ni mogel nič pomagati in čakal je sodelavce, da mu pomagajo iz sitnega položaja.

I Rudarski svetnik Karl Svoboda umrl. Kakor se iz Češke poroča, je tam umrl v Idriji dobro znani stavbeni inženir. Prišel je leta 1883. v Idrijo kot stavbeni adjunkt, tedaj državni uslužbenec X. činovnega razreda. Bil je 26 let vedno v Idriji pri stavbenem oddelku in dospel do časti in plače VII. razreda. Bil je markantna oseba, velik, krepak in zaveden svojega dostojanstva. Nekaj čez 50 let je bil star, le eno leto je bolehal. Naprednjaki izgube ž njim tovariša, ki jim je bil ves čas veren in vpliven pristaš.

I Dekan Arko, član okrajnega šolskega sveta, je duševni oče odredbe, s katero se skuša omejiti telovadbo učencev in učenk pri Sokolu, tako vzdihuje znani naš dopisnik v »Slovenskem Narodu«. Navedeni odlok prepoveduje šolski mladini imenovati se naraščaj, telovadba se mora vršiti za otroke podnevu, telovadno obleko je predložiti v potrjenje, telovadbo mora nadzorovati učitelj ali učiteljica, prepovedani so vsi javni nastopi. To je ob kratkem vsebina novejšega odloka. — Pripomnimo resnici na ljubo, da to odredbo ni zagrešil ne c. kr. okrajni glavar Ekel, ne idrijski dekan Arko, pač pa nerodno obnašanje Sokolov. Ne c. kr. okr. šolski svet v Logatcu, temveč c. kr. okr. šolski svet v Postojni je bil prvi, ki je sklenil soglasno isti sklep in v Postojni gotovo ni klerikalcev v onem zastopu, pri takratni seji celo dekana radi boleznii ni bilo. Tedaj pristni liberalci, in sicer vsi brez izjeme, so glasovali radi raznih pritožb za ta odlok. Istega je pozneje sklenil tudi c. kr. okr. šolski svet v Logatcu in sicer iz istih vzrokov kakor sosedni v Postojni in tudi tu soglasno. Če jih radi tega imenuje naš »Narodov« dopisnik »bistroumne«, pripomnimo, da so v teh zastopih tudi učitelji in sicer naprednega mišljenja. Bili so pa vsi veseli, da se je kaj takega sklenilo, ker tudi njih tovariši, službujoči na raznih krajih, so to želeli in bili zelo zadovoljni z novejšim odlokom. — Slabo pristaja dopisniku, ki piše, da se ono zviranje po kozolcih, ki ga goje Orli, ne more imenovati telovadba. Kje se pa zvirajo Sokoli v Idriji? Ne li v c. kr. državni realki? In kje imajo telovadbo Orli? Ali ne v telovadnici c. kr. rudniške ljudske šole? V okolici pa voditelj Sokolov iz lastne skušnje vé, da še nimajo ne ti ne oni svojih lokalov, razun v Žireh, kjer imate obe telovadni društvi svojo telovadnico. Tedaj mora tudi on učiti zviranje po kozolcih, in on tako mogočno jezdari, ali se vozi s svojo ekvipažo na vežbanje, ali kakor on imenuje na »zviranje«. Ali ne čutite, da s takim zabavljanjem sami po sebi mahate?

blizu, Francelj je stal pa vedno poleg njegove postelje, mu stregel in ga kratkočasil. Včasih sta prebila celo popoludne drug poleg drugega, se gledala, ne da bi spregovorila besedo. Včasih sta pa kaj govorila.

»Ali je že slišati kaj o žandarjih?« — vpraša Janez.

»Nič še ne, predvčerajšnjim so pa hodili tu okoli.«

»Morda pa le ne bo nič.«

»Bo že kako. Kaj pa tvoja glava?«

»Bo kmalu zaceljena. Potem ti pa žandarji nič več ne morejo.«

»Samo da bi se ti dobro zacelilo.«

Glava se je zacelila dobro, nepričakovano dobro.

Komaj, da je mogel vstati, že je hodil Janez okrog z obvezano glavo, samo da bi hitreje verjeli ljudje, da je že zdrav, toda vse zaman. Žandarji izvedo vse in so tudi izvedeli, da je Magolniški Francelj pobil Predloškega Janeza, in ga naznanili sodniji. Kaj razume sodnik, kako se godi med prijatelji! Kaj vé gospoda, kako upijanjive so naše noči. Francelj je dobil listek, da mora k sodniji in da bo zaprt, ker je potolkel Janeza.

Dasiravno je bilo dela čez glavo, nič ni pomagalo, moral je določenega dne doli v Radeče. Naj bi mu vsaj kar naravnost povedali, koliko bo dobil, da bi ga ne mučili po nepotrebnem po sodnijah. Lahko bi mu kar žandar povedal, saj je od cesarja in se razume na pravico. Pa nič! Moral je iti. Spremil ga je Janez, ki je nedavno vstal iz postelje in še silno težko hodil. Glavo je imel vso zavito v platneno ruto.

Naše ljudstvo ima svojo moralo, ki

se ne vjema vselej s cesarsko postavo, pa tudi ne s katekizmom. Ako bi Francelj v poštenem fantovskem boju ubil na smrt kakega Dolčana, bi mu ne bilo šteto v sramoto. Nekaj let bi sedel, potem bi pa prišel zopet domov, še večji korenjak kot sedaj in vsako dekle bi bilo ponosno nanj. Toda da je takorekoč zavrtno potolkel svojega prijatelja, to je grdo! Ukrasti, tudi najmanjšo reč, to je nekaj nezaslišanega, velik greh, toda pošteno se napiti, to velja za nekaj junaškega. Fant se ne sme zlagati, lažejo lahko k večjemu dekleta, toda grdo je, ako je dekle pijano.

Tako sta stala pred sodnikom oba prijatelja, Francelj je stal tiho in grdo gledal, Janez je pa govoril glasno in rekel, da je pripravljen priseči za Franceljno. Sama sva bila, drugih prič gosposka nima, ako torej jaz prisežem za njega, se mu ne more nič zgoditi, — modroval je Janez.

»Kaj pa hočeš prisegati.« vpraša ga sodnik. »da te ni res pobil?«

»Tisto pa ne, gospod sodnik, kar je res, je res, potolkel me je.«

»Torej, kaj hočeš prisegati?«

»Jaz prisegam pri Bogu in cesarju za Franceljno.«

»Kaj pa prisegaš za Franceljno?«

»Jaz prisegam za Franceljno, da sva prijatelja in skupaj drživa.«

»To vam rad verjamem tudi brez prisege.« odgovori sodnik, »toda po cesarskih postavah tudi prijatelj prijatelju ne sme razbiti glave.«

»Pa bi vendar gor vzeli mojo prisego. Saj ste zadnjič še ta pijanemu Matevžu gor vzeli njegovo prisego zaradi nekega

vejaka, ki se je zgubil, tukaj se gre pa za mojo glavo.«

Toda naš sodnik so strog gospod, ki se drže samo cesarske postave, in niso marali »gor vzeti« Janezove prisege. Naradili so kar na kratko in prisodili Francelju šest mesecev. Ko je Francelj zaslišal svojo obsodbo, je grdo pogledal od sramote, Janez je pa udaril z glavo ob steno, da se je ruta odvezala in je kri pordečila steno. Potem je pa z rokama zakril obraz in zatuljal in zajokal. Nikdo ni pomnil, da bi kdaj videl Janeza jokati. Mati je celo trdila, da ni še jokal, odkar je shodil. Ko je bil otrok in ga je mati udarila, je samo položil roko na boleče mesto in rekel zategnjeno: »Nó!« Celo, ko je bil še v plenicih, pravila je mati, ni nikdar jokal kot drugi otroci, ampak se kar drl, kot maček. Ko je pa hodil v šolo, je bila pri nas taka navada, da je učitelj otroka, ki je kaj zagrešil, poklical k sebi, mu dal glavo med kolena in pozval najmočnejšega dečka da je udrihal po njem z dolgo, blagoslovljeno leskovo miklavčevko, dokler ni zajokal. Kdor je spustil jok še pred prvim udarcem, je bil prost vsake kazni. Ko je pa Janez bil na vrsti, se ni zajokal, da se je palica zlomila in hlače raztrgale in so se pokazale krvave klobase na koži skozi raztrgane hlače. Samo ustnice si je razgrizel in ves bled je bil, glasu pa ni dal od sebe in solze ni pokazal v očesu. Tak je bil! Potem ga je pa učitelj spodil domov in naznanil očetu, da je nepoboljšljiv ter ga ni nikdar več kaznoval.

Zdaj je pa jokal kot otrok, dokler niso birači odpeljali Franceljno v ječo, njega pa izgnali na ulico.

Boltatu Pepe.

»Mi ja, ke sma zatu! Mi se na umetnost zastopma in zatu lohka guvarema! A čma Pauška zvolt, de b u umetnost puroču; al Preduviča, ke mata glih tulk umetnost u glau,«

ket Andretatuve mesene klubase svnskega mesa!«

Tku je rentachu unkat pr »z'at kaple« deželni puslane in ubčinsk svetnik Bolču gspud, ke sa ga nahter gosti tli neki ulečt zavle tega, ke je u ubčinsk sej neki ud umetnost puroču.

»A mislte, de ute mene?! Jest mam več umetnost u ta malno mazine, ket ja ma Fabjani, ke se je pulotu umetnske pavilone zidat, u glau.«

»Ha, ha, ha!« zarežala se je cela štarija.

»Kua se ute režal, ket pečen mačk!« Poglejte moje vuzove za smeti puberat, pol pa pug ejte tista kišta pud Tmbuli, ke j praute umetnsk pavilon. Mo vuzovi maja usi oberliht, tist pavilon mo pa glih tku vokna, kokr Preduvičuve štale tam ra Sel; kdu ma pol več dunsta ud umetnas? Predn se sraute na kerga, de b u ulekl, preh mal pum'ste, kua ute guverl. Sej je gspud žepan dost douh premišivou, kermo ubčinsk svetnke b dau naša umet-

i Koncert cerkvenih pevcev na dan sv. Cecilije se je najbolje vsponesel. Največja in najlepša Didiceva dvorana je zelo akustična. Občinstva je bilo toliko, da so vedno morali donašati še mize in stole, a vendar še vsi niso dobili prostora. Posamezne točke so se vršile s tako preciznostjo, da jih je občinstvo želelo zopet in zopet slišati. Program je bil končan ob 11 1/4 uri, pa dasi so že tri ure poslušali petje in glasbo, so vendar še morali ponoviti zadnjo točko: Šumanovo »Cigansko življenje«, velik mešani zbor s soli in dueti ter spremljevanjem orkestra. S tem je pač zadostno povedano, kako so vstregli občinstvu.

i »Za otroka« je geslo od zadnjega cesarjevega jubileja. Vladoarjeve besede namen je bil, vneti vse sloje, da bi sodelovali pri vzgoji mladih src. »Za otroka« pa se danes malo dela. Sirot zapuščenih od staršev, se še spominja, a sirote, ki imajo nemarne starše, so pozabljene, in teh je mnogo. Zelena brošura so širili tudi pri nas med mladino. Namen je viden, mlada srca hočejo zvoditi v nenravnost, ker vedo, da je pravno pokvarjena mladina najboljši material za liberalce kakor za dedčkarje. Pred nekaj leti je bilo v jutro nalepljenih po hišah par lepakov, ki so priporočali volivcem, da volijo v deželni zbor dekana Arkota. To je bilo tako pohujšljivo, da je bilo vse orožništvo tako dolgo na nogah, dokler niso odkrili onih grozljivih zločincev, ki so lenake nalepili. Zelena brošura smejo prodajati javno trgovci, ki niti najbrže nimajo koncesije za prodajo tiskovin, kakor n. pr. Božiček v Spodnji Idriji, a se nihče ne zmeni. Morda bo kdo rekel: kjer ni tožnika, ni sodnika, — a ne vemo, če bi pri nas veljalo to načelo. »Za otroka« se tako lepo pri nas skrbi, da postaja mladina vedno surovejša.

i Zahvala. Podpisani se zahvaljujem na tem mestu najiskrenejše gosp. dr. Mil. Papežu, c. kr. rudniškemu zdravniku, ki me je popolnoma ozdravil udne bolezni, na kateri sem mnogo let trpel. — Jakob Šemerl, c. kr. tesar.

Jeseniške novice.

i Pošteno se ga je zopet nabral pretekli dne neki revež, še mlad fant, na Jesenicah. Alkohol ga je metal po cesti toliko časa, da si je razbil lobanjo. Prepeljali so ga v bolnišnico na Javorniku, kjer je kmalu nato umrl. Po žrtvah alkohola pač oresega Moloha!

i »Gorenjec« se je spravil na naše jeseniške duhovnike, da jih zmerja prav po šnopsarsko, zato ker smo v »Slovincu« nekoliko pokrtali učiteja Pibrovca igro »Anico«. Mi smo samo registrirali, da ne pustimo pred našimi otroci zabavljati čez duhovščino, češ, »da ni taka, kakršna bi morala biti«. Mi tudi vemo, da nobeden izmed naših duhovnikov ni prišel gledat Pibrovčeve »Anice«, ker se jim gotovo ne splača naslađati se s Pibrovčevimi talenti. Mi smo šli gledat »Anico« iz radovednosti, kaj da je Pibrovce skoval. Pa smo videli, da je vsa »Anica« podobna lestvi, kateri manjka klinov, — vse brez pametne zveze. Kjer je manjka pametne zveze, sta Pibrovce in Spicar zamašila z zabavljanjem. Ako pa se radi tega »Gorenjec« drzne zmerjati našo duhovščino z »der gröbte Schuffe«, pa naj bo njegov dopisnik uverjen, — poznamo ga dobro, — da imamo pripravljenega toliko gradiva, pa takega, da se bo jasno videl fotografirane. Ako mu ne bo llubo, naj prične samega sebe za ušesa! Gosp. Pibrovce, le povejte mu, če ga imate kaj radi!

nast čez, pa ni mogu nubenga ta prauga pgruntat, dokler se ni name spounu in pa na moje vuzove, in tku sma nazadne ta reč le srečn prerešetel. Polde, zdej m ga prnes pa še ta zadnga pu litra, ke več kokr sedm pu pu litru ga na smem spit za frušte, de na um nalezu kašne vude nice, kokr ja maja nahter u glau! Ja, ja, prjatli, tku je! Pr nas b mou scer še marsker oberliht, če b na mou las na glau, ke prazneh glau je več pr nas, kokr pa prazneh trebuhu. Pa kua čma: usak če mt holt ta velka beseda, če le jezika n'ma kej pufderbanganga; glava je pr nas pustranska reč, če je prou na vrh žvota natakneha in mislma, de ni za družga, kokr de mama kam klubuk za nateknt, al pa de nam krogic čez na zleze.

»Pepe, ti pa s temla besedam na enga cikaš, pa rec kar čš,« uglasu se je edu zmed gostu in iz učni pumežiku.

»Ne sam na enga, še na več, prijatu! Dohtar Taučar je prec ena taka glava pr naš strank, Mulavrh pa jezek. No, pa ša še dnuh, pa je bl pametn, de mouchim. Če b člouk use puvedu, kar mu glih na jezik leži, b ga hmal v Katariba zlifral. Tku, zdej m morm jt brž še na ene par krogice pera h Frilnc, de se m jezek kam na pr-seči.

»Oho, pa s g'ih preh reku, de sam sedem pu pu litru vina žiher za frušte, spiješ,« prjeu ga je edn za beseda in cela štarija se je začela spet kruhutat.

i Zadnjega »Napreja« smo se še celo mi razveselili. Prav pošteno vest izprahuje tistim, ki tovarniškemu vodstvu pošiljajo anonimna pisma, v katerih nesramno lažejo čez svoje sodelavce, da bi jih spravili ob kruh. Mi smo to brezstidno početje že davno po zasluženju oklofutali. Samo to je »Napreja« zamolčal, da so taka pisma pisarili njegovi sociji, katerim srce poka od ljubezni do sobratov, in iz tega počenega srca potem prihajajo taka ljubeznliva pisma. Dobro! Mi smo zato, da taki »bratje« dobe od »Napreja« in od nas od vsake strani po eno klofuto, pa — brez rokavici!

i Socialnodemokratski konsum na Javorniku nima v svoji izlozbi nobene rdeče kravate, ampak samo bele. Da ne bo kdo porekel, da niso — »nedolžni«!

i Cecilijin večer priredi jutri, v nedeljo »Katol. del. društvo« v svojem »Domu«. Na programu je predavanje, ki ga nadaljuje društveni tajnik, in petje mešanega zbora. Vstop je vsakemu prost!

i Boljše je, da postanejo Jesenice nemška last, kakor pa da bi imela klerikalna banda v nji toliko terorizma — tako so »zajamrali« liberalni Pibrouzi pred kratkim v nekem listu. Popolnoma nepotrebnost izjava. Kdor le košček pozna zgodovino političnega boja na Jesenicah, vé, da je našelo jeseniških liberalcev to-le: Jesenice morajo biti liberalne, če pa to ne bo šlo, naj se izdajo raje Nemcem, samo da katoliški Slovenec v njih ne bo imel besede. Mi pa pravimo: Ni treba prav nič odlašati, čimprej se boste združili z Nemci, tem boljše za nas. Pridobili bodo Nemci z Vami toliko, kolikor bomo mi izgubili, namreč — nič.

i Sokoli vabijo jeseniške »klerikalce«, naj si ogledajo diplome za njih slavna dela v sokolski telovadnici. Čemu pač, saj so nam itak že znane. Prvo mesto gotovo zavzema diploma zadnjih deželnozborskih volitev, ko so narodni Sokoli volili mednarodnega socialnega demokrata. Par drugih diplom jim je gotovo izvršila policija zaradi ponočnih pretefov in tinaštev. Na zadnje mesto gotovo tudi niso Sokoli obesili lepake naših Orlov, katere so obmetali s kravicki. Najepši dokaz olike in izobrazbe sokolske. — Hvala lepa za take diplome, nimamo želje si jih bližje ogledati.

i Tovarniška godba je igrala na zadnji liberalni veselici samo nemške komade, toži mlečni Sokol v nekem »Sov. Domu«. Popolnoma pravilno. Tovarniška godba se namreč ravna po družbi, v kateri igra. Če igra zavedni Slovencem, rada postreže z lepimi slovenskimi komadi, če pa igra takim narodnjakom, kot so razni Pibrouzi, rdeči Sokoli in drugi taki Oražnovi podčepniki, ji pač ne kaže drugega igrati kakor nemške komade. Če vam pa tovarniška godba ni povšeč, pa jo pustite v miru in godbi pa tudi svetujemo, naj si drugi pot desetkrat prej premisli, predno bo igrala takim narodnjakom. In mi vemo, da tovarniška godba tako po žrtvovalno goji svojo umetnost, da vsa kosmata liberalna ušesa niso toliko vredna, da bi poslušala en sam njen komad.

Cerkveni letopis.

c Vspored sv. misljona v frančiškanski župniški cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani o priliki sedemstoletnice ustanovitve frančiškanskega reda od 29. novembra do 8. decembra 1909. Ponedeljek, 29. novembra. Zvečer ob pol 7. sprejem vlč. oo. misijonarjev, vvodni govor, litanije. — Torek, 30. novembra. Ob 5. zj. govor: »Kam greš?« Ob 6. zj.

slovesna sv. masa, preč. g. kan. T. Kajdiž. Ob 3. pop. govor: »Reši dušo!« Blagoslov. Ob 6. zv. slovesne litanije. Ob pol 7. zv. govor: »Kristus-učenik«. — Sreda, 1. decembra. Ob 5. zj. govor: »Boj zoper Boga«. Ob 6. zj. slovesna sv. masa, preč. gosp. prelat A. Kalan. Ob 3. pop. govor: »Hudobija greha«. Blagoslov. Ob 6. zv. slovesne litanije. Ob pol 7. zv. govor: »Kristus-postavodajalec«. — Četrtek, dne 2. decembra. Ob 5. zj. govor: »Kazen za greh«. Ob 6. zj. slovesna sv. masa, preč. g. gen. vikarij J. Flis. Ob 3. pop. govor: »O smrti«. Blagoslov. Ob 6. zv. slovesne litanije. Ob pol 7. zv. govor: »Kristus-sodnik v življenju«. — Petek, 3. decembra. Ob 5. zj.: »Nauk za dekleta«. Ob 6. zj. pontifikalna sv. masa, preč. g. stolni dekan M. Kolar. Ob 3. pop. govor: »Moli!« Blagoslov. Ob 6. zv. slovesne litanije. Ob pol 7. zv. govor: »Kristus-sodnik v večnosti«. — Sobota, 4. decembra. Ob 5. zj. govor: »Novo življenje«. Ob 6. zj. pontifikalna sv. masa, preč. gosp. prošt dr. S. Ebert. Ob 3. pop. »Nauk za žene«. Blagoslov. Ob 6. zv. slovesne litanije. Ob pol 7. zv. govor: »Dobri pastir«. — Nedelja, 5. decembra. Ob pol 6. zj. govor: »Socialno vprašanje«. Ob pol 7. zj. pontifikalna sv. masa, preč. g. stolni prošt J. E. Sajovic. Ob 9. dop. »Nauk za delavce«, sv. masa. Ob 3. pop. »Govor za III. red«, papežev blagoslov za tretjerednike, litanije. Ob pol 7. zv. govor: »Krščanska družina«. Blagoslov. — Ponedeljek, 6. decembra. Ob 5. zj. govor: »Grehi jezika«. Ob 6. zj. pontifikalna sv. masa, g. opat P. G. Maier. Ob 3. pop. govor: »O ljubezni«. Blagoslov. Ob 6. zv. slovesne litanije. Ob pol 7. zo. »Nauk za mladeniče«. — Torek, 7. decembra. Ob 5. zj. govor: »Dober namen«. Ob 6. zj. pontifikalna sv. masa, presvetli škof g. J. Stariha. Ob 3. pop. govor: »Pogosto sv. obhajilo«. Blagoslov. Ob 6. zv. slovesne litanije. Ob pol 7. zv. govor: »Sv. Rešnje Telos«. — Sreda, praznik Brezmadežnega Spočetja. Ob pol 6. zj. govor: »Sv. cerkev«, vesoljna odveza za tretjerednike. Ob pol 7. zj. sv. masa. Ob 7. zj. tiha sv. masa, med mašo nagovor in skupno sv. obhajilo za mladeniče in može. Ob 9. dop. govor: »Mati božja«, nova masa, č. g. P. Engelhart Avbelj. Ob 3. pop. »Sklepni govor«, papežev blagoslov, Te Deum, blagoslov s sv. Rešnjim Telesom, običajno darovanje za cerkev. — 1. Misijonski zvon zapoje vsaki večer po zadnjem govoru, tedaj naj vsi verniki v cerkvi in doma kleče molijo pet Očenašev in Česčenamarij za spreobrenjenje grešnikov. 2. Svete maše bodo ob delavnikih ob pol 5., 6., pol 7., 7., pol 8., 8., pol 9., 9., pol 10., 10., 11. — Ob nedeljah po navadi, — 3. Misijonska spoved se prične takoj v torek 30. novembra, vendar je odločen petek 3. decembra za dekleta, sobota 4. decembra in nedelja dopoldan za žene; nedelja popoldan, ponedeljek in torek zjutraj in zvečer imajo prednost mladeniči in može, sicer pa smejo pristopiti tudi drugi. — Vsi spoštovani župljani se srčno vabijo, da se udeležijo sv. misijona. Starši, priateljite svoje družine; vsakdo naj se potruži, da pripelje znanca in prijatelja, vekomaj vam bodo hvaležni. Pridite vsi, Kristus Gospod vas vse pričakuje pri obhajilni mizi; sedaj je še usmiljeni Odrješnik, enkrat bo ojster Sodnik.

lj Musica sacra. Jutri (prvo adventno nedeljo), se bo pri veliki maši, ob deseti uri izvajala v stolnici: Missa in hon. s. Caecilliae, zlj. Ant. Foerster, Graduale »Universi«, zlj. Ant. Foerster, ofertorij »Ad te levavi«, zlj. dr. Fr. Witt.

le hitr se zasuč; čas je zlatu in zlata jest nimam velik, kokr veš. Oho, kua je pa tula ta rdeč tela na zid,« začudu se je Bolču gespud, ke je zagledu na zid ubešene tiste rdeče plakate ud suojademokratuse akademije. »Kua je pa spet tu za en nou peusk društu »ad hoc«, ke u pr sucaldemokratih prepevu. Jest, ket ubčinsk svetnik in deželn puslanc b mogu vnder vedet, če se kašn društu u lbran ustanuvi, pa ad hoc peuskega društva le na puznam. Če b saj vedu, kua je tu »ad hoc«, pa še tega na vem.

»Ad hoc« je pu latinsk,« pujasnu mu je en gespud pr miz; »pu nemšk b se rekel tu: fir di koc!»

Aha, pu sluvensk pa: za ena mačka!« putrku se je Bolču gespud iz kazaucam pu čel. »Sej nisma tku naumn, kokr vu vidma. Le pučak, jest um pr ta peru ubčinsk sej interpeleru gespuda žepana, za kaj se men, ket puručvalce ud umetnast, na puve kej tagra in de se kar men za hrbtam ustanulaja društva. Prmej lau, tu se more enkrat jenjat; tu na gre, de b se delal kar tkula pud ruko; za kua sma pa pol mi tie? A sma mi ud muh!»

In Bolču gespud je začeu iz pestio razbijat pu miz, de sa kar kroglice začele p'esat in puskakavat pu miz in u ksiht mu je stupila ud jeze usa kri, tku de e ratu bl rdeč, kokr tist socialdemokratusk plakati, ke sa naznjalni, de u peusk društu »fir di koc« sudelvou pr nbn akademii.

»Nč se nekar na jezite, gespud pu slanc, čez tu,« začeu ga je tulažt tist gespud, ke je zravn sedou. »Sej se ni nou peusk društu ustanovu.«

»Kuku je tu, de ne? A na stuji tlela črn na belem, holt bumbardon, čm rečt: bel na rdečem: sudelvou u peusk zbor »ad hoc«, kaj?»

»No ja, tu je že res, ampak ta peusk zbor ni nč družga kokr peusk zbor »Slauca«, ke je tku ratu »fir di koc«, uglasu se je spet prejšn gespud.

»Tu je kej družga!« putu'auž se je Bolču gespud. »Sej b se m pa tud lohka fržmagal, če b se delal tlela za mo'mo hrbtam. Prmejš, nej nekar ker na misl de sm jest tkula, ket dohtar Taučar, de m za mojmo hrbtam delu usak, kokr b se m zlebil, kokr dela Mulavrh za negaumio. Ča jest kej rečem, drži kokr de b blu pr šraufan; če pa dohtar Taučar kej reče, a pa kej ubrača, mu pa Mulavrh ubrne le dohtar Taučar je planiran. Tu je še dohtar de je on tega že tku navajen, de s še gl več na stri. Tku, Pepca, zdej pa plačat Pet kugl pa en solčtangl, tle maš pa groš tringelta za židan fertah. Z Bogam, gespudi! Morm i bitr pugledat, kua sa moja mama done u piskr prpraul, je z triferklice na dvanašt in pu treh b sa m začele že pajčune delat. Astn z Puzam

Po svetu.

Za koga plačujejo socialni demokrati? Skoro vedno se bere v časopisih, da je propadel ta ali oni zavod, ki ga upravljajo socialni demokrati. Sedaj se zopet poroča iz Berlina, da se je uvedla sodnijska preiskava proti blagajniku velike socialnodemokratske osrednje zveze zaradi poverjenja. Gre se za velike primanjkljaje, ki so se dogodili to leto v blagajni. Ravnatelj in blagajnik sta poverljajala sporazumno.

Analfabeti v Italiji. Po najnovejših statističnih podatkih je v italijanski občini Melicucci 96 odstotkov analfabetov. Obvezni šolski pouk je bil uveden v Italiji leta 1878. V Melicucci ni bilo poslednjih trideset let nobene šole, pa je tudi še danes kljub 2846 prebivalcem. Od vseh teh zna pisati in čitati samo 143 oseb, a še te niso domače, ampak priseljeni posestniki, uradniki, orožniki itd. Podobni žalostni slučaj analfabetizma so v obeh sardinskih pokrajinah Cag'ari in Sassari, kjer znaša število analfabetov 70 %.

Ni vedel. Priprstoli francoski kmetič je bil poklican v nedeljo pred sodnijo, da se zagovarja o neki zadevi. Toda mesto v nedeljo je prišel v ponedeljek zjutraj. »Kje si bil pa včeraj?« zareži nanj sodnik. »Včeraj je bil dan božji,« odgovori mirno kmetič. »Tukaj sem jaz tvoj bog,« pravi sodnik. Čez nekaj časa ga vpraša sodnik: »Kako se pišeš?« Kmetič molči. »Kako se pišeš?« zareži drugi sodnik. Kmet molči. To razkaži sodnika, da še bolj jezno zavpije nad njim: »Ali ne slišiš? Kako se pišeš?« »No, lep bog ste, če še mojega imena ne veste,« je bil odgovor. Sodnik je mirneje govoril z odločnim kmetičem.

Velikomestna hič. Na železniški progi Ehrwald-Garmisch so se pogovarjale tri ženske o neki živali, ki jo je videla ena izmed njih na slabo obiskanem sejmu v Leermoos. Bilo je baže tam navzočih več »docela eksotičnih živali«. Opisovala je ena njeno postavo in barvo sem in tja in slednjič ste ostali dve sklenili, da so dotične živali bile gotovo mule. »Seveda, mul je v teh goratih krajih gotovo dosti.« »Ne, konju ni bila prav nič podobna,« se je razburjeno protivila tretja. Vprašanje je torej ostalo nerešeno, dokler ni zagledala ona dama na okrajni cesti kraj železnice enake živali. »Vidite, vidite, ona kmetica žene ravno tako žival,« je vzkliknila. In res, bilo je — tele!

Ženska gimnazija na Turškem. Iz Carigrada se poroča, da namerava turška vlada zgraditi v malem kraju Funduki pri Carigradu turško žensko gimnazijo. Vlada je prostor za gimnazijo že kupila in se pogaja za stavbno gradivo. Gimnazija bo urejena po srednjeevropskem vzorcu.

Židi se množe v Sibiriji zelo hitro. Pred nekaj leti so prišli židje v Sibirijo samo kot prognanci, a sedaj se jih dobi ob vsakem koraku. V njihovih rokah je cela trgovina, industrija, v nekaterih mestih tudi uprava. V Celabinsku je celo župan žid.

Kolega zločincev. Glasoviti francoski romanopisec Pouson du Terrail je posetil nekoč državno jetnišnico v Toulonu. Uradnik, ki ga je spremljal, mu je opisoval vsakega posebnega zločince, kako se obnaša in kaj je storil zlega. Končno sta se ustavila pred nekim zločincem. »Kdo je ta?« vprašal je pisatelj. — »O, ta spada med znamenitosti naše kaznilnice,« odgovoril mu je uradnik. — »Kaj pa je zakrivil?« — »Vprašajte ga sami, gospod Pouson du Terrail!« — Pisatelj se je obrnil k kaznjencu in ga vprašal: »Kaj ste storili, da so vas zaprli?« — Kaznjene, ki je čul

»Kua se m ute reglal! Sej je tud res, kar sm reku! Sam sedem pu pu litru vina žiher spiješ za frušte, če nečeš, de b se te vudenica priela, m je reku dohtar Uražen tekat, ke sm biu mal brjaga u deželn zbornic.«

»Za kua se pa pol na držiš tku, kokr t je svetvu dohtar Uražen?«

»Kaj se ne, šemerga? Ti, Polde,« puklicu je Bolču gespud birta za priča, »pa ti puvej, če sm ga spiu več ket sedem pu pu litru!«

»Gespud Turk ma prou,« mu je prtrdu birt.

»Kua pa iz piram, kaj?«

»Ud plra pa dohtar Uražen še besedca ni črhnu; jest ga pa tud že iz previdnast volu raj prašu nistem; ho, ho, ho!« režu se je Bolču gespud, pugadu iz rukavam soj pušic, ke ga ma zad na klubuk, kokr ga nosja fanti ud fare, in zalaputnu urata za saba.

Pet menut pu tem dogodke sa se udprle urata pr Frilnce in u štarija je prsupihu Bolču gespud:

»Pepca, brž ena kroglica, de m kri na zvudenil! Kar tlela na ta-la miza in ga pustau; sej draubajla gespudi?«

In Bolču gespud je prsedu za ena miza u kot, ke je že sedel ene par gespudu na draubnast še čaku ni.

»Tku, zdej pa hitr še ena, Pepca!« in purinu je izpraznena kroglica pred kei-

Boštata Pepe iz Kudeluga.

ime pisateljevo, ga je porogljivo pogledal in odgovoril: »Mnogo manj, kot vi, gospod romanopisec.« — »Kaj naj to pomeni? Tega ne razumem,« začudil se mu je romanopisec. — »Ali to je vendar popolnoma umljivo. Jaz sem ubil samo enega človeka, a koliko ste jih vi s svojimi romanami, tega nihče ne prešteje.«

Ali je to slučaj? »L' avvenire d' Italia«, dnevnik, ki izhaja v Bologni, poroča o sodečem dogodku: V Crespini, kraju blizu Pise, se je zvršil dogodek, ki je res čudežen. Nek kmet, ki je šel mimo znamenja s kipom Matere Božje, se je pobohel. Dvignil je svojega psa h kipu, da bi ga obližal. Toda predno se je to zgodilo, so mesarja hipno prijeli krči in vsa pomoč prihitelih ljudi je bila zaman. Prepelja i so ga v bolnico, kjer se je posrečilo zdravnikom, da so ga oprostili katepsije. Postal pa je popolnoma slaboumen.

Krivo ga je obsodil. Ob priliki obleganja nekega mesta je opazil franc. general Saint Germain, kako je vstal neki vojak iz okopov in odšel iz bojne vrste. General, ki je mislil, da je izdajavec, je zaklical z ostrim glasom: »Kam gre ta vojak?« — »Grem umreti,« odgovoril mu je smrtno ranjeni vojak ter se je zgrudil na zemljo in je umrl.

Alpe in mrtvi hribolazci. Od 15. oktobra leta 1908. do 15. oktobra leta 1909. se je ubilo v Alpah 84 ljudi. Izmed teh ponesrečencev je bilo največ Švicarcev in Nemcev, potem Angležev in Francozov ter končno Italijanov. Trije milanski hribolazci so v tem letu naenkrat izginili v neki ledeni razpoki na Monte Rosa za vedno, če ne bo mogoče edenik čez desetletja izločil trupla iz svoje ledene krste. Na italijanski strani Alp je gora Ragnu Kulm v Valle Vigezzo zahtevala posebno veliko žrtev. V švicarski pokrajini pa je gora Jungfrau zahtevala sploh največ žrtev, namreč 6 hribolazcev. Skoro večinoma so se zgodile nesreče vsled prevelike varčnosti, ker si niso hoteli oskrbeti izkušenih vodnikov.

Podražena kovina. Oddelek za med avstrijskega zavoda je sklenil, da se podraži med za 5 K in tombak (rmeni baker) za 7 K pri 100 kilogramih.

Kopernik — polji rakom žvižgat! V Italiji je vstal mož, ki ne namerava nič manj in nič več, kot da z zaničljivo odločnostjo vrže Kopernikov svetovni zistem v staro šaro in dokaže, da so tudi Kepler, Tycho de Brahe, Galilei, Newton bili le šepci, vodnjaki od sepeca. Ta mož je nek pomorski kapitan Michele Pittaluga, ki je na svoji ladernici skozi dolgih 40 let neprestano križaril po oceanu med Genovo in Argentino in se pri tem pečal z astronomskimi študijami. Pittaluga trdi: 1. Zemlja se ne suče okolo sonca, marveč med enakomernim vrtenjem okolo lastne osi naha proti severu in jugu in sicer tekom enega leta za 22 in pol stopinj; to povzroča menjanje letnih časov. 2. Vsa nebeška telesa imajo lastno svetlobo, kakor tudi privlačno in odbijalno silo, iz česar je razložiti sistem njihovih poti. 3. Sonce je 44-krat manjše kot zemlja, kar dokazuje njegovi mrki. 4. Luna ima lastno svetlobo. 5. Trditve, da se sonce pomika proti Herkulovemu ozvezdju, je zmotna; sonce stoji na miru in se vrta le okolo svoje osi. 6. Zemlja je smatrala za observatorij sveta. 7. Luna je zemlji tako blizu, da jo ta s svojo oblino zakrije in povzroča njene mrke. 8. Velika oddaljenost sonca od zemlje je bajka. Nerazumljivo bi bilo pri taki silni oddaljenosti, da bi solnčna toplota dosegla pod ekvatorjem 45 stopinj Celsija, na obeh tečajih pa bi vkljub silno mali razliki v daljavi poti solnčnih žarkov obstajal večni led. To je torej Pittalugov nauk o svetovju; italijanski listi pišejo čisto resno o njem, ako pa se bo le ena njegovih trditev zdelo vredna strokovnjakom za razmotrivanje, je seveda veliko pa zanimivo vprašanje.

Kaznilnice v Srbiji. Srbija nima do sedaj niti ene moderno urejene kaznilnice. Da se kaznilniške razmere izboljšajo, sestavi je justični minister posebno komisijo z vseučiliškim profesorjem dr. Markovićem na čelu, ki naj izdela zakonski načrt in izbere primerna mesta za gradnjo novih kaznilnic.

Srb — turški senator. Čast, ki le redko doleti kristjana na Turškem, je podeljena Srbu Temku Popoviću: imenovan je za dosmrtnega uda carigradske gospodarske zbornice. Popović je izvrsten poznavatelj turškega jezika; kot srbski učitelj je posvetil propagandi v Makedoniji ter ustanovil prvi srbski list v Turčiji »Carigradski Glasnik«, ki mu je bil doigo let avtoritativ. Kot oseba je Popović miren in ljuben star gospod, kar je gotovo v prvi vrsti pripomoglo, da je bil imenovan na tako častno mesto.

Poslanec, ki je poneveril denar svojih volivcev. Iz Pariza poročajo: Senator Evrard, ki ga je mesto Dourai že 10 let volilo v senat, je veliko število svojih volivcev opeharil, da je prevzel od njih denar v špekulacijske svrhe, a je ta denar veselo zapravil v Parizu. Senator je bil včeraj obsojen pred porotnim sodiščem

N. najvišje revije N. revije

c. in kr. Aposta. Veličarstva.

XXVII. c. kr. državna loterija

Za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje 18.336 dobitkov v go ovini v skupnem znesku 514.800 kron.

Glavni do-
bitek znaša **200.000 kron.**

Srečanje nepreklicno 16. decembra 1909. — — — Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamstr. 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniskih uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega r vnati listva. (Oddelek za državne loterije.)

V soboto 27. nov. prva predstava v »Mesinim domu«

THE ROYAL BIO & CO.

Spored: 1. Potovanje po Cantanaru in Alžiru (novi). 2. E. er-
gična žena. 3. Orfej v spodnjem svetu. 4. Tat
okrade lazu. 5. V poboljševanici. 6. Lepa
kontor stika (komični). 7. Mod. roba bika na
morju. 8. Dedščina sluzkinje. 9. Kamno-
lomi v Angliji. 10. Scherlok Holmes: Izo-
šček št. 519. 11. Kratkovidni lovec (komič-
ni). 12. Prvi izlet biciklistinje.

Začetek predstave točno ob 8. uri zvečer.

Vstopnice: Rezervirani sedeži K 1.50, I. prostor
K 1.—, II. prostor K .80, III. prostor K .50.
Otroci plačajo na rezerviranem sedetu 70 vin-
I. prostor 50 v, II. prostor 20 v, III. prostor 0 v.

Dvorana je kurjena.

V nedeljo tri predstave ob 3, 5 in 8. uri zveč.
— V ponedeljek odpade predstava. Prihodnja
predstava v torek in vsak dan.

2474 2—1 The Royal Bio & Co.

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za Sidro-Pain-Expeller
je splošno priznano kot izvrstno bol bla-
žujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju
tudi: cena 80 v., K 1.40 in K 2.— se do-
biva v vseh lekarnah. Pri nakupovanju tega
povsod priljubljenega domačega sredstva,
naj se jemljejo le originalne steklenice v
skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
potem se je gotovo prejel or. izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri „Zlatem jerm“ v Pragi
Elizabetna cesta št. 5 nova.

Ne prezrite sledečih vrstic.

Vaš poklic

vas sili, da preveč sedite.
Vi trpite na nerednem odvajanju.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdra-
vilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujujoče in pre-
bavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače
zdravilo, ki ublaži in odstrani znanе nasledek nezmerni-
nosti, slabše diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja,
n. pr. gorčice, nujenja, nezmerno tvoritve kislin
ter krče je dr. Rose balzam za želo-
dec iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi dell embalaže
imajo postavno
deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dvor. dobavitelj,
„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vogal Nerudove ulice.

Po poti se razpošilja vsak dan.

Cela stekla 2 K, pol stekla 1 K. Proti naprej vpošilj-
K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika ste-
klenica, za K 4.70 2 veliki steklenici za K 8. 4 velike
steklenice, za K 12. 14 vel. steklenic poštne prosto
na vse postaje avstro-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.

Božična prodaja.

3227

Dovoljujemo si svoje cenjene odjemalce opozoriti na čudovito
znizano božično prodajo, ki traja samo do 20. decembra 1909.
izredna ugodnost, katera traja samo to dobo. — Razprodajamo globoko
pod ceno naslednje in mnogovrstno drugo blago:

Okoli 5000 rjuh izborne kakovosti, izgotovljene, 150/200 cm veli-
kosti, kos po povzetju K 2.25, najmanjše naročilo 6 kosov.

Okoli 1000 komadov dobrega bombaž. platna, kos 20 metrov
po povzetju K 10.—

Okoli 1000 komadov prima šifona, 82 cm širok, 20 metrov po
povzetju K 12.—

Okoli 1000 komadov tanke tkanine, pripravne za pralno perilo
20 metrov K 14.—

Okoli 1000 komadov damasta, najboljše kakovosti, najnovejši
vzorci, širokosti 120 cm, 20 metrov K 22.—

10.000 metrov posebno linih ostankov, sortiranih, prstnobarvnih,
od 2—8 metrov dolgih, 30 metrov K 24.—

1000 tucatov najfinjših žepnih robcev iz batista, tucat K 3.20,
najmanjše naročilo 3 tucati.

1000 garnitur najmodernejših vzorcev 2 komada za posteljo in
1 komad za mizo K 11.—

1000 tuc. brisač iz prstnega damasta, 50/100 cm dolge, tucat K 7.—

Vzorci ostankov se ne pošiljajo, vzorci barhentia, flanel, vse
platnine in pavoline pa zastojni in franko.

Posiljateljski zavod prve vrste in tiskalnica BRATOV KREJCAR, Dobruška, Česko.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1906:
Dravno odlikovanje in častni diplom k slati
kolajni.

Povzroča voljo do jedi,
okrepča živce, poboljša kri
in je rekonvalescentom
in malokrvnim zelo pri-
poročeno od zdravniških
avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvor. dobavitelj
TRST-Barkovlje.

K. SUTTNER, Ljubljana

Mestni trg

razpošilja ure, zlatino in srebr-
nino na vse kraje sveta, obrnite se
zanestiivo na domačo slov. trdiko!

Veliki novi cenik zastoni.

Novost: Ploščnata, tenka,
prava nikelnasta Anker-Ros-
kopf na 6 kamnov, pokrovi ostanejo
vedno beli, prav natančno 36 ur idoča
K 4.50. Srebrne ure od 6 K naprej.

Večletno jamstvo. — Ako blago ne
ugaja, se vrne denar nazaj.

Sokolske veržice s slovensk. trakovi
nikelnasta K 1.20 srebrna K 5.—

171 21—1

V Ameriko
in Kanado

vožnja s **Cunard Line**

H 544 52 Bliznji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Ultonia, 30. no-
vembra, Carpathia, 21. decembra 1909, Pannonia,
11. januarja 1910.

iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši
parnik, 27. nov., 18. decembra 1909, 8. jan., 26. febr.,
19. marca 1910, Mauretania, 20. nov., 11. dec. 1909,
29. jan., 19. febr., 12. marca 1910.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlašak, Ljub-
ljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.

na deset let v prisilno delavnico in je ob-
nem izgubil tudi svoj mandat.

Tenorist Caruso — Čeh? »Lidove
Noviny« javljajo, da je slavni tenorist Ca-
ruso rodom Čeh. Rojen je bil v Pragi, kjer
je ostal do svojega osmega leta, ko so se
njegovi starši izselili v Italijo. Vse to je
Caruso pripovedoval g. B. Pokornemu v
New Yorku. Caruso za silo govori češko.

Nemci na Ogrskem. Leta 1764. je Ma-
rija Terezija naselila po Banatu in Baški
30.000 nemških kmetov; k tem se je pri-
selilo čez nekoliko let še 10.000 Nemcev.
Danes pa je v temežvarskem okraju
600.000 Nemcev, v južni Ogrski okoli
900.000, okoli Budimpešte 250.000, v se-
verni Ogrski 150.000 in v zahodni Ogrski
600.000 Nemcev. V bližini nemških nase-
lin prebivajoči Srbi in Hrvati so vsi po-
nemčeni.

Planet »Croatia«. Ravnatelj zagreb-
ške zvezdarnice, vseučiliški profesor dr.
Oton Kučera, je dobil od nemškega zve-
zdoslovca v Heidelbergu, dr. Avgusta
Kopffa, obvestilo, da je krstil planet, ki ga
je odkril 3. marca 1906. z imenom »Croatia«, in sicer v spomin prve zvezdarnice
na hrvaškem teritoriju, ki jo je leta 1903.
postavilo hrvaško prirodoslovno društvo
na »Popovom tornju«.

Milka Trnina v New Yorku. Slavna
pevka Milka Trnina — Hrvatica po rodu
— je 16. t. m. prišla v New York ter na-
stopila svojo s'uzbo kot učiteljica dram-
atskega petja na »Institute of Musical Art«.
Kot pevka najbrže ne bo nastopila, ker
boluje na hudi nevrasteniji, ki pa njenemu
glasu ni škodovala.

Nepreviden zaročenec. Zaročenec
neke Ivane Medos je hotel spremati svojo
nevesto o polnoči iz Pirana v Sicciole, v
njen domači kraj. Zaradi varnosti je hotel
vzeti s seboj revolver, ravnal pa je tako
nerodno z nabasanim orožjem, da se je
sprožil. Strel je zadel deklico in je krog-
lja prodrla v srce. Prepejali so jo v bol-
nišnico v Trstu.

**Abdul Hamidovi milijoni v nemški
državni banki.** Kakor znano, ima Abdul
Hamid v nemški Reichsbanki naloženih 16
milijonov, ki jih je mladoturška vlada
brezuspšno zahtevala od banke. Sedaj b' Abdul
Hamid sam krvavo rabil denar in
se je zato obrnil na banko za izplačilo;
toda banka se brani, ker je bilo pri vložbi
ugotovljeno, da se denar izplača le proti
podpisu z nekim posebno konstituiranim
pečatnikom, ki pa se je v času revolucije
izgubil. Sedaj bo Abdul Hamid banko
tožil za izplačilo.

Proces kraljice Natalije. Zanimiva
sodnijska razprava se vrši v Belgradu.
Bivša srbska kraljica Natalija toži gene-
rala Petrovića zaradi 200.000 dinarjev.
General je bil svoječasno glavni pobočnik
nesrečnega Natalijinega sina, kralja
Aleksandra. General je prejel v mesecu
aprilu in maju leta 1903. omenjeno vsoto
za kraljevski dvor, a potem ko je bil ne-
srečni kralj umorjen, ni še položil računa
o tem denarju. Natalija, ki je naslednica
svojega sina, toži sedaj generala — oziro-
ma njegove naslednike, ker je on že umrl,
da ji vrnejo denar. Razpravo vodi pred-
sednik belgrajskega sodišča, Predsednika
in državnega pravdnika stražijo v sodni
dvorani orožniki, ker je branitelj Petrovi-
čevih naslednikov odvetnik dr. Mostić, ki
je krvni sovražnik senatovega predse-
dnika in je Tasovića ob enaki priliki že
nekoč napadel. Konec razprave se prič-
kuje z velikim zanimanjem.

Cela družina umorjena in oropana. V
Požeslavlju na nemškem Poljskem je
nekdo ubil s sekiro celo družino kmeta
Waszilewskega. Sum je padel v začetku
na oba brata Soltysiaka, da sta ubila last-
nega očeta, svaka, sestro in pet bratran-
cev, oziroma sestričen s sekiro, otrokom
sta pa še prerezala grla. Državni pravd-
nik iz Ostrowa je bil preteklo soboto na
licu umora, a ni mogel dobiti o morilcih
nobenega sledu. Nato so poklicali iz Grav-
denca dva detektiva z dvema policijskima
psoma. Enega psa so izpustili, šel je na
polje, a je izgubil sled, ker je bila njiva
na novo zorana. Pri plugu, s katerim je
oral eden bratov Soltysiakov, je pes zo-
pet zavohal sled, kateri je sledil, dokler
ni obstal pred Soltysiakov ter ga začel
oblatati. Drugi brat je bil istočasno v bliž-
njem mestu Plešnu. Sumljivo je bilo to,
da domači pes ni lajal, ko se je zgodil
umor, in se more vsled tega sklepati, da
je izvršila zločin kaka psu znana oseba.
Oba brata so zaprli. Brata sta se tožarila
pred sodnijo s svojim očetom, oziroma
svakom, a tožba je za nju slabo izpadla.
Umorjeni otroci so bili stari od štirih do
14 let. — Sedaj se pal poroča iz Poznanja,
da se je izkazal sum, ki je padel na oba
Soltysiaka vsled policijskega psa, kot po-
polnoma neutemeljen. Brezdvomno je iz-
vršil grozno dejanje nek ruski dezertar,
za katerega je sedaj razpisana nagrada
1000 mark.

Moderna velikomestna gniloba. V
nekem budimpeštanskem kopališču so od-
krili homoseksualni svinjak in zaprli 24
deloma mladoletnih oseb. Uvedlo se je
kazensko postopanje.

Naša narodna obramba.

Ožji odbor, ki je bil izbran na narodno-obrambni enketi, da izdela pravila, je to svoje delo dovršil. Treba je še nekaj predpriprav za uspešno delovanje. Ustanovni občni zbor našega narodno-obrambenega društva naj bi bil v torek 14. decembra v Ljubljani. Vse gospode, ki dobe od ožjega odbora vprašanja, prosimo, da na poslano jim tiskovino takoj odgovore.

× × ×

Obračun o poslanem in nabranem denarju za obmejne Slovence.
(Sklenjen pred sejo odbora 11. novembra 1909.)

Dohodki.
Poštni čeki K 200—
Prebitek K 166-26
Gotovine nabrali K 999-20
Obresti od naloženega denarja K 35-74

Skupaj . K10101-20

Stroški.
Glasom odsekovskega sklepa z dne 10. septembra t. l. poslali v št. III za novi »Dom« K 4060—
Glasom sklepa narodno-obrambene enquete z dne 16. oktobra poslali v št. Jakob v Rožu za tamošnjo šolo . . . K 3000—
Glasom sklepa narodno-obrambene enquete z dne 16. oktobra t. l. poslali društvu »Kres« v Gradcu K 500—
Znamke, poštnine, pisarniške potreščine in dr. 54-66
Pomožnemu uradniku K 60—

Skupaj . K 7814-66

V gotovini ostane torej še 2286 K 54 vin.

Od vžigalic
je bil podan račun na zadnjem občnem zboru S. K. S. Z. v št. Jakobu v Rožu. K temu dostavljamo račun, sklenjen 11. novembra 1909 o čistem ostanku prodaje vžigalic »V korist obmejnih Slovencev«: Gotovine, naložene v »Ljudski posojilnici« na hran. knjižico št. 26.291, je K 570—
Terjatve K 451-27

Skupaj . K 1021-27

Od te svote smo poslali na Štajersko glasom sejnega sklepa z dne 10. novembra . . . K 500—

Ostane prebitek . K 521-27

Prodaja je sedaj urejena na sigurni podlagi, tako da so izgube izključene, ker nam od vsakega vagona dá »Gospodarska zveza« že naprej določeno vsoto. Če se vse naše somišljenice in vsi naši somišljeniki zavzemó za prodajo naših vžigalic »V korist obmejnih Slovencev«, tedaj bomo na leto spravili skupaj znatno svoto za trpeče brate ob meji. Zato v vsako našo hišo naše vžigalice! Vsa naročila na vžigalice sprejema »Gospodarska zveza« v Ljubljani. Na delo povsod za naše vžigalice!

× × ×

V NARODNO-OBRAMBNI SKLAD SO DAROVALI:

447. Fran Klemenčič, ob priliki napredovanja, 20 K.
448. Zofija Vesel, Staritrq pri Rakeku, 20 K.
449. Jože Meško, župnik, Sv. Miklavž pri Ormožu, 20 K.
450. Pavel Zam'da, dijak v Ljubljani 20 K.
451. Gosp. G., katerega ste . . . 20 kron;
452. Mohorjani v Tunich 20 kron;
453. Jos. Golmayer, župnik v Vačah, 20 K;
454. Ph. Mr. Josip Čizmar, lekarnar v Ljubljani, 20 K;
455. Rudolf Pevec, trgovec v Mozirju, 20 kron;
456. Anton Turnšek, trgovec v Nazarih, Štajersko, 20 kron;
457. Anton Turnšek, ml., trgovec na Rečici ob Paki, 20 kron;
458. Viktor Turnšek, strojni inženir v Mariboru, 20 kron.

Nadalje so darovali:

I. Dular, nabral v gostilni pri Činkoletu v Ljubljani 6 K 10 v. — Štefan Rojnik, c. kr. uradnik v Gradcu, Burggasse 2, K 10. — Anton Fischer, župnik, Mozirje, 2 K. — Podlipnik, Selo, 2 K 20 v. — Anton Abram, št. Peter, 6 K. — Katol. slovensko izobraževalno društvo Ambrus 3 K 60 v. — Anton Dolinar, župnik, Luče, 1 K.

Mohorjani v Ribnem p. Bled 5 K, v Zapogah p. Smednik 3 K, v Ratečah pri Škofji Loki 3 K 50 h, na Homcu 6 K, pri Devici Mariji na Zili p. Beljak 3 K, na Dobrovi 11 K 54 h.

Anton Jamnik, župnik v Kamniku, 4 K; Mohorjani v Radomljah 5 K 30 h, Mohorjani v Dvoru, Koroško, 5 K; Mohorjani v Blačah ob Zili 6 K.

Mohorjani v knezoškofijskih zavodih, št. Vid nad Ljubljano, 12 K. — Mohorjani v Zabnici pri Škofji Loki 4 K 56 h.

Franc Vrhovec, kovač, Vodmat (zbirka pri prijateljski mizi) 10 K.

Prosimo vse Slovence in Slovenke, da odsej še živahnije priskočijo na pomoč naši narodni obrambi. Vsled sklepa odseka, izvoljenega na narodni obrambi, se blaga na centralizira, zato prosimo, da se do ustanovitve novega narodno-obrambenega društva vsi darovi, namenjeni za narodno obrambo, pošiljajo pod naslovom »Slovenska krščansko-socialna zveza« (Odsek za narodno obrambo, Ljubljana.) — Skupni odbor bo potem določil, kam se poslane doneske razdeli. Pred vsem prosimo poverjenike Mohorjeve družbe, da uvedejo splošno pobiranje za obmejne Slovence in vse druge somišljenike, da se sklada obmejni Slovencev spominjajo ob vsaki veselji in žalostni priliki. Narodna dolžnost premožnejših somišljenikov, naših županov bi bila, število 1000 darovalcev po 20 K kmalu izpolniti!

Opominjajte drug drugega, naj kaj daruje! Potrebe naraščajo!

L. Smolnikar,
t. č. popredsednik S. K. S. Z.

Ivan Traven,
t. č. tajnik S. K. S. Z.

Ivan Stofč,
t. č. poročevalec narodno-obrambenega odseka.

Anton Volta,
t. č. blagajnik narodno-obrambenega odseka.

× × ×

XIV. izkaz darov za »Šentiljski Dom«.
došli od 20. septembra do 1. novembra leta 1909.

Pri kameniti mizi na Prihovi na »Versolattjev dan« nabral Konrad Kumer, župnik, 4 K 30 vin.; Andrej Lovrec, kaplan, Sv. Jurij ob Ščavnici, nabral pri blagoslovljenju križa v Brezju, 10 K 10 vin.; Fr. Stuhec, Boletinci, Sv. Jurij ob Ščavnici, 2 K; vesela družba povodom blagoslovljenja križa v goricah g. A. Seršena v Veržetu, 5 K 30 vin.; veseli gostje na svatbi Katarine Kokol z Jan. Gašparič na Vurbergu 5 K; hranilnica in posojilnica v Laporju mesto venca na grob vrlému rodoljubu Fr. Mlakarju 10 K; vesela družba igralcev pri Sv. Venčesu za šentiljsko trdnjavo 5 K; Fr. Stranjšak, trgovec, Sv. Jurij ob Ščavnici, nabral ob priliki blagoslovljenja novega križa g. Mat. Jurkovič v Stanetincih povodom srebrne poroke 10 K; 33 vin., Miha Gobec, Sladka gora, dobljeno v pravdi zaradi častikraje, 10 K; narodnjak pod Žebotovo stoletno lipo v Selnici ob Muri 2 K; neimenovani iz Jarenine 12 K; dekan Šlander 5 K; narodno-obrambni odsek S. K. S. Z. v Ljubljani 4000 K; duhovniki rogačke dekanije ob sestanku 25 K; Vlado Pušenjak, nadrevizor, Maribor, 20 K; posojilnica v Ljutomeru 50 K. Skupaj v tem izkazu 4176 K 3 vin.; vsega skupaj 12.023 K 53 v. — št. III v Slovenskih goricah, 1. novembra 1909. — Stavbeni odbor.

Državni zbor.

Dunaj, 26. nov.

Kaj storé Poljaki?

Poljski poslanci so bili vedno »realni« politiki, kakor jim je baron Gautsch odkrito povedal v javni seji. Kakor mačka vedno pade na noge, tako tudi Poljaki kot »realni« politiki podpirajo vsako vlado, ki jim je hvaležna za to uslugo. Seveda, hvaležnost ne sme biti samo v besedi. Ko bi bili hoteli Poljaki, že spomladi, povodom razprave o bosenski banki, razpršiti bi se bila sedanja vlada, kakor plevel v burji. Ne, Poljaki so vlado držali navzlic raznim pomislekom in slabi vesti. Bržčas so se bali Gautscha ali po duhu in značaju sorodnega mu moža.

Zasluga je v istini v prvi vrsti posl. Stapinskega, da je začelo vreti in šumeti tudi v poljskem klubu. Stapinski večini izprašuje vest, ali more in sme poljski klub še nadalje podpirati protislovensko politiko sedanje vlade. Da bi uničili ali vsaj zmanjšali vpliv Stapinskega in njegove stranke, mečejo mu celo nekateri klubovi tovariši polena pod noge. Eppur si muove. In vendar raste v poljskem klubu število onih, ki nočejo dalje tlačniti nemškimi strankam in vladi. Govori se, da je že večina poljskih poslancev pripravljena sedanji vladi odpovedati svojo nadaljno podporo. Torej je vlada sploh že brez večine v zbornici, ako ne more več računati na poljski klub v celoti. Da v poljskem klubu veje druga sapa, to čutijo tudi že nemške stranke in njih glasila napovedujejo hudo vreme. Popolnoma resnično pa je to, kar Poljaki sami naznanjajo javnosti.

Včeraj je v poljskem klubu predlagal Kopyčinski, naj načelnik Glabinski odločno nadaljuje svoja posredovanja in drugi teden poroča o svojem uspehu ali neuspehu. Ako se mu ne posreči premirje v zbornici, potem naj ustavi svojo akcijo.

Poslanec Stapinski pa je predlagal resolucijo, ki zahteva premembo ministrstva; ako se ta kmalu ne izvrši, naj poljski klub odpokliče svoja dva člana iz kabine in nastopi proti vladi. Poljaki pa se skoraj nikdar ne prenačijo s svojimi sklepi. O posameznih važnih predlogih razpravljajo več dni, da morejo dobro premisliti in ostati »realni« politiki. Zato tudi niso takoj glasovali o teh treh jako nasprotujočih si predlogih. In res so v nadaljni razpravi našli srednjo pot iz zadrege. Dr. Löwenstein je dokazoval, da se Poljaki ne smejo zameriti »Slovanski Jednoti«, pa tudi ne pretrgati vsake zveze z Nemci. Obveljal je soglasno njegov predlog: »Poljski klub izraža svojemu predsedstvu zahvalo in priznanje za dosedanje posredovanje in mu naroča, naj nadaljuje to akcijo.« V resoluciji torej ni rečeno, da mora že drugi teden biti odločeno. No, kolendar prisili vlado in stranke, da se zadnji čas drugi teden odločijo. »Slov. Jednota« je že govorila, pod katerimi pogoji bi mogla umakniti več nujnih predlogov in dopustiti prvo branje začasnega proračuna. Odvisno je od nemških strank, ali pritrdijo temu predlogu. Ako nemške stranke ostanejo trdovratne, imajo Poljaki priliko, da napravijo konec nemški strahovladi v parlamentu. In to se bode skoraj gotovo zgodilo. V proračunskem odseku imajo vladne stranke 28, opozicija 24 članov. Dovolj je, da se pri glasovanju o proračunskem provizoriju odstranijo štirje poljski poslanci, pa je vlada v precepu.

Narodnostni zakon.

Kakor sem že omenil, je sedaj v razpravi pet nujnih predlogov. Dr. Kramar zahteva zakon v varstvo narodnih manjšin. Rusinska poslanca Konstantin in Evgen Lewyckij predlagata skoraj doslovno, naj vlada izdela jezikovni zakon za vso državo in ga predloži zbornici. Soc. demokrat Seliger in tovariši zahtevajo narodnostni zakon za vso državo. Dr. Pergelt in tovariši pa predlagajo, naj se vladni načrt jezikovnega zakona brez prvega branja izroči odseku 52 članov. Predsednik dr. Pattai je izrazil željo, naj bi se glasovalo o vseh peterih predlogih skupaj. Češki poslanci pa se odločno ustavljajo predlogu dr. Pergelta. Ako pa ugovarja en sam poslanec, se vladna predloga brez prvega branja v zbornici ne sme odkazati odseku. »Slovenska Jednota« bode glasovala za nujnost je Kramarjevega in Seligerjevega predloga. Da nujnost obvelja, glasovati morate za njo dve tretjini navzočih poslancev. Zato bodo današnja glasovanja jako zanimiva in gotovo tudi ne brez krika.

V današnji razpravi so govorili: Malik, dr. Baxa, pl. Stransky, dr. Bugatto, socialni demokrat dr. Renner, Marekhl, Dobernig, Stölzel, dr. Glabinski in Seitz. Na več hvaležnih poslušalcev je imel znani Malik. Kdor boleha na želodcu, mora ozdraveti, ako posluša neprostovoljnega parlamentarnega komika Malika. Ta s svojimi govori vzbuja vedno največ smeha; večkrat se sam smeje svojim »duhovitim« izrekom. Govoril je skoraj debelo uro, a ves čas je bil največji krohoh. Pravil je na dolgo in široko, kako njegovi volivci v št. Lenartu in okolici po vsem svetu prodajajo konje, sadje in perutnino. Znani komik Blasel bi Maliku v parlamentu ne bil kos. Tako n. pr. je Malik živo slikal znani nemški napad na Čehe, rekoč z močnim glasom in srditim pogledom: »Ali mislite, da sem šel zadnji v vrstah? Ne, spredaj med prvimi!« Medklic: »Seveda, zadaj je bila policija in te ste se bali!« Bučen smeh. Malik pa g'eda začuden, zakaj se vse smeje, še kamenite Karlatide ob steni. Tulec na galeriji bi ob tem prizoru vzkliknil: »Saj se jako lepo razumejo v avstrijski zbornici; hudojni jezikli pa govore, da so si Nemci in Slovani vedno v laseh.« Pač je bilo mnogo krika, ko so si med govorom pl. Stranskega socialni demokratie in nemški radikalci očitali razne nelepe stvari.

Oglasiti se je moral seveda tudi znani naš prijatelj Marekhl ki je zagovarjal »Stajerčeve« pristaše. Mož je celo trdil, da se Slovincem še nikdar ni tako dobro godilo, ker je — čujte — vlada dovolila podporo za osuševanje ljubljanskega barja. Prežvekal je zopet lanske septembarske dogodke ter napadal slovensko duhovščino, češ, da širi o sovraštvo med prebivalstvom. V dokaz je navedel članek iz celjske »Domovine«, ki je že pred leti premislila izhajati. Čudno da ni navedel »Laib. Tagblatt« iz Dežmanove dobe. Marekhl je bil celo toliko neslan in netakten, da se je bavil tudi s knezoškofovo brošuro. V kaki zvezi je ta brošura z jezikovnim zakonom, tega pameten človek ne ugame. Odkrito povemo, da niti Marekhlu bi ne bili prisojali toliko farizejstvo.

Dobernig je čutil potrebo, da je odgovarjal Grafenauerju, češ, da je pravil pravljice o koroških razmerah. Koroškim renegatom je seveda neljubo, ako se im izprašuje kosmata vest pred vso javnostjo.

Dr. Stölzl je predlagal, da se izvoli odsek 52 članov, ki naj v treh mesecih izdela načrt jezikovnega zakona za vso državo. To je posredovalni predlog, ako vsi predlagatelji umaknejo svoje. Dr. Glabinski izjavi, da bodo Poljaki glasovali za nujnost samo tega predloga, da je jezikovno vprašanje spada v deželne zборе.

Nato so se vrstili običajni stvarni pravki. Dr. Korošec je jako spretno zavrnil Marekhlja, ki se vika tudi v stvari, ki jih ali ne razume ali pa zavija. Dr. Korošec mu je stopil na kurje oko, da bodi pomnil nekaj časa.

Ker so vsi predlagatelji po dolgih obnavah umaknili svoje najne predloge, obveljal je z veliko večino predlog dr. Stölzla; proti so glasovali samo češki d'kalci. — Prihodnja seja bode v torek. Splošno mnenje je, da pride že koncem bodočega tedna začasni proračun na vrsto.

Zastrupljenje častnikov.

Zločinec častnik? — Njegovo zaslišanje.

Časopisi in policija so postali tihi, ali če že hočete, obnašajo se diplomatsko. Zavratnemu morilcu so že na sledu, naj brže so ga že aretirali. Prevečerajšnji zvečer, toraj že v četrtek zvečer, je od potovala z Dunaja posebna komisija, kateri je zastopan generalni štab, načelnik dunajske policije, policijski komisar in detektivi, v neko garnizijo, Komisija se je povrnila na Dunaj sinoči zvečer. Prot nekemu nadporočniku neke provincne garnizije so nagromadili toliko sumljivih gradiv, da so častniku ukazali, naj se za govarja pred volnim sodiščem. Medtem ko je zaslišavalo osumljenega nadporočnika volno sodišče, je preiskovala dunajska policija osumljenčovo stanovanje. Našli so nekoliko obtežilnega gradiva. Včeraj zvečer so obdolženca še zaslišavali. Osumljeni častnik biva v Przemyslu. Tako slove poročilo dunajske policije. Medtem ko policija javlja, da je velik sumljivega gradiva proti častniku, pa poroča uradni brzojav, da proti neki osebi ki je bila pač osumljena, ni bilo povoda da se postopa proti njej in da poizvedba še niso končane. Sicer pa je bil uradni brzojav razširjen pred policijskim komunikjem. V slučaju, da bo sum upravičen, da častnika aretirajo, morajo to takoj sarsju poročati. Zadeva po došli poročili ni jasna. Javnost ima pravico, da jo v tvevažni zadevi pouče jasno in ne skrivnostno zavito. Policija nekaj javlja, kaznikava korespondenčni urad. Pro osumljencu postopajo sedaj, ko so ga včeraj zaslišavali do poznega večera, tak obzirno, da ne imenujejo niti njegovega imena, ker je častnik. To nikakor ni pravi. Bodisi kriv ali nekriv, javnost bi morala znati osumljenčovo ime. znati tudi, kaj ga obtežuje, ker vsegavedna ni ne policija, tudi ne člani generalnega štaba, ki se lahko prav dobro razumejo na čitanje zemljevidov, a na zasledovanje zločincev ne. Javnost ima temveč pravico, da je poučena o zadevi v štadiju, ko osumljeni že zaslišavajo in to timbolj, ker so vojaški krogi skrivnostno namigavali, da kaj tekega, kakor zastrupljenje sotovarišev, ni mogel storiti — častnik. Zadnja poročila odločno trde, da je razpošiljal cianka svojim tovarišem častnik, ne civilist, kakor so skrivnostno namigavali pred nekimi dnevi vojaški krogi. Zato imamo »razšleheni«, kakor kaže po krivici osumljeni civilisti pravico, da nam vlijejo v tej zadevi naravno vino in nas ne napajajo s ponarjenim skrivnostnim zastrupljenim vinom.

Zakaj so osumili przemyskega nadporočnika.

Primerjali so pisma častnikom s kartografičnimi deli absolventov vojne šole 1905. Strokovnjaki so našli podobno med pisavo pisma in kartografičnimi deli nekega nadporočnika, obiskovalca letnik 1905. Nenavaden in popolnoma sličen duktus so našli pri velikem A, pri malih črkah r, g in li. Pravzaprav to ni veliko, marsikdo je že zaslužil svileni vrvice a pa nož in sekuro zaradi manjših podobnih indicij.

Desetero moških zborov

v narodnem tonu.

Ign. Hladnik, op. 55.

Cena 2 K.

Trije koncertni dvospevi

za S. A., S. B. in S. T., z glasovirjem, op. 55.

Cena 2 K.

Naroča se v Katoliški bukvarni Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu.

3245 5-1

Skandalozne razmere na celovškem kolodvoru.

Poslanec Grafenauer je vložil sledečo interpelacijo:

Interpelacija

posl. Grafenauerja, Zahradnika in tovarišev na železniškega ministra o dogodkih na celovškem kolodvoru.

Jezikovne razmere in po njih povzročeni dogodki na glavnem celovškem kolodvoru, kakor tudi trmasto obnašanje ondotnih uradnikov, osobito drzen nastop gđ. Anderwald, so bile že opetovano razmotrivane v zbornici.

Grajanje razmere so se v toliko izpremenile, da so postale naravnost neznosne in silijo koroške Slovence naravnost, da nastopijo s silo.

Gospodom resortnim ekscelencam se po vrsti ne zdi potrebno, da bi preiskali te razmere in opozorili železniške uradnike vsaj na obstoječe službene predpise in jih spomnili na nje. Še manj se pa zdi po ministrih potrebno, da bi odgovorili na interpelacijo.

Kako so se razvile napake na celovškem glavnem kolodvoru, nam poleg veliko drugih, kaže sledeča stvar:

Dne 4. novembra 1909 je zahteval župan slovenske občine Blate, g. Miklavč, slovensko vožni listek južne železnice v Pliberg. Službujoča gospodična ni zgolj hotela izročiti vožnega listka, marveč se je obnašala s prirojeno predrznostjo nasproti potniku tako, da je moral vstopiti v vlak brez vožnega listka.

Komaj je vstopil potnik v železniški voz, je prišel za njim stražnik, ki je župana kljub ugovoru aretiral in ga še z enim stražnikom zvezanega predstavil celovškemu mestnemu magistratu. Zopora je rešila župana edino slučajna okolnost, ker je imel pri sebi orožni list.

Dne 10. novembra 1908 je zahteval neki posestnik iz Marije Zile, Anton Errat, slovensko vožni listek v Beljak, ki mu ni bil izročen, marveč je bil v tem trenutku aretiran, odveden v nezakurjen zapor, kjer je moral 12 ur čakati, da so ga zaslili, nakar so ga obsodili v 24urni zapor.

Z ozirom na navedene in podobne nedostanke na celovškem glavnem kolodvoru, ki kažejo protekcijo nemškega elementa, vprašajo podpisanci:

I. So li Vaši ekscelenci znane jezikovne razmere celovškega glavnega kolodvora?

II. Koliko časa misli Vaša ekscelenca kot najvišja železniška upravna oblast še trpeti take skandalozne razmere?

III. Hoče li Vaša ekscelenca uvesti o navedenih razmerah preiskavo po neustrahovanih uradnikih?

IV. Ali se zdi Vaši ekscelenci vredno odgovoriti na še stavljenjo interpelacijo?

Dunaj, 25. novembra 1909.

Koroške novice.

k Občinske volitve v Šmartnu pri Celovcu so nemške narodovce hudo poparile. Občina je sicer strašno ponemčena, župani ji pa g. Ure, narodnjak in nekdanji slovenski kandidat za deželni zbor. Mož je zelo priljubljen. Nacionalci so to pot za trdno upali, da dobijo občino v svoje roke in so napeli vse strune. Grozno jih je jezilo namreč, ker je poslanec Grafenauer pri zadnjih deželnozborskih volitvah dobil v občini Šmartnu skoraj vse glasove. Z nasilno agitacijo so pa dosegli nasprotno. Še tisti trije nemško - narodni odborniki, ki so dosedaj sedeli v občinskem odboru, so sfrčali. Vsled tega je njihova potrtost enako velika kakor njihova jeza.

k »Freie Stimmen« se kaj rade jezijo, nad slovenskimi prireditvami, četudi se vrše na Kranjskem. V zadnji številki kličejo vlado zoper slovenske gimnazijske profesorje na Kranjskem, ker so slavili Ilira Ljudevita Gaja. Boli jih tudi, da je dijaštvo narodno. Tako javkanje koroškim Nemcem najmanj pristoja, ker nikjer drugod profesorji in dijaki ne uganjajo toliko politike, nego delajo to nemško - nacionalni dijaki v Celovcu, ki javno nosijo razne nemške in vsenemške znake in se udeležujejo vsenemških slavnosti, in nekateri nemški gospodje profesorji, kakor n. pr. vsenemec dr. Angerer, ki v enomer, že leta in leta hujska proti Slovincem. Da jim ni po godu tudi vseslovenski delavski shod v Ljubljani, ni treba posebno povdarjati. Da bo jeza koroških nestranežev tem večja, naznanjamo, da se bodo vseslovenskega delavskega shoda udeležili

tudi zastopniki koroškega delavstva in sicer brez dovoljenja celovškega viteza Metnitza.

k Cerkevna odlikovanja. Nj. ekscelence knezoškof dr. Khan je imenoval preč. g. Šim. Čemer, dekana v Velikovcu, za kn. škof. častnega konz. svetovalca, za kn. škof. duhovnega svetovalca pa čč. gg. Val. Kapun, župnika na Brezi in Franceta Treiber, župnika v Št. Rupertu pri Velikovcu. Zasluženim rojakom iskreno čestitamo!

k Zato poroko obhajata v Celovcu, dne 28. t. m. zakonska Janez in Ivana Vik, stara 80, oziroma 73 let. Mož je bil prej delavec v Donavicu.

k Kanal Lend, po katerem se staka voda iz Vrbskega jezera, je zamrznil. Vendar še led ni pripraven za drsanje. Kljub temu je priporočiti drsalcem, da si kmalu nabavijo znamke za drsanje, ker so po 1. grudnu dražje.

OGRSKE ZMEDE.

Grof Štefan Tisza je došel v Budimpešto. Konferiral je z Weckerlom, ki ga je obvestil, da je pozvan k cesarju. Konferiral je z Weckerlom in Andrassyjem in izjavil, da hoče priporočiti vladarju, naj sedanji kabinet reši krizo. Delegacije letos ne bodo zborovale.

INGZEMSTVO.

Turčija je znižala proračun armade in mornarice na 9,890.452 turških funtov. Lani je znašal 11,420.500 funtov.

Vojaška diktatura na Grškem zahteva, naj odstopi sedanja vlada.

Poneverjenja v Rusiji. Pri poneverjenju obojenih članov intendature so bile hišne preiskave. Našli so veliko dokumentov. Pri polkovniku Poljakovu so našli 170.000 rubljev, pri njegovi prijateljici, neki pevki, so dobili veliko denarja in briljante.

Abdul Hamid, odstavljeni turški sultan, je obolel in že dva dni leži.

Roosevelt je naznanil centralnemu republikanskemu odboru v New-Yorku, da sprejme mesto newyorškega guvernerja, ako bo izvoljen.

Kupčija s človeškim mesom v Ameriki.

Po poročilu našega generalnega konzulata v Chikagi obstoji velika trgovina z dekleti v Zedinjenih državah Severne Amerike in se uvažajo »bele sužnje« iz evropskih dežel, posebno iz Italije, Francije, Nemškega in tudi iz Ogrskega. Uradno cenijo žrtve te kupčije nad 15.000 deklet v enem letu. Trgovina z dekleti je v Ameriki v velikem slogu urejena, ima svoje trgovsko središče in filijalke po vseh večjih mestih med Atlantskim in Tihi oceanom, nastavljeni so agentje v pristaniščih, kamor dohajajo izseljenci, pošiljajo se emisariji v gori navedene evropske države. Agentje v pristaniščih preže posebno na one ženske osebe, ki dohajajo same, brez spremstva v Ameriko. Izdajajo se agentje dostikrat kot sorodniki ali možje teh osamljenih deklet, da jim tako omogočijo prestop na suho. Navadno premotijo stariše deklet, posebne, nalašč najete ženske, agentinje, ki v domačiji nalažejo lahkoverne ljudi s tem, da obljubijo, da bodo potlej šele pisale, da pridejo k njim, ko bo vse preskrbljeno. Navadno sledi tako pismo z denarjem za pot v kratkem času, v njem se obljubuje razne dobre službe kot prodajalke v trgovinah, kot uslužbenke v zasebnih hišah itd. Po teh lažeh premotljeni stariši dostikrat sami pomagajo hčeram k izselitvi in pogubi. Kako žalostna je usoda teh zapeljanih žrtev je splošno znano. S silo in raznimi sredstvi jih najprvo moralno uničijo, zavedejo v dolge, iz katerih ni rešitve, odvzamejo jim celo poulično obleko, z eno besedo, priklenejo jih na sramoto in gotovi pogin. Zato pozor stariši, ne dajte se preslepiti, pozor dekleta, ne hodite brez varnega spremstva v Ameriko. Ohranite same sebe in ne množite žrtev s slovensko krvjo.

Naročajte „Slovenca“!

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomerska družba. Odputuje se iz Ljubljane vsak tork. Vozne lište in pojasnila daje same

Ed. Smarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, nasproti znan. gostine pri „Figovcu“. 1878 26 24

Proti katarom

sopilnih organ v, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravilsko priporočamo je

MATTONI GISSHUBLER alkalisches Kalium

katera se z vseh pihom rabi sama ali pomešana z gorčkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v tačih slučajih posebno dobro obnese.

Izvirak: Giessnubi Sauerbrann, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinam. in vinom.

Zaloge pri Mihael Kastner-ju, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 82 49

Revmatizem, protin, neuralgija in ozeblina

povzročijo mnogokrat nestrpne bolečine. Za njihovo hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev prejšnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo

CONTRHEUMAN

Besedni znak za (menthol-saliciliziran) kosanjev izvleček,

za vribavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Pri naprej vpošiljavi K 1-30 se pošlje 1 pušica franko

Izdelovalnica in glavna zaloga v lekarni B. FRAGNER-ja

c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovalca!

ZALOGE V LEKARNAH. 2961

Pristen le tedaj, če je trioglasta steklenica zaprta s spodnjim pasom (rdeč in črn tisk na rumenem papirju).

Doslej nedosežen!!

W. MAAGER-ja :: pristočno cisto ::

ribje olje

(v zakonito zajamčenopravi)

rumeno, steklenica K 2-—

belo, " 3-—

pri Viljemu Maager-ju na Dunaju.

Od 1869 uvedeno splošno v avstro-ogrski monarhiji.

Gospodje zdravniki in profesorji ga radi zapisujejo.

Dobi se skoro v vseh lekarnah in drožerijah.

Glavna zaloga in razposiljalnica za avstro-ogrsko monarhijo:

W. Maager, Dunaj, III/3, Heumarkt 3.

Ponarejanja se sodnijsko zasledujejo.

1 par lepih 3 leta starih psou

velike majestetične postavice (pes in psica) bernhardinske pasme,

izborni čuvaji in jako naklonjeni gospodarju, se radi pomanjkanja prostora ugodno prodajo, ali pa zamenjajo za kako drugo žival, na primer pe-3270 rutino. — Več pove

Peter Strel, trgovec v Mokronogu.

2 elegantni sobi

kot kuharica ali gospodinja

h kakemu samcu ali župniku ali mali družini, 43 let stara izkušena kuharica. Tozadna pisma se prosi „pošto ležeče št. 43, Ljubljana.“

Kakšno veselje in kakšen ponos občuti gospodinja pri pogledu svoje svetle, slastne, čiste kuhinje! In kako hitro je vse osnaženo, perilo, kakor cela hiša! Čar zadovoljnosti in veselja vlada njen dom. Z

Schicht-ovim

2712 6-1

milom

se to lahko doseže.

HERBABNY-JEV podfosformato-kisli

APNENO-ZELEZNI SIRUP

Ta je že 40 let uveden, zdravniško preizkuten in priporočen prsni sirup. Odstranjuje slez, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razposiljalnica: Dr. Hellmannova lekarna „zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.).

V zalogi je še pri gospodih lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trzinu, Velikovcu in Volčjemku.

Prodajatelj

se stari

VARSTVENO ZAVAROVAN.

PURJODAL.

Jod sarsaperilla-izdelek čisti kri, po pešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nervozne bolezni. Povsod tam, koder se jod ali sarsaperilla izdelek prepiše, se uporablja z najboljšim uspehom.

Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ VII. 1, Kaisersrass 73-75.

Zahvala.

Zlorabeč mojo v pouk „Ženonom in nevestam“ izdano knjižico so nasprotniki svete Cerkve in katoliške vere sploh poizkusili povzročiti hudo pohujšanje ter zadeti Vašega škofa, da s tem zadajo hud udarec katoliški Cerkvi in verskemu prepričanju slovenskega ljudstva.

Zato pa mi je bilo v veliko zadoščenje, da se je slovensko ljudstvo, kateremu sem višji pastir, zadnje dni po celi moji škofiji tako navdušeno vzdignilo, ogorčeno obsodilo nasprotno akcijo zoper Cerkev in vero ter zlorabljenje moje knjižice in mi izreklo zaupanje in vdanost.

Zato se v prvi vrsti vernemu ljudstvu ljubljanske škofije in katoliškemu časopisu prirčno zahvaljujem in kličem: Bog plačaj!

V Ljubljani, 27. novembra 1909.

† **Anton Bonaventura**
škof.

Dnevne novice.

+ **Pozdrav slovenskemu delavstvu,** ki se jutri zbere na ustanovnem shodu Jugoslovanske Strokovne Zveze! Ogromno večino slovenskega delavstva bodo zastopali moške in ženske, ki se bodo jutri zbrali v bel Ljubljani, da zasnujejo eno največjih, morebiti sploh največjo organizacijo, kar jih ima delavski stan na slovenskem lugu monarhije. Jutrišnji dan nam je dokaz, da krščanskosocialna misel med slovenskim delavstvom napreduje in združuje vedno več pristašev, čeprav dela tiho in brez onega ogromnega aparata, s katerim razpolagajo nasprotniki. Jutri se položi temelj za solidno, daleč segajočo in za delavske stanovske gospodarske interese velepomembno organizacijo, ki jo je do danes pogrešalo. Videli bomo predseboj množice, kolikor jih med nami nobena druga organizacija ne šteje v svoji sredi in to nam jamči za bodočnost, da bo v ogromni večini slovenskega delavstva vsikdar prevladovala krščanskosocialna ideja!

+ **Vojska zaradi škofove brošure** je končala s popolnim porazom liberalcev. Naš apel na razum liberalcev, kolikor ga še imajo, je pomagal. Liberalci so se shodov naših kmetov in delavcev tako ustrašili, da so svoje zeleno bandero povsili in zbežali. Dr. Tavčar je v četrtek na shodu v Počivavnikovi gostilni v Ljubljani dejal, da je zadnjič, da govori o škofovi brošuri, je potem obsodil zeleno umazanijo in končno zagotovil poslušavce, da njemu in njegovi stranki ni za kulturni boj, ker vero mora slovenski kmet imeti, nasprotno so se liberalci, kar se tiče brošure, le prizadevali braniti vero zoper škofa! Imenitno! Vero naj liberalci le pri miru puste, branili jo bodo že drugi. Liberalci, ki vero brani, ali pa kozel v zelniku, je vseeno. Kdor pomisli, kako je »Narod« celo afero zlorabljal zoper katoliško cerkev, sveto izpoved in krščansko vero sploh, ta ima za to dr. Tavčarjevo trditev le pomilovalen nasmeh. Stvar je ta, da so liberalci izprevideli, kako je skrajno nevarno se v škofa in cerkev zaganjati in da slovensko ljudstvo v tem oziru ne pozna prav nobene šale. Zato so umolknil in slovesno v »Narodu« obljubljajo, da bodo o tej reči odslej za vselej molčali. Gospod dr. Tavčar, le mirno spite — komedija z liberalnim pohujševanjem je končana in vaša stranka je za novo blamažo bogatejša. Dr. Tavčar pravi, da je s tem izgovorjena zadnja beseda. A to ni res. Zdaj bomo mi govorili! Dr. Tavčar hoče sebe in svojo stranko oprati in izdaje zelene brošure označuje le kot privatno špekulacijo Lampretovo, s katero nima liberalna stranka nič opraviti. Proti temu protestiramo! Dr. Tavčar kot glavni urednik »Slov. Naroda« nosi popolno odgovornost za podlo in umazano pisavo tega lista. On je odgovoren za gonjo tudi v zadevi škofove brošure. Dr. Tavčar hoče igrati vedno dvojno vlogo. Na eni strani daje »Narod« na razpolago za vsako gonjo, na drugi strani se pa lepega dela, češ, da to početje obsoja. A taki manevri se mu ne bodo več posrečili. Pred celim svetom izjavljamo, da zadene dr. Tavčarja popolna odgovornost v tej zadevi. Bilo je vse deo liberalne stranke, ki je hujskanje izvrševala po vseh svojih organih in ki jo bomo pri vsaki priliki tudi prišli za to, kar je naredila. Ta enje vam ne bo pomagalo!

+ **Žalosten konec.** Liberalci, ki so zdaj ustavili gonjo zoper škofa, so tako pobiti, da v svojih glasilih sami sebe bijejo po ustih. Prej so kričali zoper »pohujšanje«, kakor da bi jim živim kožo snemali s telesa, zdaj pa piše njihov celjski

»Dnevnik«, da se »čudi, kako je mogla taka stvarca kot je škofova brošura, napraviti toliko šuma!« Iz slona je zdaj postala »stvarca«! Seveda — kakor hitro se je naše do dna duše katoliško ljudstvo vzdignilo kakor en mož za svojega škofa zoper liberalno brezdomovinsko in brezversko škricarjio, je ušlo Ferrerovcem srce na dno hlače in brošura, zaradi katere so pomazali cele kilometre popirja in mobilizirali vse vinske bratce in druge take devičarje, je postala ponižna — stvarca. Tako smo vas v kozji rog ugnali, da imate sami sebe za norca! Če bi se bili liberalci po nas ravnali, bi cele stvari sploh ne bilo in liberalci bi si bili prihranili svoj poraz in svoj slovesno proglašeni »konec«. — Končana pa cela stvar ni, ker plačilo bo šele prišlo in liberalci bodo za svojo gonjo morali pred ljudstvom še dati odgovor!

+ **Občinski odbor v Cerknici pri Raketu** je v svoji seji 25. novembra 1909 z veliko večino sprejel predlog, s katerim izreka prevzisenemu knezoškofu dr. A. B. Jegliču vdanost, zaupanje in globoko hvaležnost za njegovo vneto apostolsko delovanje ter se obenem zgraža nad surovimi napadi na knezoškofa in nad hudobnim pohujševanjem mladine od strani verskih sovražnikov. — Navzoči liberalci so izjavili, da ne odobravajo zelenih brošur, zlasti drugega zvečka ne, vendar pa glasujejo nasprotno. Pred og. e bil sprejet z vsemi proti štirim glasovom (tri je liberalci so bili že poprej odšli). Proti predlogu so glasovali: Matevž Martinčič, Fr. Zagorjan, Ernst Šerko in Anton Meden iz Begunj.

+ **Na živahnejše narodno-obrambeno delo!** Marib. »Straža« priobčuje jako zanimiv članek »Ob enajsti uru«, v katerem slovenski akademik klče: »Tudi mi smo začeli z narodno-obrambeno zbirko. Uspeh pa še ni zadovoljiv. Dosedaj se je večina, skoro izključno oglašala samo duhovništvo, ki je že tako obloženo z davkom za narod, za ljudstvo, za reveže itd., da se nanj le težko obračamo in nas le največja potreba sili v to. Sila je strašna, svečeništvo bodi tudi v teh časih bakja, ki sveti pred ljudstvom! Ali res nimate svojih trgovcev in uradnikov, obrtnikov, premožnejših posestnikov? Ali nimamo nobenega v svoji sredi, ki udobno živi, in bi si lahko kaj pritrgal brez škode? Zakaj se oklepajo oni, ki imajo pod palcem, tako suženjsko svote 20 K? Nemci dajejo desetisoče. Kje so občinski in denarni zavodi, kje društva? Jočemo in vikamo, kako se nam hudo godi, a nismo zmorni žrtvovati. Žrtvuje le oni, ki nekaj sebi odreče. Koliko jih je, ki bi rekli: Danes bom stradal, da dam svoj belič domovini in narodu? Zadnji čas je, da se zdrami, kdor spi, in obudi, kdor je mrtev. Tu'ec prodira ter kupuje, pa zemljo; sklepajo se šentiljski dnevi, društva pa si nabavljajo zastave; drugod bude nevarnosti pesniške duhove, da vžigajo ljubezni žarke in plameneče strele, pri nas se naslajajo na Cankarjevem nihilizmu in b'itijo cerkvenega kneza, apostola požrtvovalne ljubavi! Koščena pest že trka na vrata in skozi vse špranje sili duh smrti. Kje je duh junaštva, kot je živel v Kartaginskih gospeh, ki so si strigle kite, ko je pošlo nakitje in ni bilo tetiv? Še je čas, a ura je že davno odbila enajst!« — To so zlate besede! Opozorjamo na poročilo našega narodno-obrambenega odseka v »Slovenca« z željo, da dobi naša narodna obramba vnetih sodelavcev po celi slovenski domovini!

+ **Jako čudne nazore** imajo neki liberalci. Glede deželne bolnice se čuti v »Narodu« nekdo silno ogorčenega, ker je referent za deželne dobrodnele zavode, profesor Jarc, nenadoma izvršil nočno revizijo. Takoj vpije v »Narodu«. Nekdo tam razlaga čudno teorijo, da bi se moral referent deželnega odbora najprej napovedati, prositi za dovoljenje in potem, ako se mu milostno dovoli, šele vprašati po tem ali onem s primerno previdnostjo, da se komu ne zameri. Na kako stališče se bo postavil deželni odbor, to bomo videli. A ker je »Narod« označil svoje stališče, označimo mi kot časniki tudi svoje stališče. Deželni dobrodelni zavodi so deželna last in deželni odbor je odgovoren vsem davkoplačevavcem in sploh prebivalstvu za vse, kar se godi tam. Zato ima deželni odbor iz svoje srede referenta, ki je zopet njemu za vse odgovoren. Zato pa referent deželnega odbora nima samo pravice, ampak dolžnost, da revizira deželne dobrodnele zavode. Kako to izvršuje, za to je dolžan odgovor deželnemu odboru in nikomur drugemu. Njegova dolžnost je pa tudi, da skrbi za strogo disciplino na zavodih in kdor se discipline, ki je po poslovniku natančno določena, ne drži, ne spada v ta zavod. To je po našem preprostem mnenju jedro tega vprašanja. Kakor rečeno, mi pričakujemo od deželnega odbora, da bo naredil red. Povedali smo le to, kar sodi vsak pameten človek.

+ **Za red v deželnih zavodih.** Deželni odbor je vzel v sinočni seji poročilo dež. odbornika Jarca o inšpekciji v bolnici

soglasno odobruje na znanje. Pripomni mo, da so bili navzoči vsi deželni odborniki. S tem je govorila kompetentna oblast in je stvar za nas rešena.

+ **Poučne tečaje** priredi to zimo po deželi S. K. S. Z. Da jih bo mogoče urediti, naj se pošljejo čim preje centrali prijave onih društev, ki žele imeti tečaj, katerega naj bi se udeležila tudi sosednja društva.

+ **Avstroogrška banka in kranjski deželni odbor.** V večera šnji seji deželnega odbora kranjskega je poročal grof Barbo o vabilu »Centrale za varstvo poljedeljskih interesov« na manifestacijski shod, na katerega dnevnem redu je tudi stališče avstrijskih poljedelcev glede na mažarsko zahtevo, da sprejmi avstro-ogrška banka obligatorno izplačevanje v gotovini. Deželni glavar pl. Šuklje je poročal obširneje o tej zadevi. Naglašal je, da je s stališča naše državne polovice popolnoma nedopustno, vdati se tej mažarski zahtevi. Avstro-ogrška banka je po dolgoletni jako bistroumni finančni politiki prišla v posest velikega zlatega zaklada. Mažarji hoče o sedaj te zlate zaloge izkoristiti zase, kar bi imelo za posledico, da bi Avstrija, ki je največ prispevala, bila oškodovana. Stvar je v svojih posledicah tudi velikega političnega pomena, kajti, ako se razdeji avstro-ogrška banka, kar hočejo Mažarji, postane nemogoča tudi skupna avstro-ogrška carinska enota. Dr. Lampe se pridružuje izjavljanem deželnega glavarja in pripomni, da bi bila izpolnitev mažarske zahteve tudi z bančno-tehničnega stališča tako nevaren eksperiment, da se ga boje celo resni budimpeštanski finančniki ki pa ob silni agitaciji Justhove stranke ne pridejo do besede. Zato je potrebno, da se od naše strani zabrani ta zahteva neodvisne ogrske stranke, ki bi oškodovala našo državno polovico in posredno tudi kranjsko deželo. Deželni odbor je nato soglasno sklenil, da zastopniki kranjske dežele ostro nastopijo pri omenjenem zborovanju proti zahtevi mažarske neodvisne stranke, da bi morala avstro-ogrška banka sprejeti obligatorno izplačevanje v gotovini.

— **Nepotrebno je . . .** Na og'as pod tem naslovom najdejo cenjeni čitatelji točen odgovor na 15. strani današnjega lista, kjer je natisnjen vzorec dela, kakoršno se odslej lahko ceno izvršuje v knjigovodstvu »Katal. tisk. društva«. Vsled tega na ta del lista še posebej opozarjamo.

— **Katol. slov. izobraževalno društvo pri D. M. v Polju** vprizori v nedeljo, 28. t. m., ob pol 4. uri popoldne v Društvenem domu žaloigro »Mlinar in njegova hči«.

+ **Kot volonter deželnega muzeja** je vstopil z dovoljenjem dež. odbora dr. Mai, absolvent avstrijskega inštituta za zgodovino.

— **Izobraževalno društvo »Kranj«** priredi jutri v nedeljo, 28. novembra, ob 7. uri zvečer veselico z lepimi narodnimi pesmami, z deklamacijo in dvema igrama. Upati je, da bo bogati spored in novi umetniško izvršen oder privabil številno gledalcev.

— **Gospodom organistom!** Napovedani občni zbor organistov in pevovodij se ne vrši v ponedeljek, 29. t. m., kakor je bilo objavljeno, ker se prične ta dan adventna doba in ne morejo tovariši k zborovanju. Pač pa se bode vršil občni zbor nepreklicno v januarju 1910., na kar se že danes opozarjajo g. organisti, da agitirajo za veliko udeležbo Predsednik.

— **Nov društven dom** si bo sezidalo k. s. izobraževalno društvo v Mekinjah. Osredotočilo se bo v njem društveno življenje bližnje okolice; služil bo pa tudi ob enem Orlu, da se lažje razvija. S pripravi so že začeli; opeka je naročena, peska je že mnogo navoženega. Z veseljem so se domačini lotili dela; več dni je bilo kar po deset konj na cesti, vrli fantje pa so napravljali pesek. Prepričani smo, da bodo vsi v to poklicani storili v polni meri svojo dolžnost — to pa z veseljem in z navdušenostjo za dobro stvar. Že prihodnje leto — tako upamo — bo stala ta nova postojanka naše organizacije kot branik za drage svetinje našega naroda. Dne 28. t. m., popoldne ob pol 4. uri se bo v prid novemu domu vršila predstava z bogatim sporedom: vrstili se bodo pri nastopu pevec in tamburaši; na odru pa bomo videli narodno igro trideanko: »Vaški pohajač« ter pretresljivo enodejanko: »Satan«. Udeležite se priredbe v obilnem številu!

— **O prekrasni domovini Slovencev«** bo dne 7. decembra v Plznu predaval vseučiliški profesor dr. Viktor Dvorsky ter bo predavanje pojasnjeval s slikami.

— **Davek na vino.** Kakor se nam z Dunaja iz poslanskih progov poroča, je finančni minister začel omahovati, ali bi sploh vložil v zborniki načrt vinskega davka, ker se je v vinorodnih krajih začel tako velik odpor.

— **Tožba Bercé-Mira** bo odprla oči še tistim, ki so bili dosedaj slepi. Tajnik družbe sv. Cirila in Metoda, ki bi morala braniti slovensko mejo, toži na boljšega branitelja najbolj ogrožene slovenske

družbe sv. Cirila in Metoda, ki bi moral meje. »Mir«, ker se ni dal psovati z »narodnimi lenuhi in prodanci«. Še boljše je nika družbe sv. Cirila in Metoda, g. prošta Einspielerja, lastnika in izdajatelja »Mirovega«. Živio obrambna družba!

— **Sulterajnsko šolo** mislijo ustanoviti Nemci na Olincih pri Ljubljani, ker se jim sedaj toliko (!) otrok iz Olinc, Viča in Rožne doline potujči (!) na slovenski šoli na Viču.

— **Iz Radovljice.** K'notici »Slovenca« št. 269, z dne 24. novembra: »Zanimiv dan je imel zadnje soboto sodnik dr. Polec«, podajemo neko'ko pojasnila resnici na ljuho. — Vodja tukajšnjega glavarstva, g. Župnik, ni tožil g. Kunstelnja, gostilničarja v Radovljici, ampak državno pravništvo je dvignilo obtožbo proti Kunstelnju radi neke vloge na tukajšnje okrajno glavarstvo, v kateri se je imenovali urad žalil na nečuden način. Ako je torej gosp. Kunstelnj prišel v nesrečo, ima se za to zahvaliti svojemu somišljeniku g. Malliju.

— **Nova koncertna palača v Pulju.** — Stanovanjske razmere v Pulju. Iz Pulja se nam piše: Avstrijska akcijska družba »Riviera« sezidala je tu prekrasni hotel »Riviera«. Hotel nudi ptujcem vse mogoče udobnosti. Sedaj se pa bavi ista družba z načrtom sezidati poleg omenjenega hotela še koncertno palačo, v kateri se bo nahajal tudi velik oder za gledališke predstave. Tako bo v Pulju skrbjeno kmalu za vse one, ki imajo denarja v izobilju. — Vse drugače pa se skrbi za revne sloje. Pemanjkanje majhnih stanovanj je toliko, da so razni gospodarji porabili to prilžnost na naravnost oderuški način. Zvišali so stanarino kar za 50 do 60 odstotkov. Razmere so že take, da se stanovanj za eno sobo in kuhinjo že skoro ne dobi več izpod 40 kron. Vzrok temu je, ker se vojna mornarica vedno povečuje, ljudi prihajajo sem vedno več, zida pa se nič hiš z manjšimi stanovanji. Zidajo se pač palače za imovite, manj premožnih in revnih slojev se pa ne spomni ne mornarična uprava in še manj pa mestna občina. Če bo šlo še nekaj časa tako naprej, ne bo kazalo drugega, kakor postaviti krog krasnih velikih palač šotore, kateri bodo tudi manj premožnim nudili prepotrebno streho.

— **Umrl je v Prvačini Ivan Zorn**, star 94 let, oče č. g. Zorna.

— **Premovanje goveje živine** priredi deželni odbor kranjski v ponedeljek dne 29. t. m. v St. Rupertu na Dolenjskem. Premovalo se bode le sivega plemena bike, krave in junice. Pričetek premovanja ob 10. uri popoldne. Ob 3. uri popoldne je poučno predavanje o živinoreji. Predaval bode v društvenem domu g. dež. živinorejski nadzornik Legvart.

— **Iz šolske službe.** Dozdanji supletinji v Spodnji Šiški Serafina Hubad in Ema Schmidmayer sta nastavljeni kot začasni učiteljici. Upellava nerazdeljenega dopoldanskega pouka je dovoljena na trirazrednici v Iga vasi dotlej, da se šola razširi v štirirazrednico. Nerazdeljeni dopoldanski pouk je dovoljen tudi na petrazrednici v Mokronogu.

— **Tri hčerke ubile očeta.** Velikovaradinska policija je zaprla vse tri hčerke bogatega kmeta Olajša: Marijo, Julijo in Suzano, ker so spečega očeta s sekirami ubile. Olajš je bil brutalen človek in je s hčerkami zelo grdo ravnal.

— **Ustrelil se je 25. t. m. v Belovaru** odlični trgovec S. A. Dragoner. Bil je splošno spoštovan in priljubljen. Vzrok samoumoru so finančne težave, v katerih je ba je vsled velikih tatvin v njegovih zalozah zašel.

— **Umrl je v Zagrebu Ivan Benkovič**, častni meščan in bivši senator v 84. letu starosti. — Na otoku Hvaru pa je umrl pomorski kapitan dolge vožnje Ivan Derenčin, sin pokojnega zagrebškega odvetnika dr. M. Derenčina, star 35 let. Pokojnik je bil tudi duhovit pisatelj.

— **Hrvaški poslanec dr. P. Magdič** v Varaždinu ni pod policijskim nadzorstvom, kakor je poročal reški »Naš List«.

— **Liberalen dolenski župan** — in škofove bukvice. Mična dogodbica zadnjih dni. — Ne povemo, kdo in od kod je ta vaški župan, samo to odkrijemo, da ni izpod vinskih gor, ampak z drugega kota Dolenjske. Pač pa je on velmož, ki nase mnogo šteje in stavi, misleč, da so v njegovi glavi združene zmožnosti za kak v'jšji stol, kot je županov, preproste selske občine. Torej ta visokoleteči možakar — ali če mu prav rečemo »gospod« — neke dal prijatelj klerikalcev, zdaj pa liberalcev kakor e dolg in slok, se je prijel v Ljubljano po posebnem opravku. Hotel je dobiti v pest novi škofov zakonski katekizem, naj ga stane kolikorkoli. Pa ta reč ni šla tako lahko. Po bukvarnah in tiskarnah tega katekizma nikjer več ni bilo dobiti. Kar mu dobra misel v glavo priletela. Pomigne javnemu postroščku, stopi z njim na stran in ga zvedavo izpeljuje, bi se k'e kupile škofove bukvice. In — o! sreča — ta mu skrivnostno razodene, da jih ima njemu znan dijak ki jih utegne za čedno svotico prodati. Župan pritrdi in kmalu pritrese dijak dragoceni zaklad. Kupci

je v dveh besedah sklenjena, župan odrine 20 K, pa je lastnik zlatih bukvic. Vsi trije so neznansko veselili: župan redkih bukvic, dijak desetaka, postrešček lepe nagrade. O slavni župan, da ste vendar tako radovedni! Ko bi vi znali, kako so tudi vaši občani radovedni, kdaj boste tako potrebni in ob času volitev tolikrat obljubljeni vodovod izpeljali, sejme dobili, postajajo dolenske železnice v občini dosegle in jo z gladko cesto zvezali z vasmi. Kaj pa ste doslej občekoristnega naredili? Muhast možiček bi dejal: »Ano f...«

Ij Poročil se je g. Jožef Smalcelj iz Predgrada z gospico Lujizo Mihelič iz Čepana. Bilo srečno! — V rojanski cerkvi se je poročil g. Frančišek Kocijančič z gđno. Terezijo Rudež, načelnico tamonjske deželjske Marijine družbe. — Poročil se je nadučitelj v Rovtuh g. Fran Fiere z gđno. Tončko Kasteličevno, hčerko lesnega trgovca v Dol. Logatcu.

— **Socialnodemokratski rudarji** bodo s 1. aprilom (!) prihodnjega leta pričeli izdajati svoje socialno demokratsko glasilo »Rudar«.

— **Velik in splošni shod vseh c. kr. državnih slug** sklicuje podružnica Ljubljana I. avstrijskega društva državnih slug na dan 4. decembra t. l., ob 7. uri zvečer, v »Jugoslavski restavraciji« gosp. Stefana Berganta, Gosposke ulice. Enaki shodi se vrše na odredbo dunajskega društvenega središča po celi Avstriji na isti dan, z istim dnevnim redom in v istem pomenu. Shod je splošen in za vse sloje državnih slug enako namenjen. Vabi se tedaj vse državne slugе brez izjeme, če je certifikatist ali ne, če stalno ali pomožno nastavljen, če je član tega, drugega, ali nobenega društva. Gre se za bodočnost stanu in je pokazati s splošnim, obilnim nastopom solidarnost. Neznosna druginja, nevzdržljiv položaj pritiralci so do skrajnosti; tedaj je nujna odpomoč neobhodno potrebna! Tovariši, nastopite torej polnoštevilno, da bo učinek tem večji! Vsi na krov in delo v lastno prid! Kdor ni dobil vabila, smatra naj ta oklic za vabilo, ker vsled kratkega časa ni bilo moč posamično vabiti vsakega. I. avstrijsko društvo državnih slug, podružnica Ljubljana.

+ **Ponesrečena zrakoplovca.** Iz Reke se poroča, da so našli v bližini Ostravice, v občini Krasici, ponesrečen zrakoplov. Nedaleč od zrakoplova so našli dva človeka, mrtva, oba z razbito lobanjo. Po listinah, ki sta jih imela s seboj, so dognali, da sta člana nemškega zrakoplovnega društva (Luftschiffgesellschaft). Ponesrečenca sta arhitekt Hugon Franke iz Poznania in dr. Viljem Brenkmann iz Charlottenburga. Neka žena, ki je našla ponesrečenca in je obvestila o tem občinsko zastopstvo, trdi, da je eden izmed njiju še živ, ko ju je našla. — **Bržkone je to oni zrakoplov,** ki so ga opazili na Hrvaškem in so o njem poročali tudi hrvaški časopisi. Trupli ponesrečenih zrakoplovcov so prepeljali po komisijem ogledu v mrtvašnico na Krasici. — Zrakoplovca je presenetil v četrti velik vihar, ki je razsajal v kvarnerskem zalivu. Eden izmed obeh zrakoplovcov si je obvezal oči s črno ruto, kar dokazuje, da sta bila med viharjem prepričana o svoji nesreči. Zrakoplov je bržkone »Colma«, ki je v ponedeljek zvečer odpeljal iz Schmargendorfa pri Berlinu. Ponesrečeni dr. Brenkmann se je večkrat dvignil z zrakoplovom v zrak in izvršil daljša potovanja. Ponesrečeni zrakoplov je obsegal 2300 kubičnih metrov.

Stajerske novice.

š **Ptujsko žganje.** »Slovenec« od dne 25. novembra je pod tem naslovom poročal s Stajerskega: »Menda se nikjer na svetu ne popije toliko žganja kakor na Ptuju in ptujski okolici; zato pa tudi nikjer toliko zločinov in nesreč kakor tu.« — Na to odgovorja podpisani odbor: Veseli nas to spoznanje in javno priznanje; žalosti nas pa že dolgo časa, da se zoper to nič ne stori in da se na Stajerskem sploh kaže tako malo zanimanja za protialkoholni boj. Od nikoder ni prišlo nazaj toliko »Zlate dobe«, kakor ravno s Stajerskega. Če na Goriškem, kjer je tudi zelo vinorodna dežela, je bolje. Vsaj zoper žganje bi lahko nastopili, ako se za popolno abstinenco ne morete ogrevati. Saj žganje vinu samemu v škodo hodi. Ljudstvo okoli Ptuja se moralno in gmotno uničuje, in — nič se ne zgodi. Lavantinska sinoda ima krasno razpravo o alkoholizmu, katero bi podpisal vsak abstinenc; na prošnjo za dovoljenje ustanovitve družbe treznosti pa že celo leto — ni odgovora. Same lepe besede ne bodo nikogar osrečile. — Na opazko: »Gorje človeku, ki bi se drznil nastopiti proti alkoholni kugi na Ptuju«, pa odgovorjamo: Če si res tega ne upate, pokličite nas na pomoč; videti čemo, če si bomo upali nastopiti ali ne! — Odbor društva »Abstinenc«.

š **Zmaga.** Pri volitvah v cenilno komisijo za osebno-dohodninski davek za ptujsko okolico je v tretji skupini zmagal slovenski kandidat gosp. profesor Anton

Kolaric. Nemško politično društvo za ptujski okraj je razvilo strastno agitacijo.

Ljubljanske novice.

š **Velik ljudski družinski večer** poudom IV. vseslovenskega delavskega shoda se prične jutri točno ob 6. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«. Vhod samo skozi Frančiškansko ulico. Vstopnina za člane slovenske kršč. soc. delavske organizacije 30 vin., za nečlane 50 vin. Občinstvo naj v velikem številu prihiti na ta prijeten družinski večer!

Ij **S. K. S. Z.** ima v ponedeljek ob 8. uri zvečer odborovo sejo, katere naj se odborniki zanesljivo udeležijo.

Ij **Prvi dar za božičnico koroškim slovenskim otrokom** so poslale vrle naše delavke somišljenice iz tobačne tovarne. Na prvo notico v »Slovenca« so zbrale 16 K 24 vin. Tako so tudi to pot bile delavke prve pri narodnem delu! Čast in naj bi bile v lep vzgled premožnejšim našim somišljenicam!

š **Skučnja mešanega zbora »Ljubljane«** bo jutri ob 11. dopoldne za nastop zvečer.

Ij **Sijajen Miklavžev večer** priredi slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« v zvezi s slavnim telovadnim odsekom Orel v nedeljo, 5. decembra, ob 6. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«, na kar že sedaj opozarjamo stariše.

Ij **Šentpeterska Marijina družba** za moše in mladeniče ima v nedeljo, 28. t. m. občni zbor in volitev. V torek na god sv. Andreja ima ob 5. zjutraj sv. mašo za člane. Pri sv. maši poje mešani zbor šentpeterskega prosvetnega društva.

Ij **Črni vitez** se imenuje nova igra, ki se bo vprizorila jutri, v nedeljo 28. t. m. ob 6. uri zvečer v »Rokodelskem domu«. Romantični dogodki, iz dobe, ko so gospodovali vitezi, so podali snov za imenovano igro, ki bo brez dvoma splošno zanimala in gotovo privabila prijatelje katoliškega mladeniškega društva v »Rokodelski dom«.

Ij **Katoliško slovensko izobraževalno društvo** na Selu ima prihodnji četrtak, 2. decembra, predavanje pri dr. Jož. Oražmu na Selu. Predava gosp. dr. Jos. Jerše. — Notica v »Domoljubu« za predavanje je za en teden prepozna — naj bo s tem popravljen.

Ij **Prihodnji torek, 30. t. m.,** predava v S. K. S. Z. dr. Jerše, priljubljeni ljudski govornik. Prostor: »Uniona«, vhod Frančiškanske ulice, prostori S. K. S. Z.; začetak ob pol 8. uri zvečer. Tvarina bo silno zanimiva in ni dvoma, da naši somišljeniki v najobilnejšem številu prihitijo k temu predavanju!

Ij **Predavanje.** V sredo, 1. decembra, predava v »Leonovi družbi« Franc Terseglav. Vsebina: »Moderni in krščanski Kristus«. — Lokal: Knjižnica katol. tisk. društva v »Katoliški Tiskarni III. nadstropje. Začetek ob 6. uri zvečer.

Ij **Umrli** je gospa Tonsen rojena Tauscher, stara 81 let.

Ij **Nagloma umrl** je danes kotlarski mojster g. Schwingshakel. Zadel ga je kap.

Ij **Ostromezle dneve** smo dobili ta teden. Temperatura pada od dne do dne in je burja svet že tako ohladila, da smo morali seči že po zimskih suknjah, mošje z dežele pa prihajajo v mesto v gorkih kožuhih in polhovkah. Drevje je že ivnato in manjka nam še samo snega, pa bi škri-palo pod nogami, da bi bilo kaj. Danes ponoči se je vlegla taka megla po mestu in bližnji okolici, kakršne še to jesen nismo imeli in je včeraj mraz še posebno poostri. Po travnikih stoječa voda je tako zmrznila, da se otroci že drsajo. Se pač bližajo veseli božični prazniki, z njimi pa »beli mož« in običajen mraz.

Ij **Zasluzeno plačilo** je dobil včeraj pri deželinem sodišču znani nadležnež in alkoholik kleparski pomočnik Anton Kregar, rodem iz Ljubljane, pristojen v Dobrunje. Ko je dne 18. t. m. kolovratil po Dolenjski cesti in nadlegoval s kolodvora idočo občinstvo, ga je stražnik opozoril na dostojnost. Takoj pa se pomakne v Orlovo ulico ter s težkim kamnom grozi stražniku. Ta ga je slednjič s pomočjo nekega užitniškega paznika preobvladal in uklenil ter aretoval. Med potjo je obdajal varnostnega organa z najlepšimi psovskami in bil naposled z »zelenim vozom« prepeljan v »špehovko«. V vozu je med potjo tulil kakor zdivjan vol. Z ozirom na njegove predkazni in silovitosti je sodišče Kregarju prisodilo šest mesecev ječe.

Ij **Za poštnega praktikanta** je imenovan tehnik Josip Polak in abiturijent pomorske akademije R. Vidali.

Ij **Tvrdba Rudolf Miklauc** v Stritarjevih ulicah nas prosi pojasniti, da ni nikakoli, ne trgovski, ne v sorodstveni zvezi s tvrdko Ivan Miklauc (pri Cirilu in Metodu), ki je te dni napovedala konkurz. Trgovine tvrdke Rudolf Miklauc so: v Stritarjevi ulici, »pri škofu« na Pogačarjevem trgu in pri »Miklavcu« v Medenih ulicah.

Telefonska in brzojavna poročila.

VELIK USPEH DR. KOROŠCA.

Dunaj, Dr. Korošec je v parlamentu v svojem govoru zoper ostudne in neumne napade Markhlove pobil liberalno gonjo zoper ljubljanskega knezoškofa in zlasti krasno obrazložil delovanje dr. Krekovo, katerega liberalni Nemci ljuto napadajo. (Dr. Korošecov govor objavimo v celoti.) Velik del zbornice je Korošcu navdušeno ploskal in pritrjeval. Nemški liberalni petelini so se blamirali, kakor so se njih sorodniki na Slovenskem.

ŽUPNIK RUDOLF GREGORIČ UMRL.

Cerkije, 27. novembra. Č. g. Rudolf Gregorič, vpokojeni župnik v Lakovicah, je umrl 26. t. m. ob 8. uri zvečer. Pogreb bo v ponedeljek ob 9. uri dopoldne.

ODPOŠILJAVEC CIANKALIJA ČASTNIKOM GENERALNEGA ŠTABA PRIJET.

Dunaj, 27. novembra. Storilca strašnega atentata na častnike generalnega štaba so že pričeli. Zločinec je nadporočnik pešpolka št. 14, Adolf Hofrichter, v Lincu. Nadporočnika Hofrichterja so večeraj izročili vojaški oblasti. Hofrichter je bil dodeljen divizijskemu poveljstvu v Lincu. Pred absolviranjem vojne šole je bil poročnik v Sibiriji pri pešpolku št. 2, ko je dovršil vojno šolo, je prišel kot nadporočnik pešpolka št. 64 v Djur (Raab), nato k 18. diviziji v Mostar, ki jo je poveljeval iml. Weigel, od tod k prvi gorski brigadi v Mostar, v Lincu je še-le malo časa. Nadporočnik Hofrichter je oženjen, njegova žena ravnokar pričakuje veselega rodbinskega dogodka ter niti ne misli, kak strašen sum obtežuje njenega moža. Žena je sedaj pri svojih starših na Dunaju. Usodno škafjico je Hofrichter še pred 14. t. m. dal nekemu svojemu tovarišu, ki je ta važni obteževalni dokaz poslal generalnemu štabu. Pisma je Hofrichter prej v Lincu sestavil, se odpeljal na Dunaj ter jih oddal v poštnem okrožju Mittelgasse, potem je obiskal starše svoje žene ter se je še tisti večer vrnil v Linc. Policijski agentje so v Lincu dognali, da je Hofrichter v Lincu kupil pri odnotnih tvrdkah 10 škatlic, dočim je pozneje njegov sluga kupil še pet takih škatlic. Prodajali so z vsoto gotovostjo agnosirali nadporočnika Hofrichterja kot kupca. Ko je bil včeraj Hofrichter zaslišan pri vojaški oblasti, je policija v njegovem stanovanju in v uradu izvršila hišno preiskavo, ki je spravila na dan jako obtežljive stvari. V umivalni omari so našli skritih šest oblatov z rmenorjavimi praški. Ko je bil nadporočnik vprašan o teh praških, je dejal, da je to sredstvo, s katerim se psom prežene trakulje. . . V njegovem uradu so dobili še dve taki škatlici, kakršne so dobili častniki generalnega štaba. Adolf Hofrichter je bil sedaj šesti na vrsti za avanziranje in je hotel s ciankalijem odstraniti 10 častnikov, ki so bili pred njim. Ko so nadporočnika zaprili, ni kazal niti najmanjšega razburjenja ter ni niti z očesom trenil. Nekdo, ki je bil pri aretaciji navzoč, poroča, da je nadporočnik pravi mojster pretvarjanja in ima veliko energijo. Ko ga je vojaški auditor Schmidt izpraševal, je dosledno vso krivdo tajil. Pri konfrontaciji s prodajalko pa je moral priznati, da je kupil pri njej škatljice, v katere je djal strup. Pisava na škatljicah je identična s pisavo na kuvertih, ki so jih dobili častniki. Ves čas pri zasliševanju, ki je trajalo do 2. ure zjutraj, je bil nadporočnik izredno mrzel, kakor bi nič ne bilo. Vsi prodajalci, trgovci in drogist, ki so imeli priliko, ga agnosirati, pravijo, da je kljub njihovemu odločnemu agnosiranju, da je res on kupec, ohranil najmirnejšo kri ter da je izjavljal, da on ni storilec, ker ni imel nobenega motiva za tako dejanje in bi bil v maju leta 1910. itak postal stotnik v generalnem štabu. Fml. Weigel je nato dal nadporočnika z eskorto častnikov odpeljati z vozom v garnizijske zapore, kjer nadporočnika Hofrichterja ves čas straži profos. Predno je bil Hofrichter odpeljan v zapore, je izjavil, da so se le slučajna naključja strnila v tako zvezo, da pada nanj sum, da bi se bil takoj, ko je bil poklican k zaslišanju ustretil, ako bi bil kriv. Hofrichterja so pričeli kot storilca sumiti, ker je bil v usodnih dneh na šestdesetmurni dopustu, nakar so dognali, da se je takrat mudil na Dunaju, dasi je kot svoje bivališče na dopustu vojaški oblasti javil druge kraje.

VOJSKA V MAROKU KONČANA.

Madrid, 27. novembra. Vojni minister je izjavil, da je vojsko v Melilli smatrati za končano, ker sovražnik v zadnjih utrdbah ni kazal nobenega odpora.

TISZA BODOČI MINISTER?

Dunaj, 27. novembra. Danes popoldne sprejme cesar grofa Tiszo in Wekerla. Baje hoče cesar Tiszi poveriti vodstvo vlade, da razvozlja ogrske razmere. Ni pa gotovo, ali bo Tisza ta posel sprejel. V vseh krogih vlada velika napetost, kaj bo današnja avdijsenja prinesla.

GROZNA NESREČA Z ACETYLENOM.

Monakovo, 27. novembra. V Oettingu pri Nördlingu je eksplodirala v kleti restavracije »Goldstein« naprava za proizvodnjo acetylena v svrhu razsvetljave gledališkega odra. Ključavničarskega mojstra Geblerja in gostilničarja Korba, ki sta bila ta čas v kleti, je grozovito razmesarilo in sta bila na mestu mrtva. Kaj je bil vzrok eksplozije, ni znano.

VOJAKA PRETEPLA PODMARŠALA.

Pariz, 27. novembra. V Carcasone Lourde sta dva vojaka dejansko napadla na cesti podmaršala Du Camper, poveljnika 19. dragonskega polka. Ko je častnik priklical nekega stražnika na pomoč, sta vojaka pobegnili, a so ju kmalu ujeli. Na poti k straži pa je zopet ušel eden napadalcev in ga doslej še niso ujeli.

Vsi potrebujemo od časa do časa krepih sredstev, kajti delo slabi telo. Izvrstno krepihno sredstvo je »Scottova emulzija«, napravljena iz ribjega olja, ki pa ima vendar prijeten okus in jo zamore tudi slabotni želodec prebaviti. Scottova emulzija se dobi v vseh lekarnah.

Pomanjkljiva prebava je vzrok skoro vsem boleznim. Za stalno uravnavo prebave izborna služba odlični dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragner-ja, c. in kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej več v oglasu.

Brzoparilniki za krmo »Alia«. Tvrdba Alfa Separator na Dunaju, koja se vedno trudi izumiti nove kmetijske stroje, pričela se je zadnji čas pečati tudi z izdelovanjem brzoparilnikov za krmo, s kojimi se zamore kuhati krmo samo s parom. Krma z vodo sploh ne pride v dotiko ter zadobi vsled tega znatno večjo redilno vrednost, za pokladanje določeni pridelki gredo živini veliko bolj v slast. Opozorjamo na današnji inserat ter nabavo te prekoristne naprave vsakemu kmetovalcu najtopleje priporočamo.

Domače slovenske tvrdke

Posojilnice.

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice, sprejema branilne vloge in daje posojila, Dunajska cesta št. 18.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19. Glej inserat.

Razne tvrdke.

Jager Toni, trgovina ročnih del, Židovske ul. 5.

Kolimann Fran, zaloga porcelana in steklenine Mestni trg.

Josip Košmerl prva jugoslovanska tvornica drož priporoča svoje izborne droži (kvas).

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotožva.

Mencinger T., trgovina s spec. blagom in delikatesami, Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Obrtno pomožno društvo Kongresni trg št. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Treo Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

Zorec Franc, trgovina z meš. blagom, manufakturo, potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 25.

Žibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Gospodarsko društvo

v Bermu, pošta Pazin, (Istra), posreduje brezplačno pri prodaji svojih udov. Cena je nizka. Vine je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. (2983 1)

Lepo stanovanje

celo prvo nadstropje »Vila Minka« Rožna dolina I. ulica, št. 237 se takoj ali pa s 1. februarjem odda. Cena 400 kron na leto. 3188 4-1

v Kamniku z meščansko pravico do gozda meščanske korporacije se proda. Pogoji so polizvedeti pri gospodu Alojziju Skofic, posestniku v Sv. Vidu pošta Lukovica, Gorenjsko. 3280 3-1

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Spominjajte se z darovi „Rokodelskega Doma“ v Ljubljani!

3284 1-1

Rodbini Schwingshaki-Zalta in Oroszy javljata vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prežujočo vest, o nenadni smrti svojega brata, svaka in strica, gospoda

Alfreda Schwingshaki

kočarja in hišnega posestnika

ki je danes dne 27. novembra ob 6. uri zjutraj nenadoma umrl v 33. letu svoje dobe.

Pogreb se vrši v ponedeljek dne 29. novembra ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Kolodvorske ulice št. 28 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra.

Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, dne 27. nov. 1909.

3283

Cerkveno predstojništvo v Lahovičah naznanja potrditi srčno žalostno vest, da je pričastil gospod

Rudolf Gregorič

župnik v začasnem pokoju

po dolgi, mučni bolezni v starosti 42 let, večkrat previden s svetimi zakramenti, dne 26. novembra 1909 ob 8. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnega bude v ponedeljek, dne 29. novembra ob 9. uri popoldne na lahovsko pokopališče.

Lahoviče, 27. nov. 1909

Jožef Bugar

cerkveni ključar

Dva konja

dobra tekača, ter polpokrit VOZ in voz za tovore ter dvojna OPRAVA, se ceno proda pri I. Grobelniku, Ljubljana. 3278 1

Deklica pošt nih staršev, stara 15 let, zmehna pisave in računstva, želi kot

učenka

vstopiti v kako trgovino z mešanim blagom. Naslov 3 62 pove upravnistvo tega lista. 2-1

Takoj se sprejme dobro izurjena

prodajalka

ki govori oba deželna jezika. Služba se nastopi takoj. Ponudbe s sliko na upravo tega lista pod šifro »Koroško«. 3282 1

Kašelj

Kaiserjeve

5500 notarijsko potrjenih spričeval o dobri kakovosti. Zavoj 20 in 40 vin, škaticca 60 vin. dobivajo se v Ljubljani: Lekarna pri »Orlu«, Rih. Sušnik, deželna lekarna pri »Marji Pomagaj« M. Leustek; Ubald pl. Trnkoczy, G. Piccoli, pri »Kroni« A. Bohinc; I. Gjurič, Metlika, A. Roblek, Radovljica, D. Pirč, Idrija, H. Brili, Litija, E. Burdich, Sk. Loka, H. Roblek, Trzin, K. Andrianič in I. Bergmann, Novomesto, K. Savnik, Kranj, J. Močnik, Kamnik, C. Huss, Vipava.

VINSKE SODE

z hrastovega lesa, nekoliko rabljene, zdrave, močne

od litrov 56/65

100/120

200/220

600/800

nadalje 8 komadov prav močnih, zdravih hrastovih sodov z vrtaticami v obsegu hlt. 36, 36, 39, 39, 40, 46, 42 in 50 ima naprodaj po primerno nizki ceni 295 119-1

tvrdka M. Rosner & Co, Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne.

Nedosežno ceno, nedosežno dobro in solidno!

Izredno ugodna nakupna prilika za kupcevalce, razpoložljive tudi privatnim, posebno pripravno za božični nakup.

Kup A 30 do 35 metrov **K 11-80**

sortirano, in sicer flanel za srajce, barhent, Pepita dela'n, krizet za spodnja krila, modrotisk za kuhinjske predpasnike in domačo obleko, oksford za srajce, kanefas.

Kup B 30 do 35 metrov **K 14-50**

sortirano, in sicer 110 cm široko blago za obleko (najmanj 5 m) 80 cm cešnja, šlesko platno, velurna flanela, oksford za turiste, kan fas, delain in barhent za obleke.

Kup C 30 do 35 metrov **K 15-50**

sortirano, in sicer velurna flanela, barhent, ka'mir, franc. atlasov barhent in najmočnejši cešr s svilnatimi efekti.

Kup D 25 metrov **K 16-50**

110 cm široko blago za obleke »Pepita« za 5 popolnih oblek

Kup E 25 metrov **K 16-50**

120 cm širok damastni kanefas, cvetlični vzorci in ornamenti in 120 cm širok kanefas znamka »Gut bürgerlich«.

Kup F 30 do 35 metrov **K 15-50**

najfinije beljeno, izredno voljno platno »Edelweiss«, oblastveno varovano, tudi ob najmočnejšem pranju s klorom nepokončljiv.

Kup G 6 rjuh brez siva **K 10-80**

200 cm dolgi, 150 cm široki iz najmočnejšega izredno stanovitnega usnjatega platna.

Kup H 6 rjuh brez siva **K 15-50**

235 cm dolgi, 150 cm široki, zajamčeno najzlahtnejša platnina, moja predobro znana znamka »Jekleno platno«.

Kup I 120 cm dolgi, 150 cm široki, prekrasen secesijski vzorec, popolnoma bela, gostovita čistoplatnena kakovost 60/110. **K 8-50**

Kup J 120 cm dolgi, 150 cm široki, prekrasen secesijski vzorec, popolnoma bela, gostovita čistoplatnena kakovost 60/110. **K 12-50**

Kup K garnitura brokatnega damasta, belega to je 18 m, 120 cm široki, za dve kompletni preobleki, najmodernejši vzorec. **K 1-20**

Kup L garnitura francoskega fularnega damasta najfiniješ svinata kakovost, 9 m 90 cm široki, za blazinice, 8 m 40 cm, 135 cm za gornje postelje (za 2 kompletni posteljni preobleki). **K 2-40**

Kup M 15 m 180 cm šir. sifona (Kappen-Chiffon) znamka S **K 21-50**

Vse izborna, brezilona kakovost, za najsolidnejšo izvršitev jamči moj dolgoletni sloves.

Posilja se po povzetju.

ZA NEUGAJAJOČE SE ZNESEK TAKOJ VENE.

Vzorci vseh mojih izdelkov po tovarniških cenah pošljem vsakomur poštne prosto.

Tkalnica za platno R. HÖRNER, NACHOD, (Češko).

Darila za Miklavža.

Velika zaloga Miklavžev in parkljev

kakor tudi

raznih predmetov za okrašenje božičnih drevesc

finega domačega in tuorniškega izdelka.

Nadalje se priporočam slavnemu p. n. občinstvu za naročila raznih najfinijih ort in vsakovrstnega okrasnega peciva. — Fino desertno mandlovo pecivo, kakor tudi okusno pecivo različnih drugih vrst za čaj. Cena kg 4 K 0 vin. V zalogi imam različnih desertnih in čokoladnih bonbonov ter postrezam tudi s finimi desertnimi vini in raznimi likerji. 6-1

Finl turinski pelinkovec.

Vsek dan sveže medene, orehove, rozinove potice, šartelj, pince in drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

= V kavarni =

se dobiva vsaki čas

črna in fina bela kava ter izboren čaj itd. itd.

Jak. Zalaznik
slastičarna, kavarna, pekarija.

Stari trg št. 21

Podpisani naznanjam kot varuh nedoletnih otrok pokojnega gospoda Karola Floriana, da sem dal v najem

knjižno in trgovino s papirjem

Karel Florian

v Kranju

„Katoliškemu tiskovnemu društvu v Ljubljani.“

To društvo je kupilo zalogo, ni pa prezele nobenih tirjatev in nobenih obveznosti. Kdor ima torej do označene trgovine se kake zahteve, naj predloži podpisnemu račun najpozneje do 15. decembra t. l.; na zakasnele objave se ne bom mogel ozirati.

3279 1-1 Tomo Pavšlar, Kranj.

Louski pes

prepeličar se po ugodni ceni

proda. Ponudbe R. R. 111 poste

rest nte, ljubljana. 3271 3-1

Dve hiši

se prodasta. Poizve se na Trnovskem prisanu št. 14, Ljubljana. 1687 13.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici si usojam uljudno naznaniti, da sem odstopil svoj

pogrebni zavod

ter zalogo potrebščin za mrliške odre in pogrebe novoustanovljeni tvrdki

Ant. & Iv. Rojina

Zahvaljuje se za zaupanje, ki se mi je v tako obilni meri izkazovalo z vseh strani, priporočam najtopleje svoja naslednika v tej obrti in prosim, da se jima naklanja enakozaupanje.

Velespoštovanjem

Fran Vidali.

Opiraje se na predstoječe naznanilo gospoda Franc Vidali-ja se usojava uljudno javiti velen. občinstvu v Ljubljani in okolici, da bodeva pod tvrdko

Ant. & Iv. Rojina

nespremenjeno nadalje vodila

pogrebni zavod

ter zalogo potrebščin za mrliške odre in pogrebe v Prešernovi ulici ter da bova skušala vselej v vsakem oziru ustreči željam in zahtevam velenjenih naročnikov.

Z odl. spoštovanjem

3277 2-1

Ant. & Iv. Rojina.

Podružnice
Spiljet, Celovec

- In Trst -

- Bežniška glavica -

K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeva ulica 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih

1/2%

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spiljet, Celovec

- In Trst -

- Rezervni fond -

K 300.000.

Kranjska trgovsko-obrtna razstava.

V včerajšnji seji kranjske trgovsko-obrtnice zbornice v Ljubljani je član kluba S. L. S., g. Kregar, v daljšem, temeljitim in za našo obrt velepomembnem govoru utemeljeval potrebo trgovsko-obrtnice razstave, ki naj jo priredi kranjska dežela. Najprej je povdarjal gospodarskokulturni pomen take razstave za našo deželo, ker bi se povzdignil ugled našega obrta in naše trgovine, bi dobili novih odjemalcev in novih trgov, privabili v Ljubljano tujce in dali svetu priliko, da se seznani s kranjsko obrtjo, ki je v mnogih strokah visoko razvita, a pre malo znana. Nato se je govornik obširno bavil z dosežanji svetovnimi razstavami, najdeli pa s svetovno razstavo v Lüttichu leta 1905. Razložil je podrobno, kakšne so bile predpriprave za to razstavo, ki se je zamislila že leta 1897 in opisoval organizacijo ter razdelbo dela pripravljalne komisije. Dokazoval je, da bi v malem obsegu bilo tudi pri nas mogoče po teh principih prirediti kaj, kar bi bilo v čast kranjske dežele in velikega gospodarskega pomena. Omenja graško Herbstmesse in kako bodo tudi v Zagrebu morebiti že prihodnje leto nekaj podobnega polzkusili. K tej razstavi bo treba na vsak način pritegniti tudi tuje industrialce, ki izdelujejo stroje za obrtništvo. Nato preide govornik na septemberske dogodke in neustrašeno, kakor je njegova navada, biča kričanje, ki so ga takrat upirjali izvestni elementi. Izdal so parolo »Svoji k svojim!«, a ta parola se ni udeležila, marveč je le običajna v grlu nekaterih! (Odobranje.) Nemci so se te parole oprijeli in so svoje trgovce in obrtnike dobro podprli, slovenski obrtniki pa danes bridko tožijo, da so od septemberskih dogodkov imeli le veliko škodo. Govornik pravi, da ima na razpolago njihova imena in da med obrtniki in trgovci v tem oziru ni razlike strankarskega mišljenja. Danes kupujejo Slovenke, in sicer tiste, ki so najbolj na svoje narodno srce trkale, pri Nemcih tako kakor so prej! (Odobranje.) In tudi iz tega stališča je razstava potrebna, da se popravič od nezrelih elementov uprizorjene septemberske oslarije. (Odobranje.) Potem govornik osvetljuje pomen, ki bi ga razsta-

va imela za kmetištvo, zlasti zaradi kmetijskih strojev in orodja. Omenja, da bo treba delovati v soglasju z deželnimi in državnimi faktori in konča svoj govor med splošnim velikim odobravanjem: S tako prireditvijo bomo Slovenci pokazali, da smo kulturni narod! — Predsednik g. Lenarčič in zbornični svetnik gosp. Knez izjavljata, da se v imenu narodnonaprednega kluba predlogu g. Kregarja pridružujeta. Nato se soglasno sprejme Kregarjev predlog, da se izvoli pripravljalna komisija za razstavo, in sicer Lenarčič, Hribar, Rohrmann od narodnonapredne, Ložar in Kregar od S. L. S. in Pammer od nemške stranke. Prav tako se sprejme Kregarjev predlog, da se v pripravljalne svrhe dovoli 2000 K.

× × ×

Liberalna manjšina v trgovski zbornici se je že popolnoma udala v svojo usodo. Včeraj so liberalci v zbornici zopet propadli, pa ni bilo zato nič šuma in so ostali vsi dobri prijatelji, le g. Rohrmann je igral viteza, ki drži visoko bandero, četudi vse okoli njega popade. Šlo se je namreč za 2000 K, ki jih je odsek iz proračuna za leto 1910 črtal in ki so bili v prvotnem proračunu namenjeni za višjo trgovsko šolo. Člani S. L. S. pa so sklenili, da se teh 2000 K lahko najbolj pametno uporabi in sicer za pripravljalna dela za komisijo, ki naj se izvoli v svrhu priprav za prvo kranjsko obrtno-trgovsko razstavo, ker 2000 K za višjo trgovsko šolo v Ljubljani ima pomen le na papirju. G. Rohrmann je pa v včerajšnji seji predlagal, da se 2000 kron za višjo trgovsko šolo zopet postavi v proračun in se je pri tem tako daleč zaletel, da je govoril o »silno nizkemu nivoju, na katerem stojimo Slovenci!« — Člani S. L. S. so burno zopet protestirali. G. Rohrmann pa je zahteval polnensko glasovanje. Član nemškega kluba Pammer je izjavil, da glasuje zoper Rohrmannov predlog, in sicer kot član opozicije, ki je bila pri sestavi predsedstva od liberalcev ignorirana, dasi je opozicija faktično v večini. Pri glasovanju po imenih Rohrmannov predlog pade, in sicer z 11 proti 8 glasovom. Za zastopnika za obrtnonadaljevalno šolo v Metliki je bil izvoljen Franc Prus, kandidat kluba S. L. S. — Liberalci so se svoje manjšine v trgovski zbornici včeraj prav globoko za-

vedli. Njihove gloriole je na vseh koncih in krajih konec, odkar ni več zveze z Nemci...

Drugi predlogi.

V trgovski zbornici so se v včerajšnji seji sprejeli še sledeči predlogi: g. Pavšlarja glede podzavljenja kranjske pošte, g. Hainerja glede razširjenja loškega in g. Fürsagerja glede razširjenja radovljiškega skladišča na železniški postaji ter g. Pammerja zoper nameravani monopol na vžgalice in istega gospoda predlog, da se izreče vladi obžalovanje, da se ni uprila povišanju južnoželezniških tarifov in od nje zahteva, da ti tarifi po letu 1910 res prenehajo. — Sprejet je bil tudi zbornični proračun za leto 1910. Vsa potrebščina znaša 58.716 K, za 1208 K manj kot leta 1909. V pokritje potrebščine naj služi poleg letošnjega blagajničnega ostanka zbornična doklada v dosežani meri 5 odstotkov na prizadete državne davke. — Sprejele so se tudi različne subvencije.

Pred roštvom

otrokovim najde mlada mati s SCOTT-ovo EMULZIJO novo moč in z novo močjo svežost življenja. Izredno nagel in vpešen učinek iznenadi in oveseli.

Scott-ova emulzija

je lahko prebavna in prijetnega okusa. Poskus Vas prepriča, kako je Scott-ova emulzija primerna ravno za ta slučaj.

Scott-ova emulzija

odpravlja utrujenost pri hranenju, pomnoži hrano in napravi dojenčka čvrstega in zdravega. Scott-ova emulzija velja za neprekosno vzor-emulzijo.

Cena izvirni steklenici 2-50 K. Dobiva se v vseh lekarnah.

Posteljno vlago

odstrani zamašeno takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata navedeti. Knjižico pošlje zastoj: **Zavod „Sanitas“** Velburg P 347 Bavarsko. 2843 1

Božič 1909!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrne prirojila, oddati vso svojo zalogo zopet proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalogo. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13-80 in sicer:

- 6 kom. najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebr. vilice iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavinskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrno zajemalico za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebr. zajemalico za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čaše za podklado;
- 2 kom. elegantnih namiznih svetilkov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinjša sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13-80.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80 — ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni K 13-80. Američansko pat. srebr. je znano, je skozlasko bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najbolji dokaz, da je iz neraztrajne kovine, izločim iz pohval, pisem: Bil sem s pošiljateljico krajne garanture jako zadovoljen. Ljubljana, Otočar Bartsch, c. kr. stolnik v 27. pešpolku. — S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru. — Ker je vaša garantura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. Sent Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik. — S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Mihael Kovčević, ravnatelj pomočnikov uradov dež. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo, 22. oktobra 1904.

božično in novoletno darilo. kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v **A. Hirschberg-a**

ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga

na Dunaji II., Rembrandtstrasse 19 S. L. Telefon 14597

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vplače. — Čistilni prašek za njo 20 vin. — Pristno le z zdrav. natisnjeno varstveno znamko (zdrav. kovina). — Izločim iz pohval, pisem: Bil sem s pošiljateljico krajne garanture jako zadovoljen. Ljubljana, Otočar Bartsch, c. kr. stolnik v 27. pešpolku. — S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru. — Ker je vaša garantura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. Sent Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik. — S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Mihael Kovčević, ravnatelj pomočnikov uradov dež. pri vladi v Sarajevu. Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Podpisani župni urad razpisuje službo

organista in cerkvenika

do 1. januarja 1910. 3272 2-1

Župni urad Preska, 25. novembra 1909.

Češki briketi,

niso najcenejši, ampak kurjava z istimi pride najcenejša. 6000 kalorij, samo 4% pepela, nerazpadljivi, kurjava kakor z navadnim premogom, brez vsakih komplikacij. 1000 komadov za K 16 priporočila samozaložnik J. Paulin, Ljubljana, Nova ul. 3. Kurite peči le s češkimi briketi! 2972 6

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Wallace-Podravski, Ben-Hur. Roman iz časov Kristusovih. Vez. 4 K 50 v.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Londonska povest. 60 v.
2. zvezek: Dostál, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. 60 v.
3. zvezek: Sienkiewicz, Jernaž Zmagovač. Povest. — Achleitner, Med plazovi. 60 v.
4. zvezek: Detela dr., Malo življenje. Povest. 1 K, vez. v platno 1 K 60 v.
5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573. 1 K 60 v, v platno vez. 2 K 60 v.
6. zvezek: Flinžgar, Gozdarjev sin. Povest. 20 v.
7. zvezek: Detela dr., Prihajač. Povest. 90 v, vez. v platno 1 K 70 v.
8. zvezek: Pasleglavci. Zgodovinska povest iz Kristusove legende. 2 K 20 v, vezana v platno 3 K 20 v.

Spilmanove povesti:

1. zvezek: Ljubite svoje sovražnike! Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis. 40 v, karton 60 v.
2. zvezek: Maron, krščanski deček iz Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. 40 v, karton 60 v.
3. zvezek: Marijina otroka. Povest iz kavkaških gor. 40 v, karton 60 v.
4. zvezek: Praški Judek. Povest. II. natis. 40 v, karton 60 v.
5. zvezek: Ujetnik morskoga roparja. Povest. 40 v, karton 60 v.
6. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza. Povest. 40 v, karton 60 v.
7. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. 60 v, karton 80 v.
8. zvezek: Tri indijanske povesti. 60 v, karton 80 v.
9. zvezek: Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. 60 v, karton 80 v.
10. zvezek: Zvesti sin. Povest za vlade A. E. barja Velikega. 40 v, karton 60 v.
11. zvezek: Rdeča in bela vrtulca. 40 v, karton 60 v.
12. zvezek: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji. 60 v, karton 80 v.
13. zvezek: Boj in zmag. Povest iz Anama. 60 v, karton 80 v.
14. zvezek: Prisega huronskega glavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. 60 v, karton 80 v.
15. zvezek: Angel snžnev. Brazilska povest. 40 v, karton 60 v.

16. zvezek: Zlatokopi. Povest iz misijonskega potovanja po Alaski. 60 v, karton 80 v.

17. zvezek: Prviš med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo. 60 v, karton 80 v.
18. zvezek: Preganjanje indijskih misijonarjev. 60 v, karton 80 v.
19. zvezek: Mlada mornarja. 60 v, karton 80 v.

Jurčičevi zbrani spisi:

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravilice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesenska noč med slovenskimi polharji. Črtice iz življenja slovenskega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz moglega življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbna Smukova ženitev. Humoriistična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tilhošec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojine. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetijskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V volni krajini. Povest.
6. zvezek: I. Sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčja pečena. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankovci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
9. zvezek: I. Doktor Zober. Izviran roman. — II. Med dvema stoloma. Izviran roman.
11. zvezek: I. Tugomer. Tragedija. — II. Berite Novice! Vesela igra. — III. Veronika Deseniška. Tragedija. — IV. Pri-povedne pesmi.

Cena: broširano á 1 K 20 v, elegantno vezano á 2 K.

Andrejčkovega Jožeta spisi:

1. zvezek: Črtice iz življenja na kmetih. 30 v.
 2. zvezek: Matevž Klander — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polja. — Grgeč Kolčecina. 30 v.
 3. zvezek: Amerika, ali povsod dobro — doma najbolje. 30 v.
 4. zvezek: Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi — Spomin na Dubrovnik. — Damberški zvon. 90 v.
 5. zvezek: Žalost in veselje. 30 v.
 6. zvezek: Nekaj iz ruske zgodovine. — Volniška republika zaporoških kozakov. 30 v.
 7. zvezek: Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. 30 v.
 8. zvezek: Emanek, lovčev sin. — Berač. 30 v.
- Košvar, Mlinarjev Janez. Slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. Povest. 80 v.**
- Cigler, Detelica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih volakov. 60 v.**
- Kortenica, koroška deklica. Povest. 60 v.**
- Kržič, Angležek, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Tečaj II. — XV. kart. á 1 K.**
- Vrtec. Casopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35,**

Velika zaloga juvelov, zlatnine, srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami
ter zapriseženi sodnijski
cenilec. 195 52-1

Ljubljana, Welfove ulice šte. 3.

Telefon 177.

L. Tomažič
zaloga piva

v Spodnji Siški pri Ljubljani.

Gospodom gostilničarjem in
p. n. slavnemu občinstvu
priporočam

**zagrebačko in
češko pivo**

Stambilije

vseh vrst za urade,

društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6.

Ceniki franko. 3450 52 1

Ustanovljeno 1862. Telefon 584.

RUDOLF GEBURTY, DUNAJ

C. IN KR. DVORNI MASINIST
VII. Kaiserstrasse šte. 71, vogal Burggasse.

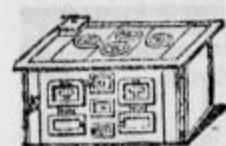
največja in najbogatejša zaloga vseh vrst

kurilnih peči posebno finih v vseh barvah, v
peči za reguliranje (Füllöfen) od 15 K višje,

peči za trajno kurjavo za premog

OGNJIŠČA, ŠTEDIHIRI, STROJNI ŠTEDIHIRI

v vseh velikostih

železne peči s pečnicami
za dve ali tri sobe

peči in kamini za piln.

Ceniki zastoj in
franko. 2442

Kdor je siv, izgleda star.

Izborno, z jamčeno neškodljivo barvilo za lase in brado sta
1. Vitek-ov „Immerjung“, rdečk. rjavine in črne barve.
Barva lakoj in trpežna, v kart. K 4. — Ti barvili
2. Vitek-ov „Nurcin“, enojna steklenica K 1. — Ti barvili
sta tisočkrat preizkušeni. Edino pristni iz kem. laboratorija

FR. VITEK & Co. PRAGA. 1934

Vitek-ov „Immerjung“

Vitek-ov „Immerjung“

Pred uporabo.

Po uporabi.

Zahtevajte le Vitkov izdelke in odklanj. odločno vse drugo.
Dobi se pri: Ant. Kancu, T. Meningerju, Ljubljana.

Dragotin Majce

čevljarški mojster
Ljubljana, Radeckega cesta 2

Priporočam se velečastiti duhovščini
in slav. občinstvu v mestu in na deželi
v obila naročila. Izgotavljam natančno
po meri ter isto ohranjam za prihodnja
naročila. Obnovitev naročila zadostuje
po dopisnici. Na željo pridem tudi na
dom. Cene zmerni Postrežba točna!
3292

= Fotografski umetni zavod =
Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice šte. 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih
naročil kakor: povečevanje, reproduciranje, foto-
grafiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

— Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —

Glogowski & Komp.

c. in kr. dvorna založnika

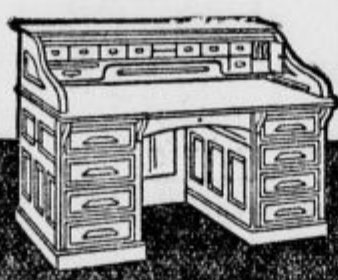
Dunaj I, Franz-Josefs-Kai 15 in 17

454 34-1

priporočata

Praktično
in
priročno.

Remington-samopisnice
(pisalne stroje) model X. in XI.

kakor tudi pisarniške po-
trebščine, pohištvo, n. pr.

amerikanske pisalne mize

ki so izredno praktične
:: za porabo. ::

Prospekte zastoj in poštne prosto.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“

BREMENA

NEW-YORK ::

s cesarskimi brzoparniki
:: Kronprinzessin Cäcilie ::
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
:: helm der Große. ::

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
denega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, rečna in solidna.

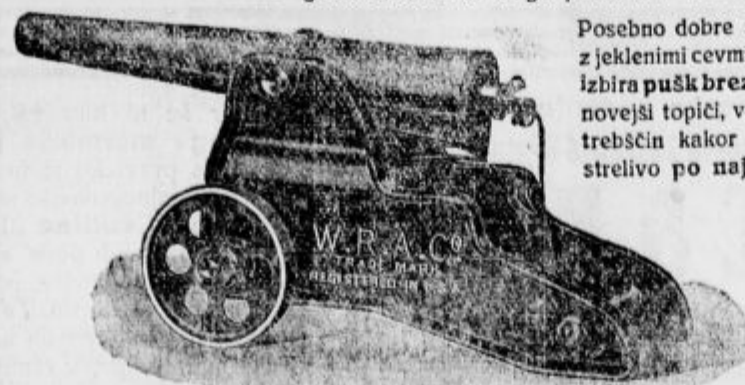
Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

FR. ŠEVČIK,

puškar v Ljubljani
Židovska ulica št. 8

priporočam svojo veliko zalogo najnovejših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi
belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi
glede strela vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške
z jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika
izbira pušk brez petelinov (Hammerless). Naj-
novejši topič, velika zaloga vseh lovskih po-
trebščin kakor tudi potrebščin za ribiče,
strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

Popravila izvršujem naj-
ceneje, točno in zanesljivo
v lastni delavnici. Od zunej
naročenostvari odpošiljam
s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastoj
in poštne proste.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivnega skubljenega perja K 2, polbelega K 2-80,
belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8,
sivega pulka K 8, belega K 10, pranskega pulka K 12, od
5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napol-
njene, iz zelo
gostega jakega trpežnega rdečega, modrega, belega ali
rumenega inel-anking-blaža, 1 pernica vel. 180x116
cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jeko
lepim mehkim perjem K 16, s polpukom K 20, s pukom
K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; vzglavnica K 3,
K 3-50, K 4. — Pernice 180x140 cm velike K 13, 15, 20;
vzglavnica 90x70 ali 80x80 cm K 4-50, 5-50, 5-50. Spod.
pernica iz gradla 180x116 cm K 13-15, 15-15 — razpoložljiva
proti povzetju pošta, prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1010, Češki les.
Za neplačilo denar nazaj ali se blago zamenja. —
Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekeh in vsem drugem
F 716 posteljnem blagu zastoj in pošt. prosto. 52-1

Stoj prijatelj!

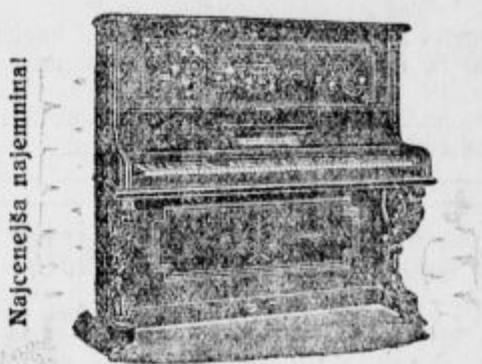
1068 Preden kupiš ali izposodiš

klavir ali harmonij

potrudi se še k rodoljubu, edini narodni tvrdki

ALFONZ BREZNIK Gradišče 11
(mestna hiša)

Prepričaj se o blagopisnosti in najtrpežnejši konstrukciji
mojih instrumentov iz prvovrstnih najboljših tvornic.

Najcenejša najemnina

Jamstvo deset let

Kot strokovnjak in učitelj Glasbene Matice in zapriseženi
izvedenec c. kr. deželne sodnije jamčin za vsak instrument,
ki sem ga preizkusil sam.

Prodaja proti ceniku z izrednim popustom
tudi na najmanjše obroke brez zadatja

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj **A. REPIČ**,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 1810 52-1

Perje za postelje in puh

3092 priporočam po najnižjih cenah 52-1

F. HITI pred Skofijo 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Priporočam se:

Hotel pri Maliču

(nasproti glavne pošte) v najprometnejši legi
mesta. — Sobe za tujece od 1-20 K naprej.

restavracija v hiši.

Oddajajo se tudi mesečne sobe po zni-
žani ceni. 484 52-1

Motorje najboljšega
sistema,
mline in stiskalnice
za grozdje in sadje.

**Železne blagajne,
stavbene potrebščine**

in vso
drugo železnino

dobavlja po najnižjih
cenah slovenska vele-
trgovina z železnino
Fr. Stupica
v Ljubljani, Marije
Terezije cesta šte. 1.

Telefon št. 12017.

Osrednja banka čeških hranilnic

Telefon št. 12017.

Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22. — (Ustredni banka českých spořitelén) — Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22.
Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/4%. — Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev. — Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.
Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/4% upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obilgacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000 K
Telegrami: „Sporobanka“.
Deponiranje kavcij in
vadij raznih vrst :
Eskont menjic samo
: denarnih zavodov :
Bankovne informacije
: in svete brezplačno :

Prostovoljna dražba Pintarjeve gostilne v Kandiji

s hišo št. 7 in gospodarskimi poslopji, vrtom, kegljiščem in mesnico se vrši dne 29. novembra 1909 ob 9. uri dop. v Kandiji. Izklicna cena 30.000 K, vadij 10%, plačati je na skupilo 4000 K, ostalo po dogovoru. 3242 2-1

Toifl-ov Talanda
Ceylon-čaj.

V prometnem kraju Gorenjske se odda takoj ali pa z novim letom dobrodoča

trgovina v najem

Prometa letno 40.000 K. - Potrebni kapital 6000 K. Oziralo se bo v prvi vrsti na gg. trgovske pomočnike, ki hočejo postati samostojni. Pismene ponudbe pod „dobrodoča trgovina“ na upravo »Slovenca«. 3235 3 1

Pozor!

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam najvljudneje naznaniti da prodajam odslej svoje priznane izborni

gorenjsko sukno

vsako sredo na Vodnikovem trgu, vse druge dni pa na Poljanskem nasipu šte. 8 tik Katoliške tiskarne.

3173 3-1

JOSIP REICH, tovarnar v Ljubljani.

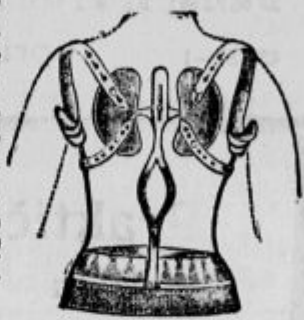
Pozor!

Br. Hlavka

izdelovatelj kirurg čnih in ortopedičnih predmetov in bandaž, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Prilogačata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigator, av, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane olveze in pamuka, kakor tudi nogavic za krčne žile, kline pasove, vsakovrstne brizgalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumijskih posteljskih podložk. Use bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po oredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dopošiljajo. — Galvanizirani poniklovinski zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno 3172 1

Najcenejše DEŽNIKE IN SOLNČNIKE

3436 domačega izdelka 52-1
priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in -- prečastiti duhovščini --

JOSIP VIDMAR

-- v Ljubljani --

Pred škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernove ulice št. 4.

- Popravila točno in ceno. -

Gostilna pri „Kroni“ Gradišče št. 7.

se priporoča slavnemu občinstvu. Točijo se najboljša domača vina po zmernih cenah, na razpolago je kegljišče, dobra gorka in mrzla kuhinja.

Tudi se sprejemajo gospodje na hrano.

S spoštovanjem Peter Stepič
3261 gostilničar in vinotrtec.

Najcenejše in najbolj učinkujoče odvajalno sredstvo Filipa Neustaina poslajene odvajalne kroglice (Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih primesi, vporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahno odvajajoče, kri čisteče; nobeno zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo 3006 40-1

zaprte

izvor premnogih bolezni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo tudi otroci.

Skatljica s 15 kroglicami stane 30 vin., ovoj z 8 skatljic, torej 120 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 2-45, se pošlje franco 1 ovoji

Svarilo! Najno se svari pred ponarejanji. Zahtevajte Filipa Neustaina odvajalne kroglice. Pristne ie, ce nosi vsaka skatija in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rdeče-črni tisku „Sv. Leopold“ in po pis „Filip Neustein, Apoteke“. Naše trgovsko sodnj. zavar. embalaže morajo imeti našo trdiko Filipa Neustaina lekarna „pri sv. Leopoldu“ Dunaj I., Plankengasse 6.
Zaloga v Ljubljani: R. hard Sušnik, lekarnar, in v več drugih lekarnah.

Za zimsko sezono: fino izdelane suknie, kratki in dolgi kožuhi, moderne obleke od 24 K naprej, angleške obleke lastnega izdelka, posamezne hlače, fini deški plašči in krasni kostumi za dečke v velikanski izberi. — Stalne, na vsakem predmetu označene cene. — Velikanska zaloga blaga za naročila po meri.

A. Hunc

Ljubljana, Dvorni trg 3.

Podružnica:

Lesenice (Gorenjsko).

3169

BERNHARDT-OVI Petrolin- lokomobili in motori

Lokomobili od 3 do 20 konjskih sil
Motori od 1 do 50 konjskih sil

Obratni stroški 5-6 vin. za konjsko silo in uro.

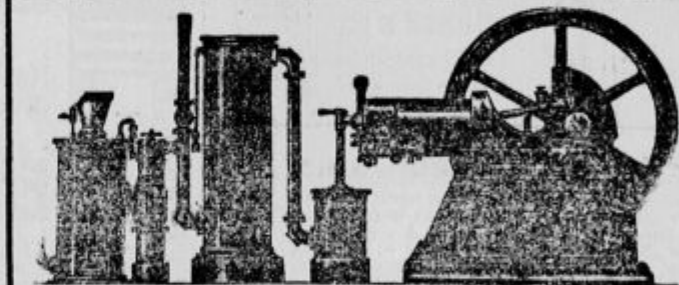
Nobenega dima, nobenih saj, nobenega smradu, nobenega izprašnega strojnika, nobene nevarnosti za eksplozije ali ogenj, nizki nabavni stroški, se lahko postavijo v bivalščih, ni potreba nobenega dimnika. Pripravljeni za takojšnji obrat.

Najceneja obratna moč za izvrševanje obrta, poljedelstva in industrije.

Ponudbe z ugodnimi plačilnimi pogoji. — Ceniki in naslovi na ogled poslanih strojev na zahtevo na razpolago.

G. Bernhardtovi sinovi Dunaj XII./2, Schönbrunnerstrasse št. 173, Sl.

Zastopnik: J. MIKULA, inženjer, sodnijsko zaprisežen cenilec, Ljubljana, Cigaletova ulica 7.

Plinove sesalne-motorne naprave

10 do 100 konjskih sil, obratni stroški 1 do 3 v za konj. silo in uro

2714 12-1

Zasebniki Trgovci Krošnjariji ostankov naravnost iz tkalnice!

1884 Posbna ponudba: 12-1
40 met oksforda za srajce, cefira za obleke, plave tkanine za predpasnike in bluze. Prima kakovost, pristno bar. eno le K 15-40.
40 met. rum.burške tkanine, kreas-platina, kanafasa, zajamčeno prima kakovost, pralno, le K 18-40. 1 kos 150/200 cm rjuh, zajamčeno platno, brez konkurence, za le K 2-25. Brisače 40 cm široke, 1 m dolge, za samo 32 vin.
1 dvanaestorica robcev z atlas-robom K 1-25. Pošilja se po povzetju. Kompl. zavoj 5 kg povsod franco. Za neprimerno denar nazaj in se povrne tudi poštnina, torej nikak riziko. Presim, da se ne zameja moja trdka s podobno se glaseč mi, ki posiljajo neporabno blago, ne vračajo poštnine pri vrnjenem blagu, in so le kramarji. — Obrne naj se vsak na Julija Müller-a tkalico, Hrtn. Město, Ceiko.

Izdelovanje umetnega kamenja: cevi za kanale in vodovode, stopnice, mozaične in hidravlične metallique-plošče za tlakove v raznih vzorcih, podboji, nagrobni spomeniki in okvirji, postamenti, balustrade, ornamenti, façade; naprava železno-betonskih stropov, mostov in načrte zanje po inženirju-strokovnjaku. 979

Betonsko podjetje Tvorница umetnega kamenja in marmorja

ZAJEC & HORN

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73.
Filijalka na Pešati, p. Dol pri Ljubljani.

Nikomur še ni bilo žal, kdor je poskusil prekrasne plošče iz umetnega marmorja (Carralyt-patent) za obhajilne mize, oltarje, za prevleko stebrov in celih sten v cerkvah, vilah, prodajalnah itd.; najpopolnejše nadomestilo naravnega marmorja. Opozorjamo na pat. Ceolitne plošče, krasno, a ceno nadomestilo glaziranih porcelanskih plošč za obkladanje sten v kopalnih sobah, kuhinjah, za mizne plošče, podoknice (Fensterbänke), za zunanje dežju izpostavljene stene itd. Terrazzo-tlakovi; Ksilolith (kamenoles) je izmed najmodernejših tlakov: tiha hoja, topel, brez špranj, higijsen, nezgorljiv, v raznih barvah, lepši in trpežnejši nego parket.

Nepotrebno je

da bi še nadalje pošiljali denar iz dežele za črtanje raznih poslovnih knjig. Isto sedaj izvršuje „Knjigoveznica Katol. tiskovnega društva“ v raznih barvah in po zmernih cenah.

Sledeči vzorec je črtan v „Knjigoveznici Katol. tiskovnega društva“.

Zapisnik zadružnikov

[illegible]

P. n. denarnim zavodom, društvom, tovarnarjem in trgovcem se vljudno priporočamo za cenjena naročila.

Z odličnim spoštovanjem

„Knjigoveznica Katol. tisk. društva“ v Ljubljani.

Z zadnjega vsesloven- skega shoda.

V »Domu«, glavnem glasilu seljačke stranke, piše gosp. kaplan Škrinjar svoje spomine z ustanovnega shoda Vseslovenske Ljudske Stranke. Zanimiva je paralela, ki jo postavlja člankar med slovenskim in hrvaškim svečenstvom:

»Slovenski svečeniki se čutijo kot celina, kot jedno z narodom. O tem sem se uveril na skupščini, a še bolje utrdil na večerni zabavi. V veliki dvorani je vse polno ljudstva, a ni oddeljeno, nego duhovniki, profesorji, zdravniki, advokati sede pomešani s kmeti in obrtniki in zdi se ti, to je vse jedna zložna družina. To je dokaz, da so vsa njihova gospoda, pa tudi duhovniki pravi demokrati. Treba je samo videti in poslušati dr. Kreka, dr. Lampeta in spustiti se malo v razgovor s kojim župnikom ali kaplanom, da se o tem uveriš. Kak pa je tudi Krek! To je duhovnik, naobražen, poln znanja, ne zlomljive volje, a zopet tako priprost. Delo in zopet delo to je njegovo življenje. Imel je dobiti iz Rima rdečo haljo i naslov »presvetli«, ali on je to odločno odbil. Taka je tudi večina slovenskih duhovnikov. Niso tekmovali v političnih frazah, ampak z delom. Kmečko ljudstvo je gospodarski trdno, izobraženo, političski organizirano, da jim je danes lahek boj z liberalci, a Nemce spreletava strah vsled vseslovenske krščanske kmečke stranke. Pri tem velikem delu imajo znaten, ako ne glavni delež slovenski duhovniki. Vse to pa so zgradili na trdnem, kmečkem temelju.«

Nato preide člankar na razmere na Hrvaškem in precej ostro kritizira držanje hrvaškega duhovništva napram preprostemu ljudstvu. Govori tako-le:

Naši duhovniki so razpeti po vseh strankah, ali, kar je zlo, stranka jim je več nego narod. Ko je nastal novi pokret pri nas, ki ga je prinesla seljačka stranka, počeli so o nji prezirno govoriti, rogati se ji, potem opozarjati na »pogibelj«, ki preti od seljačke stranke, zatem pa je nastopil nek nerazumljiv strah pred seljačko stranko. Večini naših svečnikov ne gre v glavo, da ima seljak postati v politiki faktor, in to ne samo, da bo poslušna vojska na volišču, nego da bo odločujoč faktor, t. j. da ima biti zastopan tudi v saboru. Pri tej misli marsikoga popade strah, drugi pa se temu smeje, češ, kako bo to izgledalo, ka-

dar bo kmet veliki župan. To je na Hrvaškem nekako to kot pri nas deželni predsednik. Nočejo uvideti, da je ravno kmetški stan najjačji temelj v politiki, a bo tudi najstalnejši temelj, kakor hitro bo izobražen in organizovan. Dolgo vrsto let naša gospoda vodijo politiko, ali bolje: pogajajo se sedaj z enim, sedaj z drugim, a narodu seljačkemu je vedno hujše. Njihovi programi so samo za to, da zablešče seljaštvo, a kraj vseh teh lepih programov se gospoda pogajajo sedaj z Wekerlom, sedaj z Luegeriem.

Člankar je uverjen, da večina hrvaškega svečenstva ne mara sodelovati v seljaški stranki, zato ker jim manjka smisla za socialno delo med seljaki in ker ne uvidevajo nujne potrebe tega dela. Zato kliče: Kakor hitro bo svečenstvo uvidelo in se prepričalo o tej potrebi: kmet mora biti odločujoči faktor v politiki, jih bo več v seljaški stranki. Potem pristavlja pesimistično: »No, to še ne bo tako kmalu. Temu je zapreka ova, meni nerazumljiva stvar: premda je večina svečnikov seljaškega rodu, jih je vendar mnogo, koji do seljaka ne drže nič in smatrajo nekako za pokoro, da morajo biti med seljačtvom, med kmeti.«

Priobčili smo ta posnetek članka iz »Doma«, ne samo, ker smo dolžni poročati svojim bravcem o utisih, ki so jih odnesli Hrvatje iz Ljubljane, ampak tudi zato, ker je sam po sebi važen. Nasprotja, ki vladajo na Hrvaškem med seljačko stranko in drugimi strankami, nas ne morejo motiti, da bi ne priznali dobrega, kar je na njej. To, kar Pokret blati in pobija, slabo biti ne more. Odkrito rečemo, da so nam napadi Pokreta in »Slovenskega Naroda« na seljačko stranko njene voditelje precej približali.

Kar pa se tiče špeciijelno hrvaškega svećenstva, mi nikakor nismo taki pesimisti. Ako hrvaško duhovništvo ne dela tako kot naše, so pač temu krive razmere. Prepričani smo, da ko se te izpremene, ne bo požrtvovalnejših duhovnikov za probujo in socialno povzdigo kmeta, kot so ravno hrvaški duhovniki. Mi smo mnogo z njimi občevali in jih dobro poznamo.

Ako se sedaj še duhovništvo odtega delu v seljaški stranki, so pač poleg historičnih nagibov, ki vse svecenstvo nekako s silo vlečejo v tabor starčevičanstva, tega »hrvaškega evangelija« kot ga naziva Radič, pač kriva tudi mnoga nespozumljenja. Ne moremo si misliti, da bi pri tem osebnosti igrale kako ulogo. Demokratsko gibanje trka na vrata Hrva-

ške. Ustavljati se mu ne bo mogoče. Vsa naša bodočnost pa je odvisna od tega, ali se to gibanje izvrši z nami ali pa preko nas, ali se bo to gibanje izvršilo v krščanskem ali pa krščanstvu in cerkvi sovražnem duhu.

Mi ne maramo odločiti, ali je starčevičanstvo pravi okvir, v katerem naj se izvrši delo krščanske demokracije, ali ni morebiti pripravnejša organizacija, ki bi stala na popolnoma demokratičnem temelju.

Mi ne bomo med Hrvati nobenega odbijali, kdor je pripravljen delati v tem smislu. Marsikaj Hrvatje očitajo Radiču, in morebiti po pravici. Na to pa pripomnimo, da nas ni približala ne oseba Radičeva, ne njihova stranka kot taka. Približal nas je demokratični temelj, na katerem je sezidana. Približala nas je ideja. Zvesti principom, ki so napravili našo stranko močno, bomo šli naprej brez ozira na osebne simpatije. Trdno vero imamo v bodočnost.

Po svetu.

Hrvaška narodna umetnost žanje na berolinski razstavi prave triumfe. Poročali smo že, da je zagrebški kralj, kamor ni svetnik S. Berger razstavil v posebnem oddelku berolinske razstave za ljudsko umetnost razna hrvaško-narodna ročna dela, zlasti tkanine in postavil tudi tri statve, na katerih tko po pravdnem starohrvaškem načinu, ki je koptskega izvora, tri v krasno narodno nošo oblečene Hrvatice. Pestre hrvaško-narodne tkanine so res nekaj posebnega, pripunega ter je velikanskega pomena, da se je ta narodna umetnost, ki je v zadnji dobi — kakor povsod — že začela izginjati, se zopet poživila in postavila na moderno gospodarsko podlago. Gori navedeni S. Berger se je mnogo let trudil v ta namen, proizvedoval po zatišnih gorskih vaseh za dragoceniimi domačimi orodji in izdelki, kakor tudi za starimi ženicami, ki so še znale starodavna ročna dela. Te je spravlil v Zagreb, kjer so učile mlajše ženske svojih umetnosti in leta 1901 se je ustanovila v Zagrebu vzorna šola za tkanje, ki je l. 1903/04 že dajala delo 600 osebam. V Parizu, Londonu, Berolinu in v drugih velikih mestih je Berger osnoval skladišča ter z uspehom razstavil v razstavah Karlsruhe, London, St. Louis in drugod in odprl pot hrvaški narodni umetnosti na vse strani. Ravno sedaj vzbuja hrvaški oddelek na

berolinski razstavi največjo pozornost občinstva, tako da obišče ta oddelek vsak dan po 55 do 60 tisoč oseb, med katerimi je mnogo učencjakov, muzejskih in šolskih ravnateljev itd. Tudi je nemško kolonialno ministrstvo poslalo tjejak svoje izvedence z namenom, da po kolonijah in v Nemčiji osnuje tkalnice po vzoru hrvaških. Pripominjamo še, da se sorodna narodna umetnost tudi v sosednji Srbiji krasno razvija in donaša lepe dohodke.

Morilec se je po štirih letih javil obla-
stim. Pred štirimi leti je bil umorjen v
ogrskem mestu Csaba na skrivnosten na-
čin bogati trgovec Moric Kohn. Preiskava
glede umora je bila brez uspeha in zločin
je ostal neodkrit. Pred nekaj dnevi pa je
bil pri sodišču v Gyuli obsojen nek kmet
Enyedi zaradi tatvine na štiri mesece ječe.
Ko je bila razglašena razsodba, je Enyedi
na vprašanje izjavil, da je s kaznijo zado-
voljen, a da mora še nekaj priznati sodi-
šču, ker mu vest ne da miru. Priznal je
sodišču, da je pred štirimi leti umoril ome-
njenega trgovca. Vse njegove izpovedi se
popolnoma strinjajo s preiskavo.

Tovarna fesov v Solunu. V kratkem se bo otvorila tovarna fesov v Solunu. da ne bo treba Turkom več kupovati fesov v Avstriji. Družba, ki je ustanovila tovarno, je dobila koncesijo za 50 let. Poleg tega je dovoljeno družbi, da sme uvažati potrebne stroje, ne da bi plačala zanje kako carino in 15 let sme naročevati v inozemstvu neizčiščeno volno brez vsake carine.

Trasiranje donavsko-jadranske železnice. V Solun so došli francoski inženirji, da trasirajo progo Donava - Jadransko morje, ki bo donesla Srbiji veliko koristi, a škodila Solunski laki, ker bo velik del trgovine potegnila na drugo pot. Proga bo križala orientalsko železnico med Prištino in Mitrovico, šla skozi Ipek in končala v San Giovanni di Medua. Dolga bo okoli 300 kilometrov.

V stiski zastupil svojo družino. Iz Hanovra se poroča, da je neki Andre, ki se je pečal s pasjo kupčijo, zastupil ženo, svoja dva otroka, stara 8 in 10 let ter nato še samega sebe. Ko včeraj dopoldne, 19. t. m., ni bilo nikogar Andrejeve družine videti, so sumili sosedje nesrečo, udrli so v stanovanje in našli celo družino mrtvo. Andre je storil svoje dejanje bržkone vsled pomanjkanja.

IGNAC FOCK V KRANJU

paro-tovarna za milo, surovi margarin, kristalno sodo in stearinske sveče

Častiti duhovščini priporočam stearinske sveče za cerkveno rabo z znamkami „EXCELSIOR“ in „SUPERIOR“.

priporoča mila vseh vrst, toaletna mila, glicerinska in jedrnata, stearinske sveče znamki „ELEKTRA“ in „SOLNCE“, posebno pa milo v prid „družbe sv. Cirila in Metoda“ z znamko: 20. IX. 08 in blagovestnikov ki je produkt moderne kemije zato neprekosljivo blago.

Največje in najstarejše slovensko podjetje!

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

3143 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spricevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

845 52-1

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana.

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupnišcem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kroonland“, „Vederland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomina“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice ponovom urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tislerju“ 188 (52-1)

VODOVODI

kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. Tehniške ocene in načrti zastonj, ko se poveri delo.

Inženier-hidrotekt

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ul. 4. Brzjavlj.: Lachnik, Ljubljana.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavratel „Narodnega doma“ g. Kržlšnik. (Telefon št. 82.)

Ponudimo vsako poljubno množino

Zarezane strešnike (prve vrste) za privezati ali pribiti na late
torej popolnoma varno proti nevihti).
zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Zabozdraunika Schweigerja
še zboljšana usna voda

Tacitol

povzroči prijeten hladilen okus v ustih, uniči
nastale bakterije, odstrani slab duh, tudi pri
kardicah, je nenadomestljivo sredstvo zoper
zobobol, ker s tinkturo brez primesi vode
napojena bata v bolni zob vložena takoj
omili bolečino.

Tacitol 2759 1

ne bi smela nobena lišča pogrešati!

Podrobnejša navodila daje popis,
ki je vsaki steklenici pridejan.

Cena steklenici je 1 K 60 vin.

Dobi se v lekarnah gospodov: Bohinc,
Piccoli, Sušnik, Trnkoczy; pri drogistu
g. Kancu in vseh večjih prodajalnah.

Naročila od 4 steklenic dalje se razpošiljajo
poštne prosto.

Izvolite pisati po vzorce!

BOŽIČNA PRODAJA po nizki ceni

Modno blago, sukno, barhent, flanele,
Havličkovo platno, namizne in kavine
garniture, brisače, žepni robci i. t. d.

Opreme za neveste.

V. J. Navliček a bratr v Podebradok, Češko.

1 kos Havličkovega platna „Libuša“ 23 m 16 K.

1 zavoř 40 m pralnih ostankov okusno odbranih za 18 K.

Samo pri nas pristno!

Najboljši, patentovani
suhi kloset

brez izplakovanja z vo-
do, nikakega prepaha,
popolno brez duha, naj-
večja snaznost, se lahko
namesti v vsaki hiši tudi
brez podstavka v vsakem
3179 klosetu. 10-1

Valentin Rusterlitz,
Dunaj, I., Operaring 11, Tel. 2036.
Največja izbora umival. banj,
kopalnih banj, kletk, i. t. d.
Ilustr. ceniki brezplačno.

Podstavek.

Izdelane postelje iz rdečega postelnega in-
ne. Pernica ali blazina 180 cm dolga, 116 cm
široka K 10-12, 15-18, 21-24 metra
dolga, 140 cm široka K 13-15, 18-21-24
Zglavnik 80 cm dolga, 58 cm široka K 3-5, 5-8
in 4-9; 90 cm dolga, 70 cm široka K 4-5 in 5-8. Izdelujem
tudi po kalitnikih drugi meri. Trideni modoci iz žime
za eno posteljo K 27-30, boljši K 33-35. Pošilja se poštne
prosto po povzetju od K 10- naprej. Zamenja ali nazaj
se vzame proti povrnitvi poštne stroške. 3034 6-1
BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910 pri Piznu, Češko.

GODBO

za koncerte in ples, do 16 mož, priporoča
za Kranjsko najstarejši in zanesljiv konce-
sijonar godbe: **vg. Zornič, Ljubljana,**
ul. Stare pravde 3. 3254 3-1

Domača elektrotehnična obrt

FR. SAX elektrotehnik
Gradišče štev. 17

priporoča svojo elektroinštalacijsko obrt
slav. občinstvu v mestu in na deželi za uva-
janje vsakovrstnih signalnih in varnost-
nih električnih naprav, kot hišnih zvon-
cev, budilk, telefonov i. t. d. Upeljujem in
preskušam strelovođe na njihovo odvodno
zmožnost na znanstveni podlagi. Izvršujem
tudi inštalacijo jakih tokov za moč in
luč. — Postregel bodem vestno in točno.

Pokličite me, ako je Vaš električni obrat moten!

2139 Velespoštovanjem (1)

FR. SAX, domača elektrotehnična obrt Ljubljana
Gradišče štev. 17.

Vinarska in gospodarska zadruga
v Dornbergu na Goriškem

ima na prodaj mnogo
tisoč hl najizbornejšega

VINA

med tem nekaj sladkega
a la „PROSEKAR“. — Na
željo se služi z vzorci.

Vedno ve lka za luga klobukov,
kakor tudi topic lastnega izdelka.

Kupite kože vseh divjačin po
najvišjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst
kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov.

V zalogi ima vedno veliko izbero vseh vrst kožu-
hovine. Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spa-
dajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. WANEK, Ljubljana,
Sv. Petra cesta štev. 21

Daje po

4 1/2 %

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje **po 4 1/2 %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K
12. ure dopoldne in jih obrestuje čistih 4 K 50 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hra-
nilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom **predjme** na osebni
kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

Kraljevo-ogrska davka prosto 4% državno rentno posojilo.

Od 1. decembra letos pričeni se prično izdajati nove kuponske pole za 4% ogrsko-
kronsko rento. Glasom odloka kraljevo-ogrskega finančnega ministrstva posluje kot
oficijalna zamenjalnica v to svrho

C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt na Dunaju

kakor tudi njegove podružnice v Bolcanu, Bregencu, Brnu, Feldkirchu,
Jablonci, Gorici, Inomostu, Karlovih varih, Ljubljani, Lvovu, Moravski
Ostrovi, Pulju, Libercih, Toplicah, Trstu, Opavi in Warnsdorfu.

Imejtelji ogrske kronske rente obligacij se torej vabijo, da oddajo proti potrdilu talone pri podpisani podružnici (Ljubljana, Franc Jožefova
cesta št. 9), kjer se bodo po izdajanju vročile kuponske pole proti vrnitvi potrdila. Na željo se dološljejo nove kuponske pole tudi po pošti.
Zapadle kupone izplača podpisani zavod brez odbitka.

Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani.

Ljubljana, 27. novembra 1909.

3273